

Redegørelse del 1

Undersøgelse af muligheden for at opgradere
fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk til en landbrugsskole

Farming field in Narsaq. Assilliisoq: Aningaaq R. Carlsen, Visit Greenland

Grønlands Selvstyre

Udarbejdet af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt, Kirke
Maj 2024

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Indholdsfortegnelse

1. Forord	3
2. Indledning.....	4
2.1 Baggrund	4
2.2 Formål.....	4
2.3 Arbejdsgruppens sammensætning	4
2.4 Kommissorium	5
3.Sammenfatning og konklusion	6
4. anbefalinger	11
5. Besvarelse af kommissoriets punkter	14
5.1 Om der reelt er behov for at etablere en landbrugsskole med fokus på selvforsyning herunder om der reelt findes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse	14
5.2 Hvorvidt færeholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en egentlig landbrugsskole	14
5.3 Hvilke uddannelser og fag, der som minimum skal kunne udbydes	15
5.4 Forventet optag på landbrugsskolen	16
5.5 Om der er mulighed for at udbyde undervisningen på landbrugsskolen på grønlandsk.....	16
5.6 Hvilken organisering landbrugsskolen vil være bedst tjent med	17
5.7 Hvilken eller hvilke uddannelsestyper det vil være hensigtsmæssigt at have (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse eller begge dele)	18
5.8 Omtrentlige omkostninger til etablering af en landbrugsskole.....	18
5.9 Omtrentlige årlige omkostninger til drift af landbrugsskolen.....	21
5.10 Om eksisterende faciliteter, udstyr m.m. i Upernaviarsuk kan anvendes eller om der er behov for nye faciliteter, udstyr m.m.....	21
6. Datagrundlag	22
7. Bilagsoversigt	23

1. Forord

Som Naalakkersuisoq for uddannelse har jeg til opgave at fremme et sammenhængende system for erhvervsuddannelser, kurser, efter- og videreuddannelser her i Grønland, som imødekommer de aktuelle og de fremtidige behov for erhvervsfaglige og generelle kvalifikationer i den private og offentlige sektor.

Den nye Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser og kurser, der træder i kraft den 1. januar 2025, giver Naalakkersuisut en styrket mulighed for at tackle samfundskritiske udfordringer i relation til brancheskolernes aktiviteter og mål, og til at tilpasse uddannelser til aktuelle strukturelle behov.

Naalakkersuisut har et klart ønske om at øge fokus på uddannelser, der kan understøtte ambitionen om nye former for landbrug, bæredygtighed og selvforsyning. Derfor er det nødvendigt at undersøge, om der reelt er efterspørgsel efter landbrugsuddannelser og behov for en egentlig landbrugsskole i Grønland, om man kan indtænke færeholderuddannelsen i dette, eller om der skal indtænkes helt andre uddannelsesløsninger gennem modernisering, nytænkning og revision af de eksisterende kurser og uddannelser.

Med denne redegørelse del 1 får Naalakkersuisut og Inatsisartut indsigt i, hvordan uddannelsessystemet inden for færehold og landbrug fremadrettet kan tilrettelægges på en måde, der både imødekommer arbejdsmarkedets behov for uddannelse og kurser, samtidig med at det politiske ønske om at opnå et mere selvforsynende og produktivt arbejdsmarked understøttes, og erhvervet samtidig får mulighed for opkvalificering samt efter- og videreuddannelse.

God læsning.

Aqqaluaq B. Egede

Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

2. Indledning

2.1 Baggrund

Denne **Redegørelse 1** er gennemført med udgangspunkt i Naalakkersuisuts beslutning og Inatsisartuts vedtagelse af EM 2022/34 om at afdække, om der er behov for at etablere en landbrugsskole i Grønland.

Daværende Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Peter Olsen fik vedtaget et ændringsforslag i Inatsisartut i forbindelse med beslutningsforslagets 2. behandling på forårssamlingen 2023: "Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at afdække behovet for etablering af en landbrugsuddannelse med fokus på selvforsyning og fødevareproduktion. Afdækningen inkluderes i den af Naalakkersuisut igangsatte undersøgelse vedrørende muligheden for at omdanne og modernisere fåreholderuddannelsen og Inuili. Redegørelsen forelægges Inatsisartut i forbindelse med EM 2023."

Der blev herefter nedsat en arbejdsgruppe med det formål at undersøge, om der er behov for at etablere en landbrugsskole i Grønland med fokus på selvforsyning og fødevareproduktion, samt hvorvidt fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en landbrugsskole. Dette inkluderede også en undersøgelse af, om der i øjeblikket findes erhvervsmuligheder efter en afsluttet uddannelse på en landbrugsskole.

Den anden del af forslaget, som arbejdsgruppen også skulle behandle, nemlig en vurdering af levnedsmiddelskolens potentiale for modernisering med det formål at styrke uddannelsesinstitutionens fokus på selvforsyning og bæredygtighed, behandles særskilt i **Redegørelse 2**.

2.2 Formål

Formålet med denne redegørelse er todelt:

1. At gennem anbefalinger at give et solidt grundlag for politiske beslutninger om, hvorvidt man skal bibeholde fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk, om man i stedet skal udbyde uddannelser og kurser inden for fårehold, landbrug, selvforsyning og bæredygtighed, og i så fald, hvordan de bedst kan tilrettelægges.
2. At vurdere på hvilke niveauer og i hvilke former de bør tilbydes, så arbejdsmarkedets krav til løbende kompetenceudvikling kan opfyldes gennem opdaterede og relevante uddannelser og kurser således at aktuelle og fremtidige behov i samfundet kan imødekommes.

2.3 Arbejdsgruppens sammensætning

Medlemmerne af arbejdsgruppen blev udpeget af daværende Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke og sammensat således:

- 1 repræsentant for Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.
- 1 repræsentant for Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.
- 1 repræsentant for De samvirkende fåreholderforeninger/Savaatillit Peqatigiiffiit Suleqatigiissut (SPS).
- 1 repræsentant for bestyrelsen for Inuili – Food College Greenland.
- 1 repræsentant for Konsulenttjenesten for Landbrug.

Arbejdsgruppen har været ledet af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, som også varetager gruppens sekretariatsfunktioner.

Arbejdsgruppens overordnede opgave har været tredelt: (1) at analysere behovet for at etablere en landbrugsskole; (2) at vurdere, om levnedsmiddelskolen kan moderniseres for at fokusere mere på landbrug,

selvforsyning, bæredygtighed og innovation inden for produktion af kød og grøntsager; (3) at afgive anbefalinger til begge ovenstående.

2.4 Kommissorium

Arbejdsgruppen for Redegørelse 1 og 2 har udført undersøgelsen med udgangspunkt i nedenstående kommissorium.

Kommissoriet omfatter:

- Om der reelt er behov for at etablere en landbrugsskole med fokus på selvforsyning, herunder om der reelt findes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse
- Hvorvidt færeholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en egentlig landbrugsskole
- Hvilke uddannelser og fag, der som minimum skal kunne udbydes
- Forventet optag på landbrugsskolen
- Om der er mulighed for at udbyde undervisningen på landbrugsskolen på grønlandsk
- Hvilken organisering landbrugsskolen vil være bedst tjent med
- Hvilken eller hvilke uddannelses typer det vil være hensigtsmæssigt at have (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse eller begge dele)
- Omtrentlige omkostninger til etablering af en landbrugsskole
- Omtrentlige omkostninger til drift af landbrugsskolen
- Om eksisterende faciliteter, udstyr m.m. i Upernaviarsuk kan anvendes eller om der er behov for nye faciliteter, udstyr m.m.

I forlængelse af analyserne af de nævnte problemstillinger skal der afgives begrundede anbefalinger. Anbefalingerne kan også omfatte relevante forhold, som ikke er nævnt i den ovenstående opregning af opgaver.

2.5 Lovgivning

Liste over relevant lovgivning, undersøgelser m.m. er funderet i:

- Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

3.Sammenfatning og konklusion

3.1 Sammenfatning

Det overordnede spørgsmål i kommissoriet har været at vurdere, om der reelt er behov for at etablere en landbrugsskole i Grønland, og om der eksisterer erhvervs muligheder efter en afsluttet landbrugsuddannelse. De underliggende spørgsmål i kommissoriet omfatter blandt andet en undersøgelse af, hvilken organisering en eventuel landbrugsskole bør have, om man kan anvende den eksisterende fåreholderskole i Upernarviarsuk til formålet, samt en vurdering af de omtrentlige omkostninger ved en mulig etablering og drift.

For at besvare kommissoriet er der blandt andet gennemført to store dataindsamlinger blandt fåreholderne, landboerne og interessentvirksomhederne, der dels afdækker en del af svarene på kommissoriets spørgsmål, dels belyser brugernes ønsker til fremtidens uddannelser inden for området.

Sammenfattende viser afdækningen, at etableringen af en traditionel landbrugsskole/landbrugsuddannelse ikke vil have et tilstrækkeligt elevgrundlag til at kunne gennemføre undervisning, og at traditionelt uddannede landmænd vil have svært ved at finde arbejde i sektoren. Der er ikke efterspørgsel på dem og deres færdigheder hos de etablerede landmænd/Fåreholdere jvf. dataindsamlingen.

Afdækningen viser også, at nuværende og tidligere brugere ikke ønsker opretholdelsen af en fåreholderuddannelse i Upernarviarsuk både på grund af stedets beliggenhed, dets forfatning og mangelen på tidssvarende faciliteter.

Dataindsamlingen viser tydeligt, at der er et stort ønske hos folk i erhvervet om kortere og længerevarende kurser, korte moduler og erhvervs/ branchespecifikke fag samt mulighed for erhvervsuddannelser inden for området. Mange respondenter udtrykker ønske om udvikling, ny læring og innovation, så de kan videreudvikle erhvervet og gøre dem økonomisk rentable.

Samtidig er der fra Naalakkersuisut et udtrykt ønske og en klar ambition om at sætte fokus på selvforsyning af fødevarer og fødevarerproduktion samt bæredygtighed i Grønland i de kommende år, og i tråd med dette udtrykker respondenterne, at det, der er behov for er, at der tænkes nyt og utraditionelt i måden man opbygger uddannelsesmulighederne inden for sektoren på.

Sammenfattende viser afdækningen, at en løsning med en helt ny Erhvervsuddannelse, hvor man samtænker elementer fra Fåreholderuddannelsen, elementer fra Landbrugsuddannelser og fra fødevareruddannelserne på Inuili, samt etablerer en kursus- og modulopbygget uddannelsesløsning med fokus på landbrug, selvforsyning, fødevarer, Innovation og bæredygtighed vil være den bedste løsning.

Man har allerede nu det administrative grundlag etableret på Inuili og CAK, og en placering af en sådan ny løsning i Narsaq og Qaqortoq tilgodeser de behov respondenter, brugere og virksomheder i erhvervet efterspørger.

Det anbefales, at en arbejdsgruppe undersøger mulighederne for at omdanne Upernaviarsuk til Arktisk forsknings- og forsøgsstation i et samarbejde med internationale interessenter og bidragsydere.

Samtidig vil det i tråd med rapporten “Landbrug i Grønland – muligheder og behov for fremtidig udvikling og forskning”¹ kunne tilføre Upernaviarsuk ny værdi og styrke som forsknings- og udviklingsstation, og give mulighed for at styrke og udvide den meget vigtige forskning, der allerede pågår, men i samarbejde med internationale universiteter og samarbejdspartnere. Og skabe grundlag for samarbejde og uddannelse på tværs af landegrænser.

3.2 Samlet konklusion

En Landbrugsskole bør have tætte bånd til det lokale samfund og erhverv. Dette kan opnås gennem rådgivende organer eller advisory board, der inkluderer repræsentanter fra landbrugssektoren og erhvervslivet.

En landbrugsskole skal være en engageret og ressourcestærk uddannelsesinstitution, der kan tilbyde høj kvalitet i kurser, uddannelse og eventuelt forskning til gavn for både elever og samfundet som helhed. Dette er med til at sikre, at undervisningen er opdateret og baseret på den nyeste viden og praksis.

Det er ikke realistisk at ville implementere denne organisering i en landbrugsskole i Upernaviarsuk. På stedet bor der omkring 5 beboere, og der er ikke adgang til almindelige hverdagsaktiviteter ej heller sociale og kulturelle begivenheder. Der er desuden ingen børnehaver, folkeskole eller butikker m.m., hvilket gør det svært at tiltrække kvalificerede lærere med børn. Det kan som eksempel nævnes, at fåreholderuddannelsen i en længere periode har haft store udfordringer med at rekruttere bare én kvalificeret underviser.) Samtidig svarer respondenterne i dataindsamlingen entydigt, at man ikke ønsker at blive i Upernaviarsuk, men hellere ser uddannelsen flyttet ind til byen.

Fåreholderuddannelsen har i de seneste år oplevet varierende og lave optagelsestal. Disse lave tal kan med udgangspunkt i dataindsamlingen tilskrives flere faktorer, herunder manglende interesse for et liv som fåreholder, begrænsede beskæftigelsesmuligheder inden for landbrugssektoren, udfordringer med uddannelseskvaliteten og utilstrækkelige fysiske faciliteter i Upernaviarsuk, samt trivselsproblemer på det isolerede bosted.

Skolens ressourcemæssige kapacitet, herunder lærerkræfter, undervisningsudstyr og materiale, faciliteter (skolebygninger og kollegier) samt kvaliteten i undervisningen er ligeledes medvirkende faktorer, der er afgørende for påvirke skolens evne til at tiltrække og fastholde elever.

Selv hvis der blev igangsat arbejde for at gøre landbrugsskolen mere attraktiv for de unge og øge optagelsestallene samt antallet af færdiguddannede, er der ingen indikationer, som det også påpeges i *Strategi for Landbrug 2021-2030*, der tyder på, at der er behov for at uddanne flere hundrede af landmænd.

Samtidig viser dataindsamlingen, at både elevgrundlaget og efterspørgslen efter faglært arbejdskraft indenfor landbruget er begrænsede, og at en sådan tilgang vil begrænse udviklingen og den innovation, der ønskes inden for området

¹ Synteserapport udarbejdet for Greenland Agriculture Initiative (GRAIN) i samarbejde med Greenland Perspective fra November 2019

3.2.1 Delkonklusion

Konklusionen er, at behovet for traditionelt uddannede landmænd i Grønland er minimalt, da der ikke findes tilstrækkelige beskæftigelsesmuligheder for landmænd efter en afsluttet landbrugsuddannelse, hverken på erhvervsuddannelses- eller videregående uddannelsesniveau. Det konkluderes også, at det ikke er hensigtsmæssigt at etablere en traditionel landbrugsskole og landbrugsuddannelse i Upernaviarsuk, da stedet er for isoleret, og faciliteterne for nedslidte.

Det eksisterende behov i sektoren kan langt bedre imødekommes gennem specifikke kurser og tiltag samt efteruddannelse og opkvalificering, hvilket resultaterne fra dataindsamlingen understøtter.

Dette er helt i tråd med *Strategi for Landbrug 2021-2030*, der i afsnittet om udfordringer i landbrugssektoren, fremhæver opkvalificering gennem målrettede kurser, efteruddannelse og vejledning som langt mere effektive indsatsområder end etableringen af en ny landbrugsskole. Strategien anbefaler også en grundig evaluering samt vurdering af fåreholderuddannelsens fremtid samt en fokusering på mere målrettede kurser. Afdækningen viser, at en løsning med en helt ny Erhvervsskole/erhvervsuddannelse, hvor man samtænker elementer fra Fåreholderuddannelsen, elementer fra Landbrugsuddannelser og fra fødevareuddannelserne på Inuili, og etablerer en kursus- og modulopbygget uddannelse med fokus på landbrug, selvforsyning, fødevarer, Innovation og bæredygtighed i samarbejde med CAK, og med gode muligheder for udvikling og forskning i Arktis i et Regionalt Center i Sydgrønland, vil være den bedste løsning. Afdækningen viser også, at man ønsker at bevare Upernaviarsuk, men som forsknings- og forsøgsstation i stedet for som skole.

Samtidig vil det i tråd med rapporten "Landbrug i Grønland – muligheder og behov for fremtidig udvikling og forskning" kunne tilføre Upernaviarsuk ny værdi og styrke og give mulighed for at styrke og udvide den meget vigtige forskning, der allerede pågår.

Erhvervsskoler tiltrækker ofte studerende, der ønsker at specialisere sig inden for et bestemt område af sektoren eller endda gå ind i forskning. Hvis der er et behov for specialiseret viden og kompetencer inden for avancerede landbrugsteknik eller forskning, kan videregående uddannelser være velegnede til dette, og oprettes efter behov, ligesom det ses på SPS i Ilulissat..

Ved at tilbyde både kurser, efter- og videreuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser kan skolen tiltrække langt flere studerende og samtidig adressere forskellige uddannelses- og karrierebehov i landbrugssektoren.

Erhvervsuddannelser og videregående uddannelser kan supplere hinanden ved at give studerende både praktiske færdigheder og teoretisk viden. Generelt bør en landbrugsskole stræbe efter at tilbyde både kurser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, og eventuelt engagere sig i forskning. Dette vil sikre, at uddannelsesudbuddet sker på et højt fagligt niveau og vil imødekomme landbrugssektorens behov for viden og kvalificeret arbejdskraft.

3.2.2 Delkonklusion

Konklusionen er, at en løsning med en helt ny og centralt placeret Erhvervsskolestruktur/erhvervsuddannelse, hvor man samtænker elementer fra Fåreholderuddannelsen, elementer fra Landbrugsuddannelser og fra fødevareuddannelserne på Inuili, og etablerer en kursus- og modulopbygget uddannelse med fokus på landbrug, selvforsyning, fødevarer, Innovation og bæredygtighed vil være det bedste.

At man samtidig kan indtænke gode muligheder for udvikling og forskning i Arktis i et center i Sydgrønland vil være den løsning, der bedst tilgodeser både respondenterne, interessenterne og det politiske ønske om fokus på selvforsyning og bæredygtighed i Grønland.

Der blev i kommissoriet bedt om et estimat på, hvad en mulig etablering af en landbrugsskole i Upernaviarsuk ville kunne koste.

Med udgangspunkt i det foreliggende byggeprogram, kan vi kun estimere hvad en renovering som primært er udformet med fokus på at bibeholde fåreholderuddannelsen som den er i dag, vil koste.

Estimatet kan **ikke** afspejle hvad en etablering af en landbrugsskole vil koste, da det ikke er klarlagt hvilket indhold og hvilke faciliteter en sådan vil kræve.

Beslutter man at etablere en landbrugsskole i Upernaviarsuk, vil det være nødvendigt først at fastslå og beskrive de ønskede uddannelser og aktiviteter på skolen, for at kunne revidere det eksisterende byggeprogram og for at imødekomme en landbrugsskoles specifikke krav og behov. Dette nødvendiggør efterfølgende udviklingen af et helt nyt, tilpasset byggeprogram, der tager højde for en landbrugsskoles særlige faciliteter og undervisningsbehov.

Derudover kommer udgifter til maskiner, inventar og laboratorier, og udgifterne til disse kan ligeledes som nævnt ovenfor først anslås, når man har vurderet hvilke uddannelser og fag der skal udbydes.

Den omtrentlige beregning af omkostningerne til etablering af en landbrugsskole baseret på prisoverslaget i tabel 1 og udgifterne til driften af landbrugsskolen i tabel 2 viser, at det samlede beløb alene for etablering af en landbrugsskole Upernaviarsuk uden anslået estimat af udgifter til udstyr og maskiner vil være minimum 101.760.000 mio. kr. (Uforudsete omkostninger estimeres til 20% af det estimerede beløb for omkostningsposterne.)

En detaljeret analyse og vurdering af landbrugsskolens behov for udstyr, inventar, og undervisningsmateriale er nødvendig for at kunne estimere de omtrentlige udgifter nøjagtigt. Det er også vigtigt at identificere, hvilke specifikke mærker eller kvalitetsniveauer der er ønskelige for landbrugsskolen. Priserne kan variere betydeligt baseret på kvalitet, mærke, og leverandør, så et nøjagtigt estimat kræver en grundig markedsundersøgelse.

En af de mest kritiske faktorer i ovenstående estimat er tilstrækkelig finansiering, der skal sikre, at skolen kan etableres og driftes effektivt. Dette omfatter midler til bygninger, undervisningsudstyr, personale og driftsomkostninger. For at opnå dette kan det være nødvendigt at søge støtte fra offentlige tilskud, private investeringer samt internationale udviklingsmidler. En veludviklet finansieringsplan er derfor afgørende for at dække både etablerings- og vedligeholdelsesomkostninger.

3.2.3 Delkonklusion

Det er derfor ikke muligt at komme med et realistisk estimat til udgifterne på ovenstående, før man har besluttet hvilke uddannelser og fag der bør udbydes på en eventuel skole, idet mange af udgifterne er uddannelses- og fagspecifikke.

Samtidig viser beregningerne, at alene en renovering af de eksisterende faciliteter med henblik på at fortsætte fåreholderuddannelsen som den kører nu, vil være yderst omkostningstung. Dette kan derfor ikke anbefales

Udbydelse af undervisning på grønlandsk kræver en omfattende planlægning og investering i både menneskelige og materielle ressourcer. Uden at imødekomme disse krav kan det være vanskeligt at realisere visionen om en fuldt fungerende landbrugsuddannelse med undervisning på grønlandsk. Det er også vigtigt at bemærke, at Grønland ikke tidligere har udbudt landbrugsuddannelser, hvilket betyder, at dette felt er relativt uudforsket og derfor kan udgøre særlige udfordringer ved etableringen.

Udviklingen af undervisningsmateriale på grønlandsk og tilpasset Grønland er nødt til at være en central del af processen, da vi har særlige omstændigheder og forhold, som gør sig gældende. Dette kræver, at uddannelsesplaner, praktikplaner og undervisningsmaterialer bliver oversat og tilpasset, hvilket kræver specialiseret viden om fagterminologi og sproglig præcision. Samarbejde med sprogspecialister og fagfolk er nødvendigt for at sikre høj kvalitet og korrekthed. Det kan være en fordel at gennemføre pilotprojekter for at teste og justere materialerne, inden de implementeres fuldt ud.

Langsigtet engagement fra både myndigheder og uddannelsesinstitutioner er nødvendigt for at opretholde og udvikle undervisningen over tid. Partnerskaber med lokale og internationale organisationer samt Samarbejde om uddannelse på tværs af grænser (Cross Border Education) kan bidrage til skolens vækst, og regelmæssige evalueringer skal integreres i skolens drift for at sikre vedvarende kvalitet.

3.2.4 Delkonklusion

Vælger man at etablere en ny form for landbrugsuddannelse i et samarbejde med andre lande (cross border samarbejde), kan det prioriteres at der i samarbejdet som en del af aftaler indgår uddannelse af grønlandssprogede undervisere, foruden at lærebøger, kompendier og andre materialer udarbejdes på eller versioneres til grønlandsk, så Grønland med tiden kan overtage undervisningen og med et grønlandsk uddannelsesbevis. Dette vil gøre det muligt på sigt, at udbyde fag, kurser og moduler på grønlandsk.

3.2.5 Afsluttende konklusion

Sammenfattende er det vurderingen, at de eksisterende faciliteter og udstyr i Upernaviarsuk ikke fortsat kan anvendes uden en voldsom reovering og opgradering og at der er behov for helt nye faciliteter og udstyr. Dette vil være yders omkostningstungt, og handler alene om at fortsætte som man gør nu.

Konsekvenserne af at undlade at opgradere faciliteterne og udstyret er betydelige. Et forældet og utilstrækkeligt læringsmiljø vil underminere skolens troværdighed og relevans, og det vil også føre til en uddannelsesmæssig kløft, hvor eleverne ikke får den nødvendige viden og færdigheder, de skal bruge i deres fremtidige karriere.

I sidste ende kan dette betyde, at uddannelses- og undervisningsvirksomheden ikke opfylder sit formål og ikke leverer de kompetencer, eleverne ønsker, forventer og fortjener efter endt uddannelse, og det vil medføre frafald og afbrudte uddannelser.

Det er svært at sammenligne det grønlandske landbrug med for eksempel det europæiske landbrug, hvor såmaskiner og andet udstyr er tilpasset deres landskab og produktionsbehov. Det er samtidig vanskeligt at retfærdiggøre behovet for en landbrugsskole eller at anse det for hensigtsmæssigt at etablere en landbrugsskole, når der for eksempel ikke foreligger planer eller potentiale for produkter, ydelser osv. i landbrugssektoren, som kunne produceres på masseproduktionsniveau, både internt i landet og til eksport. På baggrund af det foreliggende materiale kan det ikke konstateres, at Grønland har behov for en landbrugsskole.

Omvendt er det vigtigt at anerkende, at landbrugs – og fødevarersektoren har behov for uddannede folk i erhvervet med specialer i husdyr, planter, jordbrugsmaskinføring, indoor farming, bæredygtighed og økologi.

De indsamlede data viser, at uddannelsesindholdet, herunder organiseringen, fysiske rammer og finansiering, trænger til revision, nytænkning og modernisering. Derudover viser data, at der er stor efterspørgsel efter kurser blandt færeholdere i eksempelvis økonomistyring, vanding af marker osv., for at de kan arbejde hen

imod et rentabelt landbrug.

Dette bør afspejles i uddannelses- og kompetenceudbuddet, funderet i *Strategi for Landbrug 2021-2030*, der i afsnittet om udfordringer i landbrugssektoren, fremhæver opkvalificering gennem målrettede kurser, efteruddannelse og vejledning som langt mere effektive indsatsområder end etableringen af en ny landbrugsskole. Strategien anbefaler også en grundig evaluering samt vurdering af fåreholderuddannelsens fremtid samt en fokusering på langt mere målrettede kurser.

Afdækningen viser, at en løsning med en helt ny og centralt placeret Erhvervsskole/erhvervsuddannelse, hvor man samtænker elementer fra Fåreholderuddannelsen, elementer fra Landbrugsuddannelser og fra fødevareuddannelserne på Inuili, og etablerer en kursus- og modulopbygget uddannelse med fokus på landbrug, selvforsyning, fødevarer, Innovation og bæredygtighed vil være en fremtidig løsning, der kan tilgodese alle impliceredes behov og ønsker.

Samtidig kan man med fordel undersøge mulighederne for at omdanne Upernarviarsuk til en forsknings- og forsøgsstation, hvor forskning inden for klima, miljø og Arktisk landbrug kan finde sted.

4. anbefalinger

Nedenfor præsenteres tre anbefalinger til, hvordan uddannelses- og kursusvirksomheden inden for landbrugssektoren i Grønland kan tilrettelægges.

De nedenstående anbefalinger har til formål at imødekomme arbejdsmarkedets krav til løbende kompetenceudvikling inden for landbrugsområdet samt at støtte Naalakkersuisuts ambition om at øge selvforsyningsgraden af fødevarer og fødevareproduktion i Grønland. Med udgangspunkt i afdækningen anbefales følgende derfor:

Anbefaling nr. 1 – Evaluering af fåreholderuddannelsen

Det anbefales, at der afsættes midler til samt gennemføres en uvildig evaluering af fåreholderuddannelsens indhold, struktur og drift.

Evalueringen bør fokusere på at identificere og adressere de faglige og pædagogiske udfordringer, som uddannelsen står over for. Dette kan inkludere en gennemgang af organiseringen i skolen, lærerkræfter, skole- og praktikforløb, uddannelsesplaner, praktikplaner og undervisningsmaterialer m.m. Evalueringen skal desuden indeholde en vurdering af, om udbuddet af uddannelsen står i overensstemmelse med reglerne beskrevet i Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet samt tilhørende regler.

Efter evalueringen skal der foretages en revision af indholdet og driften samt kvalitetsniveau af fåreholderuddannelsen i samarbejde med relevante uddannelsesinstitutioner, offentlige instanser, faggrupper og interessenter. Revisionen skal fokusere på at tilrettelægge uddannelsen, så der lægges større vægt på selvforsyning og fødevareproduktion i mindre skala. Der skal desuden søges nye muligheder for skole- og praktikophold gennem et tværnationalt partnerskab (cross-border partnership) med en relevant udenlandsk institution som et pilotprojekt.

Anbefaling nr. 2 – Udarbejdelse af planer for en ny erhvervsuddannelse placeret i Narsaq
Det anbefales, at man etablerer en ny erhvervsuddannelse med fokus på Landbrug herunder fårehold, fødevarer, selvforsyning og bæredygtighed i Narsaq, og tilkøber relevante bygninger i Narsap Ilua til dette formål

Der bør etableres en Styregruppe, som skal stå for udarbejdelse af det overordnede forslag til en ny erhvervsuddannelse med fokus på Landbrug, fødevarer, selvforsyning og bæredygtighed med udgangspunkt i denne afdæknings konklusioner, samt beskriver den nye uddannelses mål, kontekst og fokusområder, og undervejs sikrer progressivitet og fremdrift i projektet.

Styregruppen udformer kommissorium, og nedsætter derefter en projektgruppe/ekspertgruppe, der sikrer sig, at følgende inddrages og/eller udarbejdes (gerne ved brug af eksterne aktører)

1. Realistisk tidsplan
2. Centrale undersøgelser og analyser, eksempelvis arbejdsmarkedsanalyse, demografisk analyse, økonomisk analyse, kapacitetsanalyse m.fl.
3. Behovs- og markedsanalyse
4. Samfundsøkonomisk vurdering af projektet, økonomiske konsekvenser samt risikoanalyse,
5. Udarbejdelse af byggeprogram for bygninger ved Narsap Ilua²
6. Mulighederne for samarbejdet med andre uddannelsesinstitutioner på tværs af landegrænser, kaldet Cross Border Education
7. inddragelse af landbrugserhvervet og fødevarebranchen
8. indholdet af fag, uddannelser og kurser,
9. akkreditering og certificering samt kvalitetskontrol
10. markedsføring og rekruttering
11. undervisningsmateriale og udstyr, implementeringen af elementer fra nordiske landbrugsuddannelser og kurser inden for landbrug, fødevarer, bæredygtighed og selvforsyning

Det anbefales, at denne ekspertgruppe skal undersøge, hvilke kurser inden for fåreholder- og landbrugssektoren der skal udbydes, med henblik på at imødekomme arbejdsmarkedets behov for løbende kompetenceudvikling. Formålet er at fremme rentabel og bæredygtig udvikling inden for landbrugssektoren gennem relevante og efterspurgte kurser, fag og eventuelle fagmoduler, herunder at arbejde frem mod en øget selvforsyningsgrad af kød og grøntsager.

Anbefaling nr. 3 – Fra fårehold til forskning

Det anbefales, at en arbejdsgruppe undersøger mulighederne for at omdanne Upernaviarsuk til Arktisk forsknings- og forsøgsstation i et samarbejde med internationale interessenter og bidragsydere.

² For at sikre et større fokus på at imødekomme arbejdsmarkedets behov for kurser og uddannelse er der via finanslovskonto 84.40.12 gennemført en tilstandsregistrering og markedsvurdering af bygningerne i Narsap Ilua med det formål at afklare, om bygningerne kan benyttes til undervisningsmæssige formål.

Efter gennemgang af resultaterne fra tilstandsregistreringen og markedsvurderingen skal der vurderes, om der er behov for at udarbejde et byggeprogram for bygningerne. Formålet er at tilpasse bygningerne til kursus- og undervisningsaktiviteter og vurdere, om det kan benyttes til en ny erhvervsuddannelse.

Der bør nedsættes en arbejdsgruppe, der står for udarbejdelse af et revideret byggeprogram for Upernaviarsuk med henblik på omdannelse til Forsknings- og forsøgscenter for Arktisk Landbrug. Heri inkluderes ændringer i bygningernes dimensionering for at imødekomme behovene for laboratorier, værksteder og andre landbrugsrelaterede faciliteter og udstyr, som ikke er inkluderet i det oprindelige byggeprogram.

Arbejdsgruppen afgiver forslag indeholdende finansiering og budget for de samlede udgifter i henhold til ovenstående, samt inddrager relevante interessenter omkring fondsmidler, finansiering og drift samarbejde om Forskningscenteret.

Der skal efterfølgende søges eksterne fondsmidler eller andre finansieringsmuligheder med henblik på at nedrive, renovere og opføre bygninger i henhold til byggeprogrammet for Upernaviarsuk. Samtidig vil det i tråd med rapporten "Landbrug i Grønland – muligheder og behov for fremtidig udvikling og forskning" kunne tilføre Upernaviarsuk ny værdi og styrke som forsknings- og udviklingsstation, og give mulighed for at styrke og udvide den meget vigtige forskning, der allerede pågår, men i samarbejde med internationale universiteter og samarbejdspartnere på tværs af landegrænser.

Anbefalingerne omfatter følgende:

Nr.	Anbefaling	Opstart	Afsluttet	Forventet implementeret	Finansiering
1.	Evaluering og forslag til revision af fåreholderuddannelsen	2025	2025		500.000 kr.
2.	Styre- og arbejdsgruppes anbefalinger, analyser, undersøgelser m.m. udføres	2025	2026		1-2 mio kr.
2.	Udarbejdelse af byggeprogram for Narsap Ilua	2025	2025		1 mio. kr
3.	Udarbejdelse af revideret byggeprogram for omdannelse af Upernaviarsuk til forskningsstation	2025	2025		1 mio. kr

5. Besvarelse af kommissoriets punkter

Arbejdsgruppen bag redegørelsen har haft til opgave at forholde sig til problemstillinger vedrørende opgradering af fåreholderuddannelsen til en egentlig landbrugsskole. Følgende kapitel indeholder udvalgets besvarelse af kommissoriets punkter, hvor hvert punkt er besvaret individuelt.

5.1 Om der reelt er behov for at etablere en landbrugsskole med fokus på selvforsyning herunder om der reelt findes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse

Analysen af kommissoriets punkt 4.1 viser, at der ikke er et stort behov for at etablere en ny landbrugsskole med fokus på selvforsyning i den nuværende form, man kender fra Upernaviarsuk, baseret på de følgende data og overvejelser.

Omvendt viser besvarelsene fra respondenterne også, at de gerne vil have adgang til relevante kurser, opkvalificering og efteruddannelse inden for landbrug, selvforsyning, bæredygtighed og innovation, herunder landbrugsrelaterede kurser såsom husdyravl, hønseholt og planteavl. Respondenterne nævnte også, at det er blevet svært at rekruttere unge, fordi skolen befinder sig langt fra byens tilbud, de basale indkøbsmuligheder samt det sociale liv, som de unge nødvendig vil undvære.

Tallene fra Grønlands Statistik viser, at arbejdsstyrken i landbrugssektoren bestod af i alt 141 personer i 2021 (110 hovedbeskæftigede og 31 bibeskæftigede). Arbejdsstyrken har de sidste 6 år været stabil med en mindre vækst. Estimer over forventet optag på landbrugsskolen indikerer, at den forventede optagelse på landbrugsskolen er vurderet til at være gennemsnitligt maksimalt 5 elever om året. Desuden viser resultaterne fra respondenterne om kompetencebehov i landbrugssektoren, at behovet ligger i intervallet 1-5 fuldtidsstillinger nu og fremadrettet.

Med et så lavt antal elever er det svært at argumentere for, at der er et bredt behov eller grundlag for en sådan uddannelsesinstitution, især når dette elevtal ikke vil have en betydelig indvirkning på sektoren. Desuden vil omkostningerne ved at opretholde en skole overstige de potentielle fordele, især når de få uddannede kandidater ikke vil være tilstrækkelige til at imødekomme en væsentlig stigning i landbrugsproduktionen eller beskæftigelsen.

Samtidig fremgår det af Strategi for Landbrug 2021-2030, at behovet inden for landbrugssektoren omfatter at tage stilling til fåreholderuddannelsen (nedlukning, modernisering/fornyelse eller opkvalificering), at fokusere på efteruddannelser inden for landbrug og selvforsyning, og at etablere opsøgende vejledning over for relevante målgrupper, for at øge antallet af videregående uddannelser, der er anvendelige inden for landbrugserhvervet.

Samme strategi påpeger, at den faldende kvalitet på fåreholderuddannelsen er medvirkende til at forårsage den lave interesse for uddannelsen, og at et kvalitetsløft vil tiltrække flere elever. Dette understøttes af svarene fra respondenterne fra den dataindsamling, Departementet har foretaget. Strategien har samtidig som delmål at der inden 2030 gerne uddannes grønlændere indenfor videregående landbrugsuddannelser.

5.2 Hvorvidt fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en egentlig landbrugsskole

Dele/elementer af fåreholderuddannelsen vil fortsat kunne bruges i en ny landbrugsuddannelse. Med udgangspunkt i dataindsamlingen, har respondenterne tydelig angivet, at fremfor at fastholde en flerårig uddannelse i sammenhængende forløb, bør en uddannelse med fokus på Landbrug, selvforsyning og bæredygtighed i stedet for opbygges af moduler og kurser med stor relevans og tilsvarende kvalitet, men ikke i Upernaviarsuk.

Modulerne skal samtidig placeres og være af så kort en varighed, så der kan opretholdes et fuldtidserhverv ved siden af samtidig. Og nye fag hvor der ikke er faglig ekspertise i landet skal tilføres kvalificerede undervisere andre steder fra.

Det er et gennemgående ønske fra respondenterne at disse moduler skal kunne tilbydes som kurser, efter- eller videreuddannelse baseret på behov et sted med flere faciliteter for at kunne tiltrække og fastholde unge i erhvervet.

Respondenterne nævner samtidig, at faciliteterne i Upernaviarsuk er for nedslidte og afsidesliggende til at fortsat kunne fungere som skole, og at dette er en væsentlig årsag til den manglende søgning, og at man derfor ikke ønsker Upernaviarsuk omdannet til landbrugsskole.

Udgifterne ved en omdannelse af fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk til en landbrugsskole er anslået i byggeprogrammet i bilagene, og vil medføre uforholdsmæssige store omkostninger set i relation til det forventede optag.

5.3 Hvilke uddannelser og fag, der som minimum skal kunne udbydes

Da der ikke tidligere har været en landbrugsskole i Grønland, er de følgende forslag til uddannelser og fag, der som minimum skal kunne udbydes baseret på inspiration fra andre landbrugsskoler i Norden .

De nedenfor viste uddannelser og fag dækker de grundlæggende kompetencer og viden, der som udgangspunkt er nødvendige for at drive og udvikle moderne landbrug og gartneri i Norden. Det vil være nødvendigt at tilpasse uddannelsesindholdet for at gøre det specifikt i forhold til udfordringer og behov i Grønland.

Med udgangspunkt i ovenstående, bør en landbrugsskole med fokus på selvforsyning og fødevarerproduktion i Grønland som minimum tilbyde følgende:

Uddannelser

- Grundlæggende landbrugsteknik og -praksis
- Planteavl og jordforvaltning
- Husdyrhold og dyrevelfærd
- Økonomi og forretningsdrift i landbruget
- Bæredygtigt landbrug og miljøhensyn
- Landbrugsteknologi og digitalisering
- Entreprenørskab og innovation inden for landbrugssektoren

Fag

- Planteavl
- Husdyravl
- Jordbrugsteknik
- Økologi og bæredygtighed
- Markedsføring og salg
- Fødevarer sikkerhed- og kvalitet
- Driftledelse og økonomi
- selvforsyning
- Teknologi og innovation

I relation til spørgsmålet om udbud af landbrugsuddannelser i Grønland skal det bemærkes, at der i Grønland ikke findes den nødvendige viden, kapacitet eller ressourcer til at udbyde disse uddannelser.

Hvis det besluttes at etablere en landbrugsskole, vil det derfor være nødvendigt at samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner i udlandet om opbygningen af uddannelsesindholdet, herunder kernefag, specialiseringsområder, praktiske erfaringer, teoretisk grundlag, pædagogiske metoder og evalueringsformer m.fl. Dette vil være nødvendigt for at sikre, at uddannelsen lever op til de fastsatte læringsmål og forbereder eleverne til at møde de udfordringer og krav, de vil stå over for i deres fremtidige karriere eller videre studier.

Det vil gavne erhvervslivet at skabe en fleksibel uddannelsesstruktur, som hurtigt kan tilpasses skiftende behov i sektoren. Det vil også være oplagt at inddrage repræsentanter fra landbrugssektoren for at få input om, hvilke uddannelser og fag, de finder mest relevante.

Med hensyn til fagene bør der overvejes, hvilke specifikke uddannelsesplaner og studieordninger der skal anvendes i uddannelsesforløbet, herunder hvilke faggrupper, der skal stå for udarbejdelsen af disse.

5.4 Forventet optag på landbrugsskolen

I den nuværende analyse er den forventede optagelse på landbrugsskolen vurderet til at være gennemsnitligt maksimalt 5 elever om året. Denne vurdering er baseret på flere faktorer. For det første er den gennemsnitlige optagelsestal fra fåreholderuddannelsen anvendt, som en benchmark for at estimere det potentielle elevtal for landbrugsskolen. For det andet er den generelle manglende interesse i Grønland for uddannelse inden for fårehold taget i betragtning, hvilket indikerer et generelt lavt efterspørgselsniveau.

Fåreholderuddannelsen har i de seneste år oplevet varierende og lave optagelsestal. Disse lave tal kan tilskrives flere faktorer, nutidens unges tilknytning til byerne som ikke kan opfyldes for livet som fåreholder, udfordringer med uddannelseskvaliteten og utilstrækkelige fysiske faciliteter i Upernaviarsuk, samt trivselsproblemer i det isolerede bosted i Upernaviarsuk.

Blandt adspurgte fåreholdere nævnte mange udfordringerne med at tiltrække unge til at arbejde for dem. Den lave interesse blandt unge kan muligvis også vise sig som potentielt beskedent optag på en landbrugsuddannelse.

Endelig peger *Strategi for Landbrug 2021-2030* på, at der ikke er tegn på vækst i behovet for at uddanne store mængder landmænd i sektoren, og arbejdsmarkedstrends indikerer derfor ikke en stabil efterspørgsel efter faglært arbejdskraft inden for landbrugssektoren. Behovet er således så minimalt, at der ikke forventes et langvarigt behov for at uddanne et stort antal landmænd.

Ved at sammenligne optagelsestallene fra de to uddannelser kan vi få en forståelse af, hvordan den forventede optagelse på landbrugsskolen kan afspejle sig i forhold til en beslægtet uddannelse som fåreholderuddannelsen. Denne sammenligning viser, at en landbrugsskole i traditionel form vil stå over for store udfordringer med at være konkurrencedygtig i forhold til andre uddannelsesmuligheder i Grønland og vil have svært ved at tiltrække og fastholde elever på grund af det generelle lavere efterspørgselsniveau og de nævnte udfordringer i uddannelsesområdet.

5.5 Om der er mulighed for at udbyde undervisningen på landbrugsskolen på grønlandsk

For en helt ny uddannelse med helt nye fag som der ikke har været udbudt før i Grønland, kan det ikke forventes at der forefindes grønlandssprogede undervisere de første mange år. Der vil være brug for at rekruttere, uddanne og fastholde en lærerstab, der både har de nødvendige faglige og pædagogiske

kvalifikationer samt behersker grønlandsk, og disse er ikke tilstede.

For at opkvalificere personale samt tiltrække undervisere fra udlandet med relevante kvalifikationer, vil det derfor være nødvendigt at indlede et tæt samarbejde med eksisterende uddannelsesinstitutioner inden for området i hele Norden og Arktis. For at sikre kontinuerlig udvikling kan det være nyttigt at tilbyde lokale lærere videreuddannelsesmuligheder.

Vælger man at etablere en landbrugsuddannelse i et cross border samarbejde med udlandet kan det prioriteres at der også indgår uddannelse af grønlandssprogede undervisere, foruden at lærebøger, kompendier og andre materialer udarbejdes på eller versioneres til grønlandsk, så Grønland med tiden kan overtage undervisningen.

5.6 Hvilken organisering landbrugsskolen vil være bedst tjent med

En organisering af en landbrugsskole vil variere afhængigt af skolens specifikke mål, ressourcer og kontekst, samt hvilke fag og uddannelser man ønsker at udbyde. **Det skal bemærkes, at man i Grønland ikke har erfaring med at organisere en landbrugsskole, hvilket gør det ekstra svært og giver stor usikkerhed i forhold til at estimere behov for personale og lærerstab samt at anslå den samlede økonomi.**

I den nuværende organisation er fåreholderuddannelsen underlagt Inuili. Følgende organisationsmodeller kan tænkes for en landbrugsskole:

1. Fåreholderuddannelsen er underlagt Inuili, og en mulig kommende landbrugsuddannelse bliver det samme
2. Landbrugsuddannelsen underlægges CAK
3. Inuili og en modulopbygget landbrugsuddannelse samles under et nyt Arktisk center for uddannelser indenfor Landbrug, fødevarer, selvforsyning, Innovation og Bæresygtighed for hele regionen i samarbejde med CAK, og med Upernarviarsuk som forsknings-, udviklings- og forsøgsstation

For at drive en brancheskole i denne kategori, er der adskillige fag- og personalegrupper der er nødvendige for skolens drift og funktionalitet.

- Der vil være behov for en centraliseret ledelsesstruktur for at sikre sammenhæng og koordination mellem forskellige funktioner på skolen, eksempelvis gennem en forstanderfunktion som eksempelvis i KTI.
- Behov for adskillige undervisere - antallet vil afhænge af skolens udbud af uddannelser og fag, afhængig af landbrugsskolens specifikke mål, ressourcer og kontekst.
- Udover undervisere vil der være et behov for kontor- og driftspersonale, som dels skal stå for håndteringen af administrative opgaver såsom korrespondance, arkivering og den overordnede kontordrift., dels skal varetage de praktiske opgaver på skolen, herunder vedligeholdelse af bygninger og udstyr, rengøring og andre operationelle opgaver.
- Der vil også være behov for køkkenpersonale, der skal stå for arbejdet med madlavning, forberedelse af måltider, indkøb af råvarer og opretholdelse af køkkenhygiejne.

Forslag nr. 3 (En organisering, hvor man samler Fåreholderuddannelsen og Inuili, og etablerer en kursus- og modulopbygget landbrugsuddannelse med fokus på landbrug, selvforsyning, fødevarer, Innovation og bæredygtighed, og med gode muligheder for udvikling og forskning i Arktis i et Regionalt Center i Sydgrønland) vil derfor være den bedste løsning, idet man allerede nu har det administrative grundlag etableret på Inuili og CAK.

Samtidig vil det i tråd med rapporten “Landbrug i Grønland – muligheder og behov for fremtidig udvikling og forskning”³ tilføre Upernaviarsuk ny værdi og styrke og give mulighed for at styrke og udvide den meget vigtige forskning, der allerede pågår.

5.7 Hvilken eller hvilke uddannelsestyper det vil være hensigtsmæssigt at have (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse eller begge dele)

Valget mellem at udbyde erhvervsuddannelser, videregående uddannelser eller begge dele på en landbrugsskole afhænger af flere faktorer, herunder skolens mål, ressourcer, kontekst og de fremtidige beskæftigelsesmuligheder i landbrugssektoren.

Strategi for Landbrug 2021-2030 anbefaler at en landbrugsskole/landbrugsuddannelse i Grønland bør tilbyde både korte opkvalificeringskurser, erhvervsuddannelser og gerne videregående uddannelser.

Respondenterne fra vores dataindsamling har fremsat et klart ønske om at uddannelsen og uddannelsesstilbud skal opbygges i korte intensive moduler, så deltagerne kan bibeholde deres erhverv ved siden af - eksempelvis at et fåreholdersted kan drives samtidig. Dette forudsætter også at de intensive forløb indplaceres udenfor perioder med spidsbelastninger og af så kort varighed at alt lykkes. Samtidig viste undersøgelsen også, at der primært er behov for ufaglært arbejdskraft med specifik kunnen – kunnen, der kan opnås gennem kurser af kortere varighed.

Det betyder, at der reelt vil være tale om efteruddannelse på grundlag af kursusaktiviteter, hvorved forstås kortere opkvalificeringsforløb, der knytter sig til erhvervelse af specifikke kompetencer til brug for konkrete erhverv og funktioner.

En løsning vil derfor være, at kurser og moduler i uddannelsen sammensættes, så der skabes progression, og at man med en vis kombination af moduler kan tildeles et samlet uddannelsesbevis som f.eks. Arktisk Jordbruger, Arktisk landmand eller lignende. Dette kan igen lede til en overbygning på uddannelsen med nye moduler der hver især har faglig progression. Den samlede progression fra flere uddannelser kan lede til at der kan tildeles en bachelorniveau grad når det faglige niveau er nået. (Samme model ses på SPS i øjeblikket)

Erhvervsuddannelser er oftest rettet mod personer, der ønsker en praktisk orienteret uddannelse. Da respondenternes svar indikerer der er et stort behov for arbejdskraft med praktiske færdigheder inden for landbrug, vil en kursus- og modulopbygget erhvervsuddannelse være det mest relevante. Efterfølgende kan man, som man gør i øjeblikket med SPS bygge videregående uddannelser ovenpå efter behov.

5.8 Omtrentlige omkostninger til etablering af en landbrugsskole

Kommissoriet lægger vægt på at der forsøges afdækket, hvorvidt fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en egentlig landbrugsskole, samt de omtrentlige omkostninger til etablering af en sådan i Upernaviarsuk.

For alene at sikre tidssvarende bygninger i Upernaviarsuk, vurderes det at være nødvendigt at følge byggeprogrammet for Upernaviarsuk⁴.

Byggeprogrammet kommer med en pris på 71 mio. kr. alene for renovering, hvoraf flere bygninger nedrives og der bygges nyt. Det kan derfor konkluderes, at alene sikring af tidssvarende bygninger til en fåreholderuddannelse i Upernaviarsuk vil koste mindst 71 mio. kr. (Se Tabel 1 herunder)

³ Synteserapport udarbejdet for Greenland Agriculture Initiative (GRAIN) i samarbejde med Greenland Perspective fra November 2019

⁴ Se også bilag 2 om byggeprogrammet for Upernaviarsuk.

Tabel 1: Prisoverslag over modernisering af bygninger i Upernaviarsuk.

B-nr.	Arbejde	Areal	Enhedspris	Pris
		[m2]	[kr./m2]	[kr.]
	Anstilling 16%			8.136.000 kr.
B-6	Nedrivning ekskl. fundament	66	3.500 kr.	230.000 kr.
	Ny bygning	66	30.000 kr.	1.980.000 kr.
B-30	Generatoranlæg	-	-	1.000.000 kr.
	Akkumuleringstank	-	-	250.000 kr.
	Fjernvarmeledninger i jord	-	-	450.000 kr.
	Diverse pumper, transmissionsledninger mv.	-	-	300.000 kr.
	Reparation af betonplade	-	-	80.000 kr.
	Udskiftning døre	-	-	20.000 kr.
B-38	Nedrivning ekskl. fundament	310	3.500 kr.	1.080.000 kr.
	Ny bygning	310	30.000 kr.	9.300.000 kr.
B-51	Tagreparationer m.v.	-	-	600.000 kr.
	Stenvægge	-	-	550.000 kr.
	Klimaskærm	-	-	80.000 kr.
	Maling betonvæg	-	-	50.000 kr.
	Gangbro	-	-	50.000 kr.
B-200	Nedrivning	15	2.000 kr.	30.000 kr.
	Ny bygning	15	20.000 kr.	300.000 kr.
Drivhus	Gulvvarmeslager	-	-	20.000 kr.
B-561	Nedrivning ekskl. fundament	124	3.500 kr.	430.000 kr.
	Ny bygning	124	30.000 kr.	3.720.000 kr.
B-761	Nedrivning inkl. fundament	25	3.500 kr.	90.000 kr.
	Ny bygning	25	35.000 kr.	880.000 kr.
B-768/	Nedrivning inkl. fundament	282	3.500 kr.	980.000 kr.
B-1424	Ny bygning	282	30.000 kr.	8.460.000 kr.
B-1024	Udskiftning tag	-	-	600.000 kr.
	Udskiftning facader	-	-	600.000 kr.
	Udskiftning døre og vinduer	-	-	300.000 kr.
	Delvis udskiftning gulv	-	-	200.000 kr.
B-1197	Nedrivning ekskl. fundament	214	3.500 kr.	750.000 kr.
	Ny bygning	214	30.000 kr.	6.420.000 kr.
B-X	Ny bygning	310	35.000 kr.	10.850.000 kr.
Dump	Oprydning	-	-	100.000 kr.
Havn	Udvidelse pontonbro m.m.	-	-	100.000 kr.
	Uforudsigelige udgifter 20%			11.800.000 kr.
	ANLÆGSUDGIFTER*			71.000.000 kr.

*Afrundet til nærmeste +/- 1.000.000 kr.

Det nuværende byggeprogram er primært udformet med fokus på at bibeholde fåreholderuddannelsen som den er nu, og afspejler derfor ikke en landbrugsskoles behov.

Hvis der besluttes at etablere en landbrugsskole i Upernaviarsuk, vil det være nødvendigt først at fastslå og beskrive de ønskede uddannelser og aktiviteter på skolen, for at kunne revidere det eksisterende

byggeprogram for at imødekomme en landbrugsskoles specifikke krav og behov. Dette nødvendiggør udviklingen af et nyt, tilpasset byggeprogram, der tager højde for landbrugsskolens særlige faciliteter og undervisningsbehov.

Dertil skal så lægges udgifter til basale redskaber og udstyr nødvendige for landbrugsundervisning, såsom jordbearbejdningsredskaber, såredskaber, og høstredskaber, udstyr til laboratoriebrug i forbindelse med f.eks. jordanalyse, dyrepleje, og plantebiologi, herunder mikroskoper, prøveudtagningsudstyr, og testkits. Moderne teknologier som droner, GPS-udstyr, og software til landbrugsstyring og -overvågning er også relevante.

Kontorudstyr, herunder computere, printere, telefoner, møbler, og andre nødvendige kontorartikler til administration og undervisning, vil ligeledes være en del af budgettet. Sikkerhedsudstyr som sikkerhedshjelme, beskyttelsesbriller, og sikkerhedssko, samt brandslukningsudstyr og førstehjælpskits, bør også medtages.

Derudover vil der være behov for undervisningsmateriale, som kan inkludere bøger, online ressourcer, og praktiske undervisningsredskaber.

Alt dette vil kræve en yderst detaljeret analyse og vurdering af landbrugsskolens behov for udstyr, inventar, og undervisningsmateriale for at kunne estimere de omtrentlige udgifter nøjagtigt. Det er også vigtigt at identificere, hvilke specifikke mærker eller kvalitetsniveauer der er ønskelige for landbrugsskolen. Priserne kan variere betydeligt baseret på kvalitet, mærke, og leverandør, så et nøjagtigt estimat kræver en grundig markedsundersøgelse.

Det er derfor ikke muligt at komme med et realistisk estimat til udgifterne på ovenstående, før man har besluttet hvilke uddannelser og fag der skal udbydes på skolen, idet mange af udgifterne er uddannelses- og fagspecifikke

Tabel 2: Omtrentlige omkostninger til etablering af en landbrugsskole

Omkostningspost	Estimeret beløb
Modernisering af bygninger i Upernaviarsuk	71.000.000 mio. kr.
Driften af landbrugsskolen (fra pkt 5.9)	13.800.000 mio. kr.
Udstyr og inventar	Ukendt
Uforudsete udgifter	16.960.000 mio. kr.
Samlet estimat uden udstyr og inventar	101.760.000 mio. kr.

Den omtrentlige beregning af omkostningerne til etablering af en landbrugsskole baseret på prisoverslaget i tabel 1 og udgifterne til driften af landbrugsskolen i tabel 3/jvf. 5.9 viser, at det samlede beløb for etablering af en landbrugsskole Upernaviarsuk **uden anslået estimat af udgifter til udstyr og maskiner** vil være 101.760.000 mio. kr. (Uforudsete omkostninger estimeres til 20% af det estimerede beløb for omkostningsposterne.)

Det er vigtigt at understrege at de fremlagte estimater for udgifterne til etablering af landbrugsskolen er behæftet med en meget betydelig og stor usikkerhed. Dette skyldes hovedsageligt mangel på en klar og detaljeret liste over præcise prisoverslag for udstyr, inventar, personaleomkostninger, øvrige udgifter og uforudsete omkostninger. **Det kan derfor ikke anbefales at man vælger denne løsning**

5.9 Omtrentlige årlige omkostninger til drift af landbrugsskolen

Det er yderst vanskeligt at anslå en årlig udgift til drift, når antallet af studerende på institutionen og antallet af ansatte ikke kendes, og udbuddet af uddannelser og fag ligeledes er ukendt, da dette har afgørende betydning for antallet af undervisere. Udgifterne er derfor beregnet på baggrund af en sammenligning med årnormeringerne fra brancheskolerne, henholdsvis Inuili, og ud fra et tænkt scenarie med 13 ansatte, beskrevet herunder.

Direkte personaleomkostninger vil omfatte lønninger til landbrugsskolens ansatte, herunder 1 forstander, 1 uddannelseschef, 5 undervisere, 1 kontorleder, 1 kontorfuldmægtig, 1 driftsleder, 1 driftsmedarbejder, 1 køkkenleder og 1 køkkenmedarbejder.

Tabel 3: Udgifter til årlig drift af landbrugsskolen

Omkostningspost	Estimeret beløb
Direkte personaleomkostninger	5.300.000 kr.
Udstyr og inventar	Ukendt
Øvrige udgifter	6.200.000 kr.
Uforudsete omkostninger	2.300.000 kr.
Samlet estimat	13.800.000 kr.

Det estimeres i henhold til tabel 2, at de årlige udgifter til driften af landbrugsskolen som minimum vil beløbe sig til 13.800.000 kr. eksklusivt vedligehold af udstyr og inventar, samt øvrige udgifter.⁵

5.10 Om eksisterende faciliteter, udstyr m.m. i Upernaviarsuk kan anvendes eller om der er behov for nye faciliteter, udstyr m.m.

Dette spørgsmål kan variere afhængigt af, om det vedrører fåreholderuddannelsen eller etableringen af en ny landbrugsskole. **Overordnet er de eksisterende faciliteter og udstyr i Upernaviarsuk ikke i stand til at opfylde de nuværende uddannelsesbehov - hverken for fåreholderuddannelsen eller for en ny landbrugsskole.** Dette vil ikke kun underminere undervisningskvaliteten, men også forberedelsen af eleverne på moderne praksis og teknikker.

I relation til den nuværende fåreholderuddannelse foreligger der ikke klare og gennemtænkte planer for opdatering og vedligeholdelse af skolens nuværende udstyr, ej heller en status på udstyrets nuværende tilstand. Det er dog velkendt efter udsagn fra brugere af skolen, at en del af udstyret i fåreholderuddannelsen er voldsomt forældet og ikke er fulgt med tiden.

Der foreligger heller ikke data omkring det eksisterende udstyr, og der er således ikke noget grundigt overblik. Det vil derfor være nødvendigt at vurdere, hvilke specifikke undervisnings- og driftsudstyr, der endnu kan anvendes .

Sammenfattende er det vurderingen, at de eksisterende faciliteter og udstyr i Upernaviarsuk ikke kan anvendes, og der er behov for nye faciliteter og udstyr et andet sted.

⁵ Øvrige udgifter er igen sammenlignet med Inuilis forbrug. Øvrige udgifter kan omfatte følgende områder: Rekruttering og fratrædelse, kompetenceudvikling af ansatte, ekstern bistand, øvrige personaleomkostninger, køb af tjenester, forsikringer, IT og kommunikation, rejser og ophold, husleje, reparation og vedligeholdelse, forbrugsudgifter, bygningsvedligehold, samt skatter og afgifter.

6. Datagrundlag

Grundlaget for konklusionerne og anbefalingerne i denne redegørelse tager udgangspunkt i en grundig analyse af hele området.

Analysen er udarbejdet som en generel behovsanalyse, der afdækker den nuværende og forventede kommende mangel på kvalificeret arbejdskraft inden for landbruget. Som en del af analysen undersøges også de økonomiske aspekter ved etablering og drift af en lille landbrugsskole, samt de omtrentlige omkostninger ved fortsat anvendelse af Upernaviarsuk som udgangspunkt for landbrugets uddannelser.

Data fra Grønlands Statistik er i analysen blevet brugt til at vise påbegyndte uddannelsesforløb, aktive elever, fuldførte uddannelsesforløb og afbrudte uddannelsesforløb, samt beskæftigelsen i landbrugssektoren i perioden 2016-2021.

Byggeprogrammet for Upernaviarsuk, udført af det rådgivende arkitekt- og ingeniørfirma Masanti A/S og færdiggjort i februar 2021, revideret i maj 2022, anvendes som udgangspunkt for præsentationen af de fysiske rammer i Upernaviarsuk, og som grundlag for de anslåede økonomiske udgifter ved fortsat anvendelse af Upernaviarsuk i dens nuværende opbygning.

Ligeledes tages der udgangspunkt i en redegørelse fra Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø vedrørende økonomien i landbruget for at belyse finansieringsmulighederne samt størrelsen af de samlede tilskud.

Der forelå ikke indsamlede data, deciderede undersøgelser eller lignende materiale, der både kortlagde det aktuelle og kommende behov for arbejdskraft i sektoren, samt tydeliggjorde ønsker til faglært/ufaglært arbejdskraft fremadrettet i branchen. Ligeledes forefandt der heller ikke undersøgelser eller data, der kortlagde de aktuelle og fremtidige kompetencebehov og uddannelsesønsker i det grønlandske landbrug ved arbejdets påbegyndelse, eller en konkret afdækning af de eksisterende faglige og pædagogiske udfordringer i færeholderuddannelsen i Upernaviarsuk.

Uden disse væsentlige data ville man i bedste fald få et misvisende billede af disse for analysen essentielle punkter, og Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke iværksatte derfor en stor dataindsamling blandt færeholderne/landbrugene samt deres interessenter, samt gennemførte efterfølgende en stor interviewrunde med de samme respondenter. Det er disse to dataindsamlingsæt, der henvises til i hele redegørelsen.

Derudover tages der udgangspunkt i Naalakkersuisuts strategi for landbrug 2021-2030 for at fremhæve udfordringerne i landbrugssektoren, som kan være med til at belyse behovet for kurser eller uddannelse i sektoren, samt i ”Landbrug i Grønland – muligheder og behov for fremtidig udvikling og forskning” (Synteserapport udarbejdet for Greenland Agriculture Initiative (GRAIN) i samarbejde med Greenland Perspective. November 2019)

Interesserede kan ved henvendelse til IKTIN (IKTIN@nanoq.gl) få adgang til datagrundlaget

7. Bilagsoversigt

- Bilag 1: Introduktion til landbrugssektoren i Grønland
- Bilag 2: Introduktion til fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk.
- Bilag 3: Byggeprogram for Upernaviarsuk.
- Bilag 4: Resultater af Dataindsamling blandt fåreholdere.
- Bilag 5: Resultater af Dataindsamling blandt virksomheder.
- Bilag 6: Udvalgets kommissorium.
- Bilag 7: Bilag til kommissorium.

Bilag 1. Introduktion til landbrugssektoren i Grønland

Formålet med dette kapitel er at introducere læseren til landbrugssektoren i Grønland. I afsnit 1.1 præsenteres udfordringerne i landbrugssektoren for at give et overblik over de beskrevne udfordringer, som er identificeret i *Strategi for Landbrug 2021-2030*⁶. I afsnit 1.2 belyses økonomien i landbrugssektoren for at give indsigt i de væsentligste økonomiske elementer. I afsnit 1.3 præsenteres landbrugsområderne og deres aktiviteter, hvilket giver et overblik over omfanget af disse. Endelig i afsnit 1.4 fremlægges beskæftigelsestallene inden for landbrugssektoren for at give indblik i størrelsen af arbejdsstyrken i denne sektor.

Disse oplysninger vil blive anvendt i kapitel 4 under besvarelsen af kommissoriets punkter samt i kapitel 5 under anbefalinger.

1.1 Udfordringer i landbrugssektoren

Der tages udgangspunkt i Naalakkersuisuts *Strategi for Landbrug 2021-2030* for at identificere og forstå en del af udfordringerne inden for landbrugssektoren. Strategien præsenterer blandt andet de identificerede udfordringer og de planlagte initiativer med det formål at skabe et økonomisk bæredygtigt landbrug.

Nedenfor vises de væsentligste udfordringer, som strategien fremhæver, og som også kan afspejle sektorens behov for kurser eller uddannelse.

- Avlsarbejde i fåreholdererhvervet: Af de 39 fåreholdere i Grønland anvendte 14 avlsprogrammet Fjårvís i 2019. Svingende deltagelse over 20 år skyldes tekniske og sproglige udfordringer. Fjårvís-brugere leverer flere og større lam, hvilket indikerer bedre avlsresultater. Strategien anbefaler obligatorisk brug af Fjårvís for at styrke avlsarbejdet og forbedre produktiviteten.
- Kvægavl: Kun fire landbrugere praktiserer kvægavl i Grønland, hvoraf tre også har får. Der er cirka 300 kvæg i landet, primært af racerne Dexter og Galloway, anvendt til kødproduktion. Kvægavl er en relativt ny produktionsgren og befinder sig i en tidlig udviklingsfase. Udfordringer omfatter manglende faglig viden, systematiseret avl og logistiske problemer med vinterfoder og slagterikapacitet.
- Grøntsagsproduktion: Udover kartofler dyrkes der grøntsager som majroer, rabarber, kål, radiser og salat med salgsmål. Produktionen er begrænset, og der mangler statistikker over den samlede produktion. Centrale udfordringer inkluderer manglende viden om dyrkning i større skala og logistiske barrierer. Strategien anbefaler etablering af tværgående samarbejde mellem producenter, indhandlere, detailhandlere og myndigheder for at reducere spild af grøntsager.
- Etablering af nye landbrug: Oprettelse eller overtagelse af nye landbrug i Grønland beskrives som en kompleks og udfordrende proces. Nye landbrug står over for betydelige vanskeligheder med at opnå bæredygtig rentabilitet, blandt andet på grund af eksisterende lån og gæld.

⁶ Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. *Strategi for Landbrug 2021-2030*. 2021. Link: https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/landbrug_selvforsyning_energi_miljoe/landbrug/strategi-for-landbrug-2021-2030.pdf

³ <https://www.nunalerineq.gl/dansk/raad/fjarvis/index-fjarvis.htm>

- Kompetencer i turisme og ledelse: Landbrugere kan supplere deres drift med turisme, hvilket kræver kompetencer inden for kundeservice, lokalhistorie, markedsføring og madlavning, udover agronomiske færdigheder. Dygtighed inden for landbrug afspejler ikke nødvendigvis evner eller lyst til at blive virksomhedsleder eller turistvært.
- Efteruddannelse af landbrugere: Der skal etableres et samarbejde mellem relevante institutioner, så der kan tilbydes nødvendig efteruddannelse. Nogle af behovene kan dækkes gennem kurser, fx i økonomistyring, produktionsstyring, jordbundslære, markvanding, dyrkningsstrategi, kvægavl m.m.
- Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk: Skolen står over for flere udfordringer, der påvirker uddannelseskvaliteten. Disse inkluderer forældede og nedslidte fysiske rammer, mangelfuldt IT-udstyr, mangel på undervisere, utilstrækkelig undervisning i nøglefag som økonomi og drift, samt behov for opdatering af alle uddannelsesplaner, samt en mangel på landbrugsmaskiner til undervisningsbrug. Departementet for Uddannelse skal i henhold til strategien tage stilling til uddannelsens fremtid, herunder om den skal bevares eller fremover foregå i udlandet, fx Danmark eller Island.
- Landbrugsuddannelse på videregående niveau: Der bør etableres opsøgende vejledning over for relevante målgrupper for at få flere til at tage videregående uddannelser, der er anvendelige inden for landbrugserhvervet. Der skal samarbejdes mellem relevante institutioner, især i Sydgrønland, fx Konsulenttjenesten, Landbrugsrådet, Campus Kujalleq og Majoriaq.

Strategi for Landbrug 2021-2023 sigter på at udvikle grønlandsk landbrug frem mod 2030 og skal fremme både produktiviteten og økonomien i landbruget gennem en langsigtet handlingsplan. I denne plan indgår også opgaverne for Departementet for Uddannelse, som ligeledes strækker sig mod 2030.

1.2 Økonomi i landbrugssektoren

Der tages udgangspunkt i en redegørelse om økonomien i landbruget, som Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har udarbejdet, men som endnu ikke er offentliggjort. Redegørelsen belyser blandt andet finansieringsmulighederne i landbruget samt størrelsen af det samlede tilskud.

Landbrugene har adgang til to former for finansiering: rentebærende udlån og rente- og afdragsfrie udlån, sidstnævnte mere som tilskud end egentlige lån. Rentebærende udlån har en fast rentesats på 4% p.a. og kan bruges til forskellige formål som opførelse, udvidelse eller overtagelse af erhvervsbygninger.

Omsætningen i landbrugssektoren er steget betydeligt over perioden, primært drevet af øget indtjening fra salg af dyr. I 2021 udgjorde den gennemsnitlige omsætning for 25 landbrug 1.124 t.kr., hvilket er en stigning på 27% siden 2014. Salg af dyr til slagtning tegnede sig for 54% af den samlede omsætning i 2021, hvilket indikerer en betydelig indkomstkilde for sektoren.

I 2021 blev der i alt ydet 21,3 mio. kr. i direkte tilskud til landbruget, hvilket markerer en stigning på 4,5 mio. kr. i forhold til 2014, hvor det samlede tilskud var på 16,8 mio. kr. (2021-priser). Det faktisk udbetalte tilskud kan afvige fra de bevillinger, der er angivet i Finansloven. Forbruget af rente- og afdragsfrie udlån er direkte afhængigt af konkrete ansøgninger fra landbruget og varierer derfor naturligt fra år til år. I gennemsnit modtog landbrugene 455 t.kr. i direkte finansiel støtte i 2014 (2021-priser), mens det tilsvarende beløb for 2021 var 533 t.kr.

Derudover ydes der indirekte tilskud til landbruget via:

- Konsulenttjenesten for landbrug, der tilbyder gratis service og vejledning til fåreholderstederne samt hjælper med ansøgninger om lån og tilskud.
- SPS, der er fåreholderstedernes interesseorganisation.
- Slagteriet Neqi A/S, der muliggør afsætning af fåreholderstedernes produkter.

I alt beløb de indirekte tilskud sig i 2014 til godt 10,7 mio. kr. (faste priser), mens de i 2021 beløb sig til 9,5 mio. kr. Samlet set er tilskuddet fra Selvstyret til landbrugserhvervet steget fra ca. 27,5 mio. kr. i 2014 til ca. 30,8 mio. kr. i 2021, i faste priser. I 2021 er der udmøntet en ekstra bevilling på 5 mio. kr., som bl.a. har resulteret i øget udbetaling til opdyrkningsstøtte, markveje og stalde.

1.3 Landbrugsområder og deres aktiviteter

Der tages udgangspunkt i oplysninger fra Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø for at illustrere nedenstående landbrugsområder og de involverede husdyr.

Et landbrugsområde er et landområde, der udnyttes erhvervsmæssigt til landbrugsmæssige formål. Der er 38 landbrugsområder, der ligger forskellige steder i Sydgrønland, undtagen fåreholderstedet Neriunaq, som ligger tæt på Godthåb-fjorden. Desuden betragtes rensdyravlssområdene i Isortoq og Tuttutooq, også beliggende i Sydgrønland og Østgrønland, som landbrugsområder.

Landbrugsområder er primært fåreholdersteder, hvor der også er kvægavl. Som regel er der én fåreholder pr. fåreholdersted. Der er ikke mange i landbrugssektoren, der dyrker kartofler eller grøntsager. Nedenstående tabel viser, at landbrugssektoren i Grønland primært er baseret på fåreavl.

Fåreholderernes familier er ikke inkluderet i optællingen i Tabel 5.

NunaGIS Kort

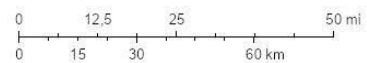

15.4.2024 13.14.24

Åbent land Grønland	Asfalt
Sne og is	Blokmark
Gletsjer	Beton
Gletsjer	Grus
	Kalksten
	Klippe
	Sand
	Sand, sten
	Sand, grus
	Sand, mudder
	Jord

Ortofoto 10m, landsdækkende (Sentinel2)

1:1.062.849

NunaGIS
Kræver bruger på Dataforsyningen | © Asiaq |

Figur 1: Landbrugsområderne i Sydgrønland har beliggenhed i dette område. Der er flere færeholdersteder, som ikke er inkluderet på kortet. Kilde: www.nunagis.gl.

Tabel 1: Oversigt over aktive landbrugsområder og deres aktiviteter i form af husdyr og afgrøder, år 2023.

Landbrugsområde	Antal personer	Sted	Får	Kvæg	Kartofler	Grøntsager	Rensdyr
Qinngua	1	fåreholdersted	X				
Qorlortoq	1	fåreholdersted	X				
Kiatsiit	1	fåreholdersted	X				
Qorlortup Itinnera	2	fåreholdersted	X				
Sammisoq	1	fåreholdersted	X				
Qassiarsuk	4	fåreholdersted	X				
Tasiusaq	1	fåreholdersted	X				
Nunataaq	1	fåreholdersted	X				
Inneruulalik	1	fåreholdersted	X				
Kangerlua	1	fåreholdersted	X				
Issormiut	1	fåreholdersted	X				
Sillisit	1	fåreholdersted	X				
Ipiutaq	1	fåreholdersted	X				
Narsaq	1	fåreholdersted		X			
Eqaluit Ilua	2	fåreholdersted	X		X		
Attarnaatit	1	fåreholdersted	X				
Tatsip Kitaa	1	fåreholdersted	X	X			
Igaliku	1	fåreholdersted/bygd	X				
Uummannartsivaraq	1	fåreholdersted	X				
Upernaviarsuk	1	fåreholdersted	X		X	X	
Tasiluk	1	fåreholdersted	X			X	
Kangerluarsorujuk	1	fåreholdersted	X				
Eqaluit Akia	2	fåreholdersted	X			X	
Qanisartuut	1	fåreholdersted	X	X			
Saqqaa	1	fåreholdersted	X				
Tasilukuloq	1	fåreholdersted	X				
Igaliku Kujalleq	1	fåreholdersted	X				
Qorlortukasik	1	fåreholdersted	X	X			
Timerliit	1	fåreholdersted	X				
Qallimiut	1	fåreholdersted	X		X		
Eqalugaarsuit	1	fåreholdersted	X				
Ammassivik	1	bygd			X		
Nuugaarsuk	1	fåreholdersted	X				
Saputit Tasia	1	fåreholdersted	X		X		
Saputit	1	fåreholdersted	X				
Neriunaq	1	fåreholdersted	X		X		

Tuttutooq	1	rensdyravlsområde					X
Isortoq	1	rensdyravlsområde					X
38	44		34	4	6	3	2

Kilde: Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, 2023.

Som vist i Tabel 1 var der i 2023 i alt 38 aktive landbrugsområder i Sydgrønland. Tabellen illustrerer følgende:

- 34 ud af 38 landbrugsområder er fåreholdersteder,
- 4 ud af 38 landbrugsområder holder kvæg som husdyr,
- 3 ud af 34 fåreholdersteder holder både får og kvæg,
- 6 ud af 38 landbrugsområder dyrker kartofler,
- 3 ud af 38 landbrugsområder dyrker grøntsager,
- 1 fåreholdersted dyrker både kartofler og grøntsager,
- 2 ud af 38 landbrugsområder er rensdyravlsområder.

Tabel 2: Oversigt over nedlagte fåreholdersteder i Sydgrønland.

Landbrugsområde
Qinngua Kangilleq
Annannguit
Narsarsuaaraq
Igaliku
Qaqortukuloq
Illorsuit
Sarlia
Kangerluarsorjuup Qinngua
Qorlortorsuaq
Ukkusip Saqqaa
Alluitsoq
Nalasut
Arsuk
I alt 13

Kilde: Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, 2023. Der er flere fåreholdersteder, som gennem tiden er blevet nedlagt, men som ikke er registreret.

I Tabel 2 ses det, at i alt 13 fåreholdersteder er blevet nedlagt. Nedlæggelsen af fåreholdersteder i Sydgrønland skyldes en række faktorer, herunder geografiske, demografiske og økonomiske forhold. Et eksempel på dette er, at visse fåreholdersteder er blevet forladt, da det pågældende område ikke er egnet til at drive moderne landbrug i stor skala. Mange fåreholdersteder er blevet forladt, fordi ejerne er blevet ældre.

Derudover spiller den eksisterende gæld og lån i færeholderstedet en rolle i manglende interesse for at overtage området.

Tabel 3: Landbrugets husdyr fordelt på arter og år, 2005-2021.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Får	21.317	20.963	21.704	20.499	20.439	20.729	20.232	20.107	19.994
Tamren	3.100	3.100	2.441	2.500	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kvæg	20	20	42	49	56	65	79	98	125
Heste	202	202	216	203	186	164	161	147	132
Høns	147	147	152	148	182	241	215	212	191
Bi fami- lier	13	13	10	10	0	0	4	4	4

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Får	18.738	17.501	18.190	17.785	18.212	17.785	18.105	18.184
Tamren	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kvæg	143	146	155	193	254	300	327	356
Heste	123	151	137	152	158	129	139	146
Høns	174	165	211	168	131	189	234	219
Bi fami- lier	4	6	6	6	6

Kilde: Grønlands Statistik.

Antallet af samlede husdyr i landbrugsområdet fremgår af tabel 3. Som det fremgår af tabellen, er antallet af får i perioden fra 2005 til 2021 blevet reduceret med 3.133. Desuden viser tabellen, at antallet af kvæg i samme periode er steget fra 20 til 356.

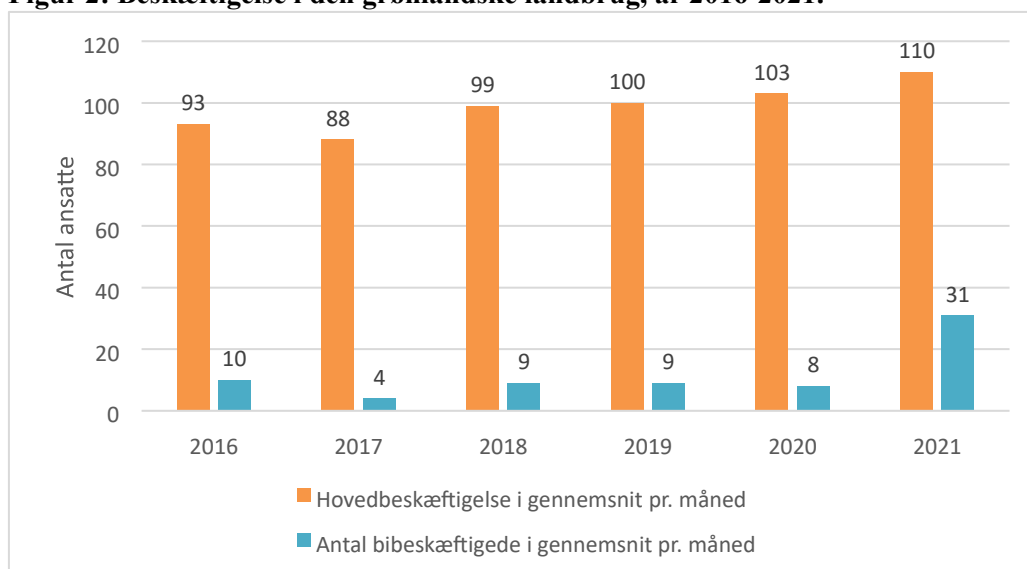
Fra 2005 til 2021 har grønlandsk landbrug oplevet en betydelig reduktion i antallet af får og samtidig en markant stigning i antallet af kvæg. Dette skift i husdyrbestanden reflekterer muligvis ændringer i landbrugets dynamik eller de økonomiske og miljømæssige forhold, der påvirker dyreholdet. Selvom får dominerer i husdyrbestanden, inkluderer grønlandsk landbrug også andre dyrearter som kvæg, heste, høns og tamren.

1.4 Beskæftigelse i landbrugssektoren

I Grønlands Statistiks opgørelse af beskæftigelse indgår beskæftigelsen inden for landbrugsområdet under kategorien "Landbrug, skovbrug og landbrugsrelateret industri og handel". Det er således muligt at se hoved- og bibeskæftigelse blandt fastboende efter opgørelsesvariabel, branche og tid.

Nedenstående viser hoved- og bibeskæftigede i landbrugssektoren over en femårig periode, hvilket viser sektorens vækst og ændringer over tid.

Figur 2: Beskæftigelse i den grønlandske landbrug, år 2016-2021.

Kilde: Grønlands Statistik.

Figur 2 ovenfor viser hovedbeskæftigelse og bibeskæftigelse i landbrugssektoren i perioden mellem 2016 og 2021. Beskæftigelsen er opgjort som antal hoved- og bibeskæftigede i gennemsnit pr. måned. Som eksempel viser tallene, at der i 2016 i gennemsnit var 93 personer, der havde hovedbeskæftigelse inden for landbrugsområdet, hvoraf 10 personer havde bibeskæftigelse. Yderligere viser tallene, at der i 2021 i gennemsnit var 110 personer med hovedbeskæftigelse inden for landbrugsområdet, og af disse havde 31 personer bibeskæftigelse.

Tabel 4: Andel af hoved- og bibeskæftigelse i gennemsnit pr. måned, år 2016-2021.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hovedbeskæftigelse	90,3%	95,7%	91,7%	91,7%	92,8%	78,0%
Bibeskæftigede	9,7%	4,3%	8,3%	8,3%	7,2%	22,0%

Kilde: Grønlands Statistik.

I forlængelse af figur 2 viser tabel 4 andelen af hoved- og bibeskæftigelse inden for branchen "Landbrug, skovbrug og landbrugsrelateret industri og handel" i gennemsnit pr. måned i perioden mellem 2016 og 2021. Af tabel 4 fremgår det, at antallet af hovedbeskæftigede i 2021 udgør 78,0 %, mens antallet af bibeskæftigede udgør 22,0 %.

Over de seneste fem år har landbrugssektoren oplevet en smule højere stigning i beskæftigelse. Desuden er det bemærkelsesværdigt, at antallet af bibeskæftigede er steget fra 8 til 31 fra 2020 til 2021, som også vist i figur 2.

Tabel 5: Hovedbeskæftigelse i landbrugssektoren fordelt på alder, år 2016-2021.

Aldersgruppe	2016	2017	2018	2019	2020	2021
15-19 år	3	2	2	2	3	3
20-24 år	7	5	6	10	5	6
25-29 år	12	9	11	11	10	9
30-34 år	9	8	9	9	13	14
35-39 år	12	9	12	10	12	11
40-44 år	9	8	8	8	9	10
45-49 år	11	10	10	5	6	9
50-54 år	14	15	19	20	18	14
55-59 år	12	13	13	14	16	18
60 år-pensionsalderen	4	8	9	11	12	16
Over pensionsalderen	1	1	1	1	0	1
I alt	94	88	100	101	104	111

Kilde: Grønlands Statistik.

Tabel 5 giver et indblik i aldersfordelingen af hovedbeskæftigede inden for landbrugssektoren i Grønland. Tallene stammer fra perioden 2016 til 2021 og repræsenterer et årligt gennemsnit, afrundet til nærmeste hele tal. Der kan derfor forekomme afvigelser, når tallene summeres. Der er ikke tilgængelige data om alderen for bibeskæftigede.

Som eksempel viser tabel 5, at den største gruppe af hovedbeskæftigede inden for landbrug i perioden 2016 til 2021 primært er personer i aldersgruppen 50-54 år, efterfulgt af personer i aldersgruppen 55-59 år. Med denne fordeling af aldersgrupperne er det tydeligt, at der er behov for at adressere aldersfordelingen for at sikre sektorens fremtidige stabilitet og udvikling. Der vil således være behov for, at andre træder til, når hovedbeskæftigede går på pension.

Bilag 2 Introduktion til fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk

Formålet med dette kapitel er at introducere fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk, herunder dens udfordringer, uddannelses- og undervisningsvirksomhed og fysiske rammer. Disse oplysninger er relevante med henblik på at afklare behovet for etablering af en landbrugsskole og for vurderingen af, om levnedsmiddelskolen kan moderniseres, så uddannelsesinstitutionen får mere fokus på selvforsyning inden for produktion af kød, fødevarer og grøntsager.

Resultaterne i dette kapitel vil blive anvendt i kapitel 4 om bevarelse af kommissoriets punkter og i kapitel 5 under anbefalinger.

2.1 Udfordringer i fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk

Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk står over for flere betydelige udfordringer, som i høj grad komplicerer tiltrækningen af elever.

Udfordringerne kan skyldes flere faktorer, herunder mangel på overordnet strategisk retning af uddannelsen, der måtte have haft negative konsekvenser for undervisningen og uddannelsesaktiviteterne, og har påvirket elevernes motivation og engagement. Desuden lider uddannelsen under utilstrækkelige fysiske faciliteter, hvilket yderligere reducerer dens tiltrækningskraft og kan påvirke læringsmiljøet negativt.

Disse udfordringer med kvaliteten af uddannelsen har været vedvarende i over et årti. *Strategi for Landbrug 2021-2031* konkluderer for eksempel, at eleverne ikke opnår de kompetencer, de burde efter endt uddannelse. Det lave elevtal, der er i gennemsnit fem elever årligt, indikerer en begrænset interesse i uddannelsen. Med kun én underviser til rådighed kan der desuden opstå begrænsninger i ressourcer og kompetencer, hvilket kan påvirke undervisningens kvalitet.

Disse forhold har skabt akutte udfordringer, der kræver omfattende indsats og arbejde for at blive adresseret og løst. For at håndtere disse komplekse udfordringer kan det være nødvendigt at søge ekstern støtte, finansiering og etablere partnerskaber med andre uddannelsesinstitutioner, samt aktivt samarbejde med elever og det bredere samfund for at forbedre og udvikle uddannelsens kvalitet, relevans og langsigtede bæredygtighed.

Der er desuden en udfordring med det begrænsede antal elever på uddannelsen. Dette rejser spørgsmål om uddannelsens bæredygtighed og langsigtede værdi for samfundet.

2.2 Den øverste myndighed for fåreholderuddannelsen

Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk er i dag en del af levnedsmiddelskolen Inuili. Inuili er indtil Inatsisartutlov nr. 31 af 4. juni 2024 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet træder kraft den 1. januar 2025, en selvstændig offentlig institution uden for Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelse og er juridisk en selvforvaltende institution. Den øverste myndighed for fåreholderuddannelsen er derfor i dag bestyrelsen, som har det overordnede ansvar for Inuilis og fåreholderuddannelsens samlede virksomhed. Bestyrelsen er således i henhold til den gældende lovgivning ansvarlig over for Naalakkersuisut for fåreholderuddannelsens virke og faglighed samt for overholdelse af skolens virksomhedsbestemmelser. Desuden har bestyrelsen til opgave at tilrettelægge uddannelserne i henhold til Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser. Naalakkersuisut fører et overordnet såkaldt sektortilsyn med uddannelserne og undervisningen efter Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet og i overensstemmelse med de fastsatte regler. Dette tilsyn udøves i almindelighed gennem bestyrelserne.

I 2014 fik Inuili påbud af Naalakkersuisut om at overtage og udbyde fåreholderuddannelsen, som tidligere blev varetaget af Konsulenttjenesten for Landbrug under Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø. Inuilis bevilling består af en grundbevilling samt et aktivitetsafhængigt tilskud på finanslovens hovedkonto 40.91.21, hvori bevillingen til fåreholderuddannelsen indgår.

Inuili, herunder fåreholderuddannelsen, fungerer uafhængigt af Naalakkersuisuts instruktionsbeføjelse og opererer som en selvforvaltende institution. Dette placerer bestyrelsen i en central rolle med hensyn til uddannelsens faglige og operationelle ledelse.

2.3 Uddannelses- og undervisningsvirksomhed

Fåreholderuddannelsen ligger i Upernaviarsuk cirka 7 km øst for Qaqortoq. Transport af elever, personale og gods foregår med skolens båd. I 2022 er antallet af får i Upernaviarsuk nået ca. 415. Fåreholderuddannelsen blev etableret i 1974, og der er i dag blevet uddannet i alt 130 fåreholdere. Grønlands Selvstyre har en forsøgsgård i Upernaviarsuk kaldet Upernaviarsuk forsøgsstation, hvor der udføres landbrugsforsøg i et sub-til lavarktisk område. Forsøgsstationen har sin egen gartner, som refererer til Konsulenttjenesten for Landbrug under Innovation South Greenland. Denne konsulenttjeneste har en servicekontrakt med Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.

Landbrugs- og kulturlandskabet i Upernaviarsuk, indgår i Kujataa Verdensarvsområdet, der blev optaget på UNESCO's verdensarvsliste i 2017.

Fåreholderuddannelsen blev i starten udbudt, i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 1. juni 1983 om fåreholderuddannelsen, som senere blev revideret af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 37 af 12. september 1994 om fåreholderuddannelsen. I dag udbydes uddannelsen i henhold til Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 17. april 2009 om uddannelsesplaner for de erhvervsmæssige uddannelser. Bestyrelsen, herunder skolens ledelse, udarbejdede i 2022 en uddannelsesplan for fåreholderuddannelsen, efter at Naalakkersuisut havde påpeget, at der manglede en uddannelsesplan for fåreholderuddannelsen.

Fåreholderuddannelsen er en erhvervsmæssig grunduddannelse, dvs. en vekseluddannelse, hvor der skiftes mellem skole- og praktikophold. En vekseluddannelse indeholder grundfag, områdefag, specialefag samt eventuelt valgfag og forudsætter, at der er indgået en lærlingekontrakt før praktikophold. Skole- og praktikophold foregår i Upernaviarsuk og blandt fåreholdere i Sydgrønland og Island, hvor fåreholderne havde etableret tætte relationer til hinanden. Fåreholderuddannelsen består af én skolebestyrer, driftsleder og en køkkenassistent, som refererer til forstanderen for levnedsmiddelskolen Inuili.

Elevgrundlag

Følgende illustrerer status for udviklingen i antallet af påbegyndte, aktive, gennemførte og afbrudte uddannelsesforløb i fåreholderuddannelsen i perioden mellem 2013 og 2022. Tallene er udtrukket fra Grønlands Statistiks statistikbank, undtagen afbrudte uddannelsesforløb, som er udtrukket fra Uddannelsesstøtteforvaltningen (USF).

Tabel 6. Påbegyndte uddannelsesforløb i fåreholderuddannelsen, 2013-2022, efter køn og år.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Mænd	4	4	3	6	5	4	1	5	2	4	38
Kvinder	1	2	1	0	0	3	0	1	0	1	9
I alt	5	6	4	6	5	7	1	6	2	5	47

Kilde: Grønlands Statistik.

Tabel 6 viser antallet af påbegyndte uddannelsesforløb i færeholderuddannelsen i perioden fra 2013 til 2022. I perioden 2013-2022, som strækker sig over 9 år, er der i gennemsnit startet 5 elever på færeholderuddannelsen årligt. Yderligere er der i samme periode i gennemsnit startet 4 mænd og 1 kvinde om året, hvilket indikerer en tendens til, at der er flere mænd end kvinder, der starter færeholderuddannelsen. I løbet af perioden fra 2013 til 2022 har der været i alt 47 personer, der har begyndt uddannelsen.

Tabel 7. Aktive elever i færeholderuddannelsen, 2013-2022, efter køn og år.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Mænd	11	12	9	8	7	10	4	7	4	6	
Kvinder	2	3	3	2	0	2	1	2	1	1	
I alt	13	15	12	10	7	12	5	9	5	7	

Kilde: Grønlands Statistik.

Tabel 7 viser antallet af aktive elever i færeholderuddannelsen i perioden fra 2013 til 2022. Som eksempel kan det nævnes, at der i alt var 13 aktive elever i 2013 og 7 aktive elever i 2022.

Tabel 8. Fuldførte uddannelsesforløb i færeholderuddannelsen, 2013-2022, efter køn og år.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
Mænd	1	2	5	4	2	1	3	1	2	0	21
Kvinder	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	5
I alt	1	2	6	5	3	2	3	1	3	0	26

Kilde: Grønlands Statistik.

Tabel 8 viser antallet af fuldførte uddannelsesforløb i færeholderuddannelsen i perioden fra 2013 til 2022. Som eksempel kan det nævnes, at der var 1 fuldført uddannelsesforløb i 2013 og 0 i 2022. I gennemsnit har der været 3 fuldførte uddannelsesforløb om året i perioden fra 2013 til 2022. I løbet af perioden fra 2013 til 2022 har der således været i alt 26 personer, der har fuldført uddannelsen.

Tabel 9. Afbrudte uddannelsesforløb i fåreholderuddannelsen, 2013-2022, efter køn og år.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
I alt	1	3	1	3	3	2	5	1	3	3	25

Kilde: Uddannelsesstøtteforvaltningen (USF).

Tabel 9 viser antallet af afbrudte uddannelsesforløb i perioden fra 2013 til 2022. I alt har 25 elever afbrudt deres uddannelse som fåreholder i denne periode, hvilket svarer til et gennemsnit på 3 elever pr. år. For eksempel stoppede 5 elever deres uddannelse i 2019.

En anden ting, der er værd at bemærke, er, at antallet af påbegyndte, aktive, gennemførte og afbrudte uddannelsesforløb i fåreholderuddannelsen er meget lavt i forhold til andre brancheskoler.

2.4 Fysiske rammer i Upernaviarsuk

Bygningerne i Upernaviarsuk tilhører Grønlands Selvstyre og er gennem årene blevet nedslidte og forfaldne. Der var i finansloven for 2021 afsat en totalbevilling på kr. 3 mio. til registrering af bygninger i Upernaviarsuk samt udarbejdelse af et nyt byggeprogram for Upernaviarsuk. Projektet er udført af det rådgivende arkitekt- og ingeniørfirma Masanti A/S og blev færdiggjort i februar 2021 og revideret i maj 2022. Resultaterne af projektet præsenteres kort nedenfor. Se også bilag 2.

I alt 10 bygninger og anlæg samt havnen og dumpen er inddraget i projektet. Det er i byggeprogrammet vurderet, at eksisterende bygninger i Upernaviarsuk er forfaldne og trænger til modernisering.

Den byggetekniske vurdering af eksisterende bygninger og anlæg har følgende konklusion:

- 2 ud af 10 bygninger er vurderet til meget forfalden stand.
- 6 ud af 10 bygninger er vurderet til moderat/dårlig tilstand.
- 1 ud af 10 bygninger er vurderet til moderat tilstand.
- 1 ud af 10 bygninger er vurderet til god tilstand.

Det fremgår desuden af konklusionen på projektet, at stigen i havnen er stejl og udgør en potentiel sikkerhedsrisiko ved adgangen. Derudover anbefales det, at affaldet på affaldsstationen bør bortskaffes i Qaortoq. Dette skyldes ikke kun praktiske hensyn, men også bekymringer om miljøforurening på grunden, hvilket understreger vigtigheden af en omhyggelig håndtering og bortskaffelse af affaldet.

Det fremgår af det omtalte byggeprogram for Upernaviarsuk, at:

- 4 ud af 10 bygninger ekskl. fundament bør rives ned og bortskaffes, samt at der bør opføres nye bygninger på samme fundament i samme udvendige form, dimension og udseende som tidligere.
- 2 ud af 10 bygninger inkl. træfundament bør rives ned og bortskaffes, samt at der bør opføres nye bygninger i samme arkitektoniske stil som det eksisterende.
- 1 ud af 10 bygninger inkl. betonfundamenter og dæk bør nedrives og bortskaffes, samt at der bør opføres en ny bygning i samme arkitektoniske stil og form som den eksisterende.
- 3 ud af 10 bygninger bør renoveres.

Som det fremgår af prisoverslaget i byggeprogrammet, vil det koste i alt 71 mio. kr. at nedrive, genopføre og opføre de samlede bygninger i Upernaviarsuk. Det forventes samtidig, at den samlede pris vil være højere efter udarbejdelse af et C-overslag.

BYGGPROGRAM

Upernaviarsuk Forsøgsstation

Revision 02

25.05.2022

Indhold

INTRODUKTION	2
OVERSIGT OVER EKSISTERENDE BYGNINGER OG ANLÆG	4
SITUATIONSPLAN (EKSISTERENDE FORHOLD)	7
SITUATIONSPLAN (FREMTIDIGE FORHOLD)	8
B-6, FREMTIDIGT TV- OG OPHOLDSRUM / CAFÈ	9
B-30, ELVÆRK OG OLIEDEPOT	10
B-38, FREMTIDIGE PERSONALEBOLIGER	11
B-51, DEN GAMLE STALD	12
B-200, SKOVHYTTEN OG DRIVHUSE	13
B-561, GARTNERBOLIG	14
B-761, FREMTIDIGT FITNESSRUM	15
B-768 og B-1424, LAGER OG VÆRKSTED	16
B-1024, SELVBYGGERSTALD	17
B-1197, FREMTIDIGE ELEV- og GÆSTEBOLIGER	18
NY UNDERVISNINGSBYGNING	19
DUMPEN	20
HAVNEN	20
AREALER	21
GENERELLE TEKNISKE KRAV TIL NYE BYGNINGER	22
PRISOVERSLAG	25
UDBUDSFORM	25
TIDSPLAN	25
PROJEKTORGANISATION	26
BILAG 1 - PLANTEGNINGER FOR EKSISTERENDE BYGNINGER	27

INTRODUKTION

Historie

De første bosættelser i Upernaviarsuk fandt sted i inuit- og nordbotiden. Der findes stadig spor af bosættelsen i form af ruiner, desværre er en del ruinerne forsvundet ifm. nybyggeri. Den tidlige bosættelse vurderes at have fundet sted i perioden år 985 til år 1450.

Anders Olsen bosatte sig på stedet i 1780 og boede der en årrække med sin familie inden huset nedbrændte og han flyttede til Igaliku.

I år 1938 flyttede fåreavlsstationen i Qaqortoq til Upernaviarsuk og siden da her der været fåreholdersted og forsøgsstation for landbrug i området.

Dette enestående landbrugs- og kulturlandskab, også kaldet Kujataa i Sydgrønland, som Upernaviarsuk ligger i, blev i 2017 optaget på UNESCOs verdensarvsliste. Ingen bygninger i Upernaviarsuk er på nuværende tidspunkt bevaringsværdige eller fredede, dog er området beskyttet under *Selvstyrets Bekendtgørelse nr. 16 af 5. juli 2016 om anden kulturarvsbeskyttelse af et kulturhistorisk område i Sydgrønland* samt *Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder*.

Upernaviarsuk betyder på grønlandsk "den lille forårsplads".

Fåreholderskolen i Upernaviarsuk er arkitektonisk kendetegnet ved småhusbyggeri, som opført gennem tiden, hus for hus. Et fint eksempel på hvordan et kulturlandskab kan være bundet sammen med agrikultur og natur.

Historiske fotos, Upernaviarsuk

Funktion og behov

Nuværende funktion

Upernaviarsuks primære formål er at arbejde med landbrugsforsøg og landbrugsundervisning herunder fåreavl, dyrkning af landbrugsjord (ca. 14 hektar), gartneri samt eksperimentelle undersøgelser af diverse foretagende inden for landbrugsområdet.

Fåreholderskolen har op til 12 elever ad gangen samt 4 faste lærere som opholder sig og bor på skolen. Derudover kommer der af og til gæstelærere på besøg, op til 2 ad gangen.

I sommerperioden gæstes skolen af elever og lærere fra Aarhus Universitet samt dagtursturister fra Qaqortoq og omegn.

Fremtidig funktion og behov

Grønlands Selvstyre ønsker at modernisere bygningerne i Upernaviarsuk. Dette skyldes bl.a. at de eksisterende bygninger er forfaldne og trænger til modernisering og at Aarhus Universitet ønsker en større tilstedeværelse på stedet.

Fremover skal skolen have plads til:

Fåreholderskolen

- 12 elever
- 4 faste lærere
- 2 gæstelærere

Aarhus Universitet

- 15 studerende
- 2 ansatte

Bygninger og anlægs fremtidige funktioner

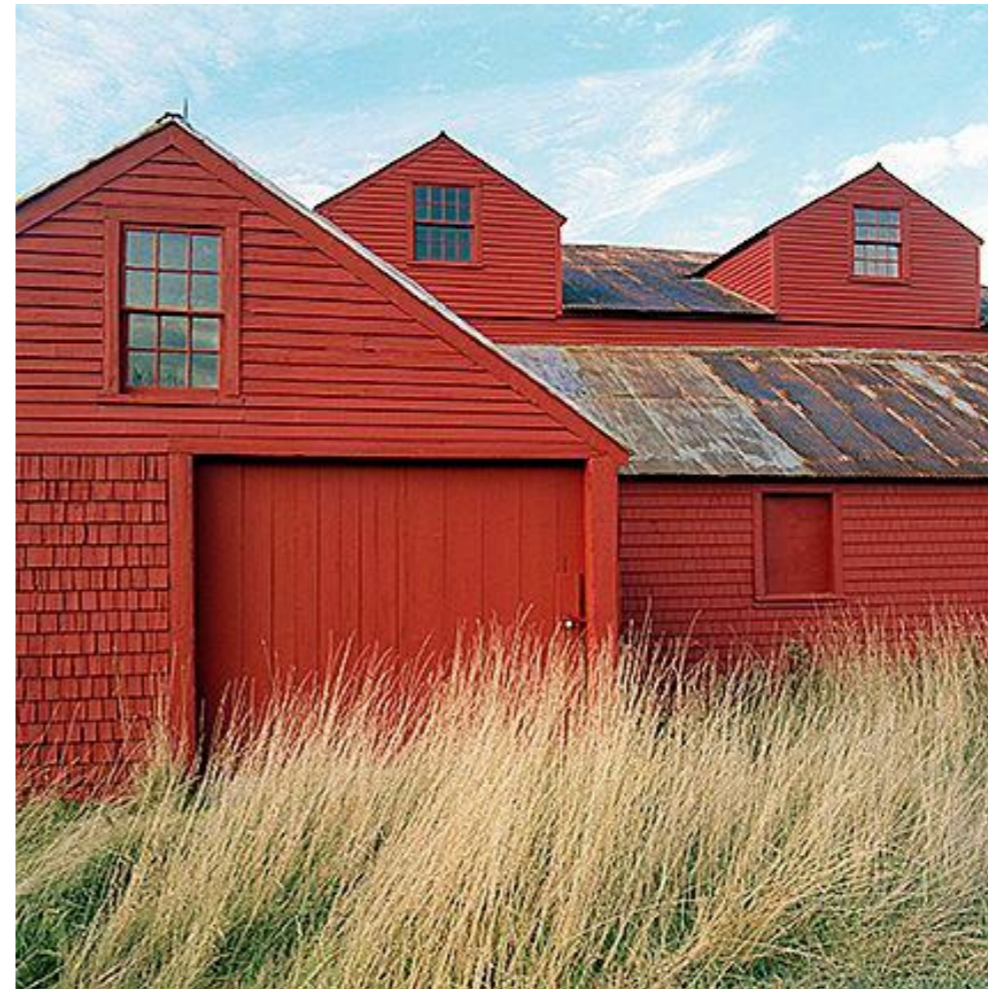
Da Upernaviarsuk er beskyttet under lovgivning for bevarelse af kulturarv ligges der særligt fokus på at fremhæve de kulturhistoriske værdier i bygningerne.

Ved renovering af eksisterende bygninger, samt ved opførelse af nye bygninger, skal der derfor som udgangspunkt anvendes samme materialer og byggeteknik som oprindeligt, såfremt dette bidrager til fastholdelsen af bygningens autenticitet og integritet.

Lokalplanen for området kaldes M2-Upernaviarsuk.

Følgende bygninger og anlæg inddrages i projektet: Læringshus (B-6), Elværk og oliedepot (B-30), Bolig og administration (B-38), Den gamle stald (B-51), Gartneri, drivhuse og Skovhytten (B-200), Gartnerbolig (B-561), Hønselus "Emils Hus" (B-761), Lager og værksted (B-768 og B-1424), Selvbyggerstald (B-1024), Fåreholderskolen (B-1197), Dumpen og Havnen.

Foruden de disse bygninger og anlæg ønskes der også opført en ny undervisningsbygning.

Referencebillede til inspiration – Mt. Top Barn, Maine USA

OVERSIGT OVER EKSISTERENDE BYGNINGER OG ANLÆG

Læringshus (B-6)

Opførelsesår: 1931. Bygningen er tegnet af Pavia Høegh.

Bruttoareal: Ca. 66 m².

Historisk anvendelse: Tidligere indkvartering for elever.

Nuværende anvendelse: Ingen.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med krydsfinerplader og sadeltag med tagpap. 2 stk. murede skorstene.

Tilstand: Bygningen er ubeboet og er i meget forfalden stand. Der ses omfattende vandskader i hele bygningen.

Fremtidig anvendelse: TV- og opholdsrum for de studerende, med mulighed for café om sommeren.

Elværk og oliedepot (B-30)

Opførelsesår: 1997.

Bruttoareal: Ca. 35 m².

Historisk anvendelse: Elværk og oliedepot.

Nuværende anvendelse: Elværk og oliedepot.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med krydsfinerplader og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er god stand.

Fremtidig anvendelse: Elværk og oliedepot.

Bolig og administration (B-38)

Opførelsesår: 1958.

Bruttoareal: Ca. 310 m² (ekskl. kælder).

Historisk anvendelse: Indkvartering og skole.

Nuværende anvendelse: Personaleboliger og kontoradministration.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med krydsfinerplader og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i moderat tilstand, dog meget forældet og ikke specielt godt udformet til boliger eller kontor.

Fremtidig anvendelse: Personaleboliger.

Den gamle stald (B-51)

Opførelsesår: 1955.

Bruttoareal: Ca. 340 m².

Historisk anvendelse: Stald- og lagerbygning.

Nuværende anvendelse: Koldlager.

Bygningsdele: Fundament, betonvægge, bindingsværk og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i moderat/dårlig stand.

Andet: Bygningen er fredningsværdig.

Fremtidig anvendelse: Koldlager.

Gartneri, drivhuse og Skovhytten (B-200)

Opførelsesår: B-200 er opført i 1962. De øvrige bygningers alder er ukendte.

Bruttoareal: B-200 ca. 15 m².

Historisk anvendelse: Gartneri.

Nuværende anvendelse: Gartneri.

Bygningsdele: B-200 er opbygget med træfundament, bindingsværksvægge med vandret bræddebeklædning og sadeltag med tagpap.

Tilstand: B-200 er i dårlig stand. De øvrige bygninger er i god stand.

Fremtidig anvendelse: Gartneri.

Gartnerbolig (B-561)

Opførelsesår: 1955.

Bruttoareal: Ca. 124 m².

Historisk anvendelse: Personalebolig.

Nuværende anvendelse: Personalebolig.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med krydsfinerplader og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i moderat/dårlig tilstand.

Fremtidig anvendelse: Personalebolig.

Hønsehus "Emils Hus" (B-761)

Opførelsesår: 1965. Bygningen er oprindeligt opført i Narsarsuaq og senere flyttet til Upernaviarsuk.

Bruttoareal: Ca. 25 m².

Historisk anvendelse: Personalebolig.

Nuværende anvendelse: Hønsehus.

Bygningsdele: Træfundament, bindingsværksvægge med vandret bræddebeklædning og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i meget forfalden stand. Der er omfattende vandskader i hele bygningen.

Fremtidig anvendelse: Fitnessrum.

Lager og værksted (B-768 og B-1424)

Opførelsesår: 1965 og 1997.

Bruttoareal: Ca. 282 m².

Historisk anvendelse: Lager- og værksted.

Nuværende anvendelse: Lager- og værksted.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge/stålsøjler med trapezplader og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningerne er i moderat/dårlig tilstand.

Fremtidig anvendelse: Lager- og værksted.

Selvbyggerstald (B-1024)

Opførelsesår: 1997.

Bruttoareal: Ca. 210 m².

Historisk anvendelse: Stald.

Nuværende anvendelse: Ingen.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med lodret brædder-beklædning og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i dårlig stand. Der ses omfattende vandskader i hele bygningen.

Fremtidig anvendelse: Ukendt.

Fåreholderskolen (B-1197)

Opførelsesår: 1984.

Bruttoareal: Ca. 248 m² (ekskl. kælder).

Historisk anvendelse: Skole.

Nuværende anvendelse: Skole.

Bygningsdele: Betonfundament, bindingsværksvægge med steniplader og sadeltag med tagpap.

Tilstand: Bygningen er i moderat/dårlig tilstand.

Fremtidig anvendelse: Elev- og gæsteværelser.

Dumpen

Opførelsesår: Ukendt.

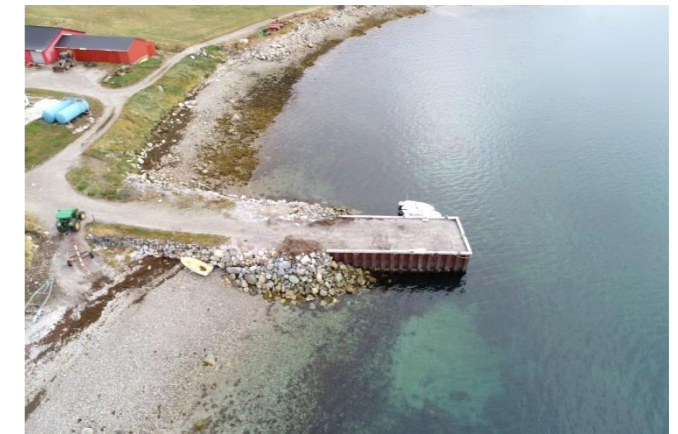
Areal: Ca. 2500 m².

Historisk anvendelse: Dump.

Nuværende anvendelse: Dump.

Tilstand: Affaldet på dumpen bortskaffes Qaqortoq. Det kan ikke udelukkes at grunden er miljøforurenet.

Fremtidig anvendelse: Dump.

Havnen

Opførelsesår: Ukendt.

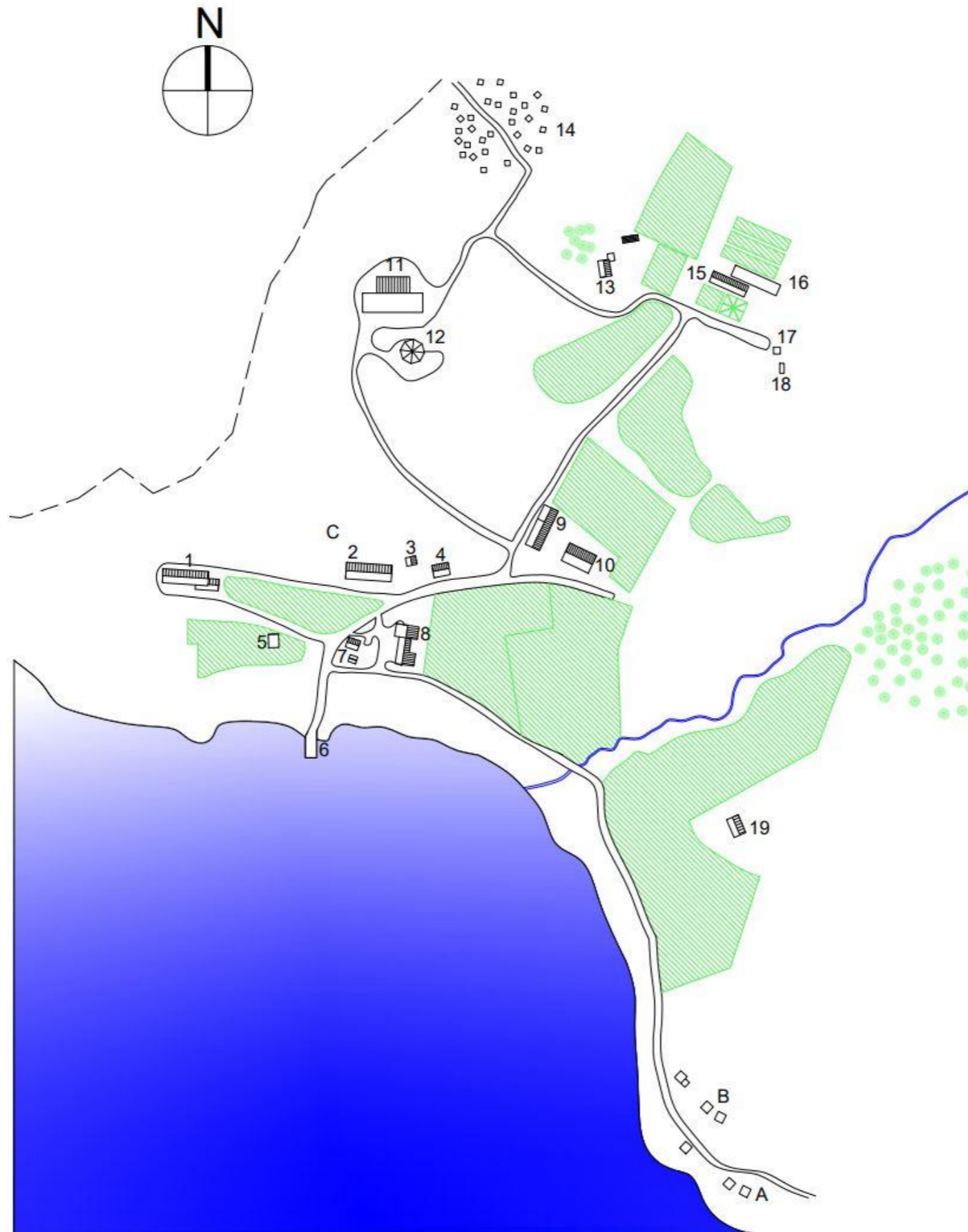
Historisk anvendelse: Havn

Nuværende anvendelse: Havn.

Tilstand: Stigen er høj og direkte farlig at tilgå.

Fremtidig anvendelse: Havn. Pontonbroen udvides.

SITUATIONSPLAN (EKSISTERENDE FORHOLD)

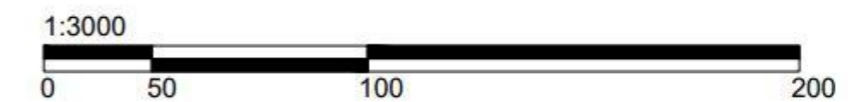
Note:

1. Bolig og administration (B-38)
2. Fåreholderskole og elevboliger (B-1197)
3. Hønsarhus "Emils hus" (B-761)
4. Læringshus (B-6)
5. Kartoffelhus (B-204)
6. Havn
7. Elværk og oliedepot (B-30)
8. Lager og værksted (B-768 og B-1424)
9. Den gamle stald (B-51)
10. Selvbyggerstald (B-1024)
11. Ny fårestald (B-1409)
12. Gylletank
13. Gartnerbolig (B-561)
14. "Dumpen"
15. Drivhus
16. Rundbuehal
17. Det runde skur
18. Skovhytten (B-200)
19. Lager "Minkhuset" (B-50)

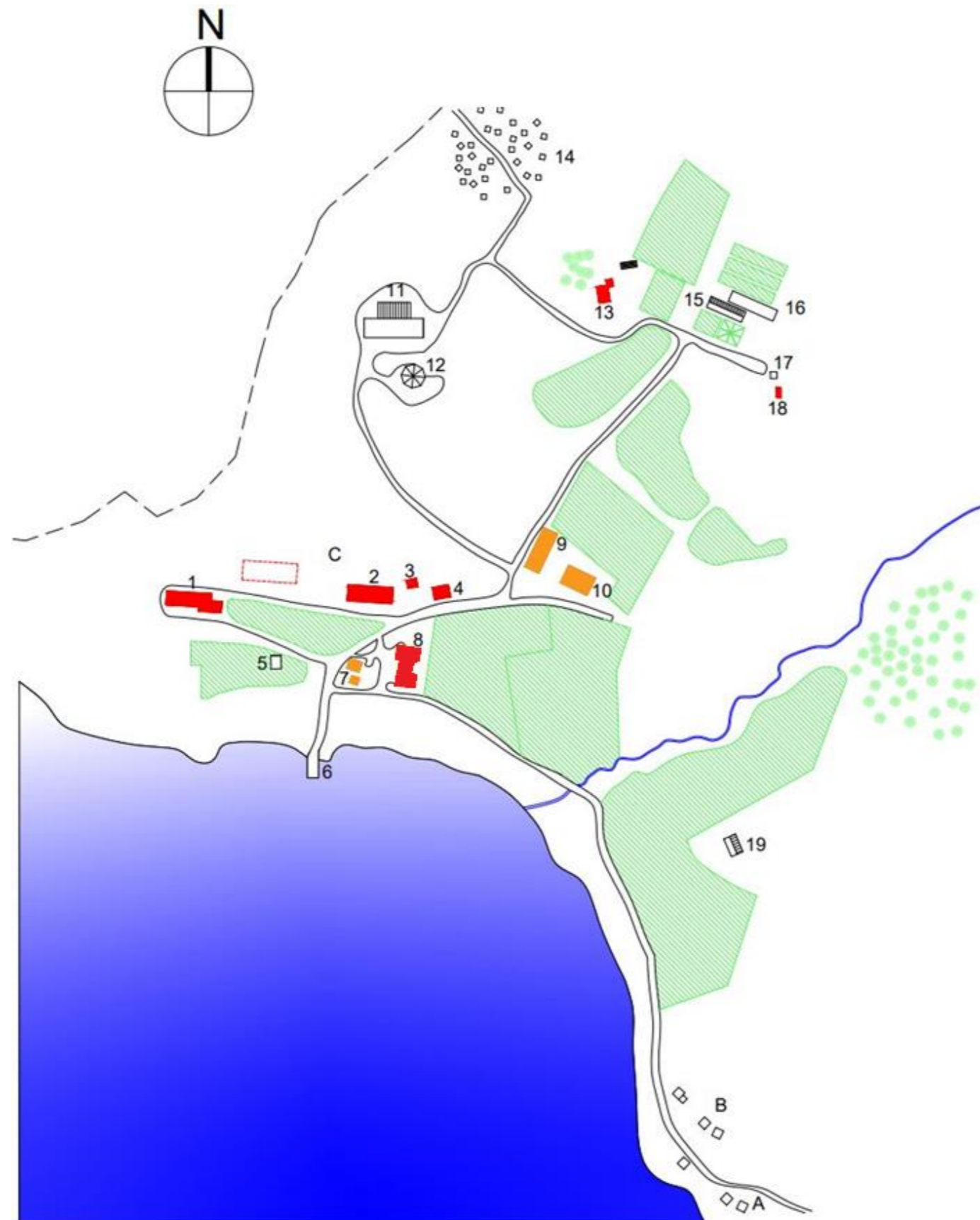
- A. Grønlandsk Langhus
- B. Hustomter fra kolonitid
- C. Ruiner fra Nordbotiden

Signaturforklaring:

- Fårehegn
- Marker
- Elve
- Træer

SITUATIONSPLAN (FREMTIDIGE FORHOLD)

Note:

Nuværende anvendelse

1. Bolig og administration (B-38)
2. Fåreholderskole og elevboliger (B-1197)
3. Hønseshus "Emils hus" (B-761)
4. Læringshus (B-6)
5. Kartoffelhus (B-204)
6. Havn
7. Elværk og oliedepot (B-30)
8. Lager og værksted (B-768 og B-1424)
9. Den gamle stald (B-51)
10. Selvbyggerstald (B-1024)
11. Ny fårestald (B-1409)
12. Gylletank
13. Gartnerbolig (B-561)
14. "Dumpen"
15. Drivhus
16. Rundbuehal
17. Det runde skur
18. Skovhytten (B-200)
19. Lager "Minkhuset" (B-50)

- A. Grønlandsk Langhus
- B. Hustomter fra kolonitid
- C. Ruiner fra Nordbotiden

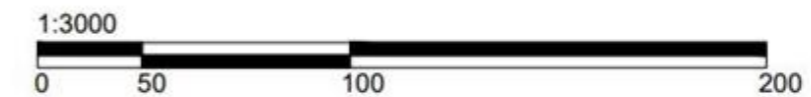
Fremtidig anvendelse

1. Personaleboliger
2. Elev- og gæsteboliger
3. Fitnessrum
4. TV- og opholdsrum / Café
5. Kartoffelhus (B-204)
6. Havn
7. Elværk og oliedepot (B-30)
8. Lager og værksted (B-768 og B-1424)
9. Den gamle stald (B-51)
10. Selvbyggerstald (B-1024)
11. Ny fårestald (B-1409)
12. Gylletank
13. Gartnerbolig (B-561)
14. "Dumpen"
15. Drivhus
16. Rundbuehal
17. Det runde skur
18. Skovhytten (B-200)
19. Lager "Minkhuset" (B-50)

- A. Grønlandsk Langhus
- B. Hustomter fra kolonitid
- C. Ruiner fra Nordbotiden

Signaturforklaring:

- Forslag til placering af ny undervisningsbygning
- Bygninger som nedrives og genopføres
- Bygninger som vedligeholdes/reoveres
- Fårehegn
- Marker
- Elve
- Træer

B-6, FREMTIDIGT TV- OG OPHOLDSRUM / CAFÈ

Overordnet

Den eksisterende bygning ekskl. fundament rives ned og bortskaffes.
Der opføres en ny bygning på samme fundament i samme udvendige form, dimension og udseende som tidligere. Mursten fra skorstene ønskes genanvendt.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fremover fungere som et stort TV- og opholdsrum for skolens elever, hvor de kan opholde sig sammen i deres fritid. Her skal der være plads til sofaer, TV, borde og stole, hylder til brætspil, lounge til PC m.v. Der etableres et køkken med vinduesskranke som kan benyttes til caféskranke om sommeren når der kommer turister på besøg. I forrummet etableres der en garderobeplads samt et kombineret toilet- og teknikrum.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Ingen ændringer i forhold til eksisterende.

Ydervægge udføres i bindingsværk beklædt med krydsfinerplader med lodrette dæklistes. Tagkonstruktion af hanebåndspær med sort tagpap. Huset males i svenskrød med hvide "kanter".

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Det store opholdsrum udføres med loft til kip med synlige hanebånd og glatte lyse flader, samt udvalgte steder med profilbrædder som vægbeklædning.
Toiletrummet udføres med klinkegulv, sokkelklinker og malerbehandlede vægge og lofter. Der etableres et WC, en håndvask og spejl.

I køkkenet etableres der inventar svarende til i en almindelig bolig.

Indvendige døre udføres i massivt træ.

Afløb og sanitet

Der etableres tørkloset, alternativt muldtoilet eller forbrændingstoilet.

Vand

Der etableres en vandtank.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

Der placeres radiatorer under vinduer.

Ventilation

Bygningen ventileres ved naturlig ventilation samt udsugning i toiletrummet.

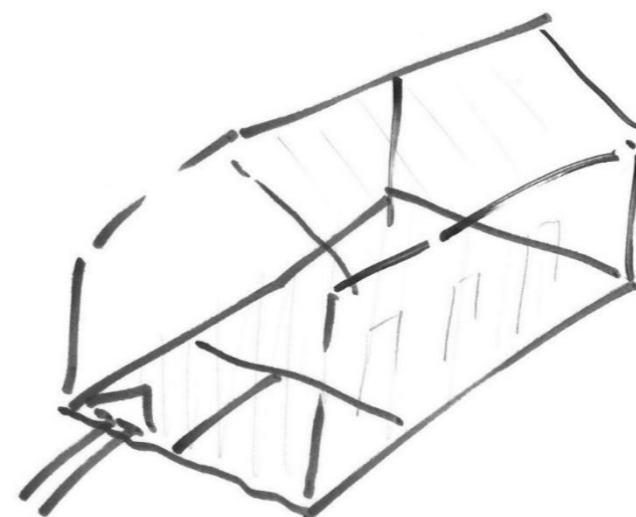
Der etableres en emhætte i køkkenet.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Telefon/internet

Der etableres internet med Wi-fi hotspot.

Skitse af udformning, B-6

B-30, ELVÆRK OG OLIEDEPOT

Overordnet

Bygningen renoveres med henblik på udvidelse af øget el-kapacitet.

Der etableres nyt 250KVA generatoranlæg i en 20 fods container. Den placeres hvor den eksisterende hvide 20 fods opbevaringscontainer står placeret. Alle eksisterende installationer i elværket bevares som et reserve-/nødanlæg.

Der placeres en akkumuleringstank på 30.000 liter ved containeren. Der fremføres fjernvarmeledninger fra elværket frem til de nye bygninger.

Generatoranlægget laves med røggasveksler og køling der genbruger overskudsvarmen i akkumuleringstanken.

De udvendige betonplader udbedres for revner m.v., alternativt fjernes de. Dørene til bygningen skal udskiftes.

Eksisterende elværk og opbevaringscontainer

B-38, FREMTIDIGE PERSONALEBOLIGER

Overordnet

Den eksisterende bygning ekskl. betonkonstruktion rives ned og bortskaffes. Der opføres en ny bygning på samme fundament i samme arkitektoniske stil som det eksisterende. Mursten fra skorstene ønskes genanvendt.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fremover fungere som personaleboliger for skolens lærere. Bygningen indrettes med 2 stk. 2-værelsesboliger og 2 stk. 3-værelsesboliger til fastboende lærere samt 2 stk. 1-værelsesboliger til gæstelærere.

I alle boliger etableres der et lille forrum med garderober, baderum, køkken, stue og værelse(r).

2- og 3-værelsesboligerne indrettes med stort køkkenalrum med udsigt ud over havet. Der placeres et fælles teknikrum og vaske- og tørrerum i kælderen.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Betonkældervæggene er utætte og skal tætnes. Der laves terrænregulering og dræn rundt om kælderetagen.

Vægge udføres i bindingsværk beklædt med træplader eller -brædder som det eksisterende udtryk. Huset males i svenskrød med hvide "kanter".

Tagkonstruktion af træspær som beklædes med sort tagpap.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Værelserne udføres med loft til kip så vidt muligt.

Gulve udføres som slidstærke trægulve eller laminat i opholdsrummene samt soveværelser.

Vægge-og loftbeklædninger i rummene udføres som glatte lyse overflader dog udvalgte steder med profilbrædder.

Toiletrummet udføres med klinkegulv, sokkelklinker, vægfliser samt tapetserede vægge og glatte lofter. Der etableres et WC, en bruseniche, en håndvask med indbygget skab og spejl.

Køkkeninventar som HTH eller lign. i moderne design.

Indvendige døre udføres i massivt træ.

Kælderen bevares som rå betonoverflader.

Afløb og sanitet

Det eksisterende spildevandrør med udløb til havet bevares.

Vand

Der etableres vandtank.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

I boligerne placeres der radiatorer med termostatventil under vinduer.

Ventilation

Bygningen skal ventileres ved naturlig ventilation samt mekanisk udsugning i toiletrummet.

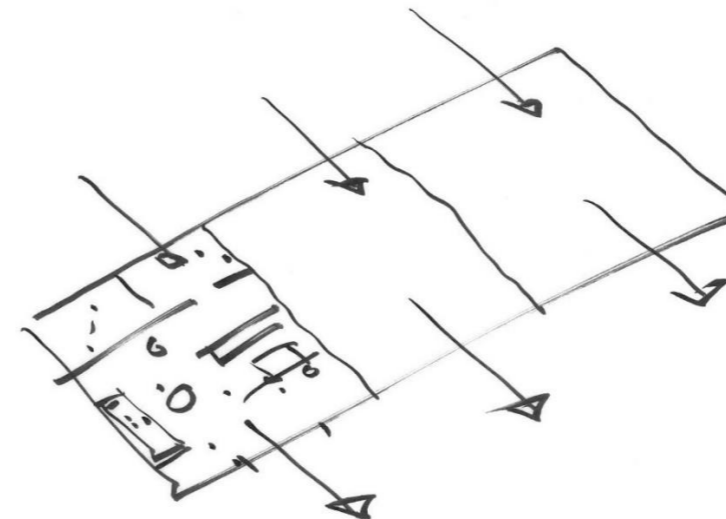
Der etableres en emhætte i alle køkkener. I kælderen etableres der naturlig ventilation, på nær i vaskerummet, hvor der etableres mekanisk udsugning.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Telefon/internet

Der etableres internet med Wi-fi hotspot.

Skitse af udformning, B-38

B-51, DEN GAMLE STALD

Overordnet

Bygningen renoveres.

Taget er i dårlig stand og skal eftergås herunder med etablering nyt tagpap, metalplader, udlusning i underliggende tagkonstruktion samt eftersømning og udskiftning af rustne samlinger, etablering af manglende vindskeder og lukning af huller for fygesne. Flere steder ses der "hjemmelavede" udskiftninger i spærkonstruktionen, som efterregnes og evt. forstærkes, da det ikke synes stærkt til f.eks. personophold på tagfladen.

Stenvæggene står skævt og skal stabiliseres.

Klimaskærmen skal generelt gennemgås for lukning af huller, eftersømning og udlusning i råddet træ m.v.

Betonvæggene malervedligeholdes.

Der etableres gangbro i hele bygningen.

Eksisterende staldbygning

GARTNERI, DRIVHUSE OG SKOVHYTTEN (B-200)

Overordnet

Skovhytten (B-200) inkl. træfundament rives ned og bortskaffes.

Der opføres en ny bygning i samme arkitektoniske stil som det eksisterende.

Bygningens anvendelse ændres ikke.

I drivhuset skal varmeslagerne i gulvet repareres.

Eksisterende skurbygning

B-561, GARTNERBOLIG

Overordnet

Den eksisterende bygning ekskl. betonfundament nedrives og bortskaffes.
Der opføres en ny bygning på samme fundament i samme arkitektoniske stil som det eksisterende.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fremover fortsat fungere som en personalebolig for skolens ansatte.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Det eksisterende betonfundament og evt. betondæk, såfremt det findes, bevares. Fundamentet skal fremstå synligt.

Ydervægge og tag udføres som en bindingsværkskonstruktion og træspær, evt. som rammekonstruktioner. Vægge beklædes udvendigt med vandret bræddebeklædning og der lægges sort tagpap på taget. Huset males i svenskrød med hvide "kanter".

Døre og vinduer som eksisterende stil.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Værelserne udføres med loft til kip så vidt muligt.

Gulve udføres som primært som slidstærke trægulve eller laminat.

Vægge-og loftbeklædninger i rummene udføres som glatte lyse overflader.

Toiletrummet udføres med klinkegulv, sokkelklinker, vægfliser samt tapetserede vægge og glatte lofter. Der etableres et WC, en bruseniche, en håndvask med indbygget skab og spejl.

Køkkeninventar som HTH eller lign. i moderne design.

Indvendige døre udføres i massivt træ.

Afløb og sanitet

Der etableres slamtank.

Vand

Der etableres vandtank.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

Der placeres radiatorer med termostat under vinduer og gulvvarme i toilet- og baderum.

Ventilation

Bygningen skal ventileres ved naturlig ventilation samt mekanisk udsugning i toiletrummet.

Der etableres en emhætte i køkkenet.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket og egne solceller.

Hårde hvidevare kan genbruges fra eksisterende bygning.

Telefon/internet

Der etableres internet med Wi-fi hotspot.

B-761, FREMTIDIGT FITNESSRUM

Overordnet

Den eksisterende bygning inkl. træfundament nedrives og bortskaffes. Der opføres en ny bygning i samme udvendige form, dimension og udseende som tidligere, dog betonfundament fremfor træ. Mursten fra skorsten ønskes genanvendt.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fremover fungere som et stort fitnessrum for skolens elever og ansatte. Rummet skal tilpasses til fitnessmaskiner som løbebånd, tunge vægtstænger m.v.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Der udgraves og støbes et nyt fundament og der etableres terrændæk. Der støbes fundament direkte på fast fjeld. Fundamentet skjules med vandret bræddebeklædning.

Ydervægge og tag udføres som en bindingsværkskonstruktion. Vægge beklædes udvendigt med vandret bræddebeklædning og der lægges sort tagpap på taget. Huset males i svenskrød med hvide "kanter".

Døre og vinduer som eksisterende.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Det store rum udføres med loft til kip.

Indvendige gulvoverflader som rå beton med pålagte gummifliser. Den frie lofthøjde i rummet skal tilpasses træningsudstyret og muligheden for fri lodret bevægelse i rummet.

Vægbeklædning som vægpaneler, træ eller lign. stærkt materiale.
Loftbeklædning som malerbehandlet gips.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

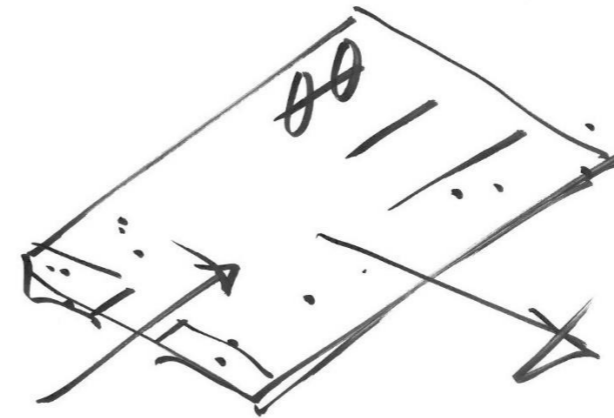
Der placeres radiatorer under vinduer.

Ventilation

Bygningen ventileres ved mekanisk aftræk og naturlig ventilation.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Skitse af udformning, B-761

B-768 og B-1424, LAGER OG VÆRKSTED

Overordnet

De eksisterende bygninger inkl. betonfundamenter og -dæk nedrives og bortskaffes.
Der opføres nye bygninger i samme arkitektoniske stil og form som de eksisterende.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningerne skal fremover fortsat fungere som lager og værksted.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Ydervægge og tag udføres i metalplader som de eksisterende bygninger.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Lagerrum og værkstedet kan indrettes som i de eksisterende bygninger.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

Der placeres varmeblæsere.

Ventilation

Bygningen skal ventileres ved naturlig ventilation.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Eksisterende lager- og værkstedsbygning

B-1024, SELVBYGGERSTALD

Overordnet

Bygningen renoveres.

Taget er i dårlig stand og skal udskiftes. Der foretages en udlusning i underliggende tagkonstruktion samt eftersømning og udskiftning af rustne samlinger.

Facadebeklædning er i dårlig stand og skal udskiftes.

Døre og vinduer udskiftes.

Gulvet i stalden og lageret udskiftes.

Eksisterende staldbygning

B-1197, FREMTIDIGE ELEV- og GÆSTEBOLIGER

Overordnet

Den eksisterende bygning ekskl. betonkonstruktion nedrives og bortskaffes.
Der opføres en ny bygning på samme fundament i samme arkitektoniske stil som de omkringliggende bygninger.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fremover fungere som kollegieværelser for skolens elever. Bygningen indrettes med 14 stk. 1-personskollegieværelser med eget toilet og bad samt 4 stk. sovesale med plads til 4 personer samt eget toilet og bad.

Der etableres 2 stk. højskabe i 1-personskollegieværelserne og 4 stk. højskabe i hver sovesal.

Der placeres et fælles teknikrum og vaske- og tørrerum i kælderen. Adgang til kælder fås via indv. trappe og facadedør.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Vægge udføres i bindingsværk beklædt med træplader eller -brædder som de omkringliggende bygninger samt malet i svenskrød med hvide "kanter" og tagpap som tagbeklædning.

Vinduer og døre i stil med eksisterende omkringliggende bygninger.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Gulve udføres som træparketgulve på værelserne. I gang samt opholdsrum etableres mere slidstærke gulve som linoleum.

Vægge-og loftbeklædninger i rum udføres med glatte vægge og lofter.

Toiletrum udføres med klinkegulv, sokkelklinker, vægfliser samt glatte vægge og lofter. Der etableres et WC, en bruseniche, en håndvask med indbygget skab og spejl.

Indvendige døre udføres i massivt træ. Alle værelsesdøre skal kunne aflåses og overholde brandkrav.

Afløb og sanitet

Hvis muligt ønskes der etablering af en ny spildevandsledning med udløb til havet.

Vand

Der etableres vandtank.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

I værelserne placeres der radiatorer med termostatventil under vinduer.

Ventilation

Bygningen ventileres ved naturlig ventilation samt mekanisk udsugning i toiletrummet.

I kælderen etableres der naturlig ventilation, på nær i vaskerummet hvor der etableres mekanisk udsugning.

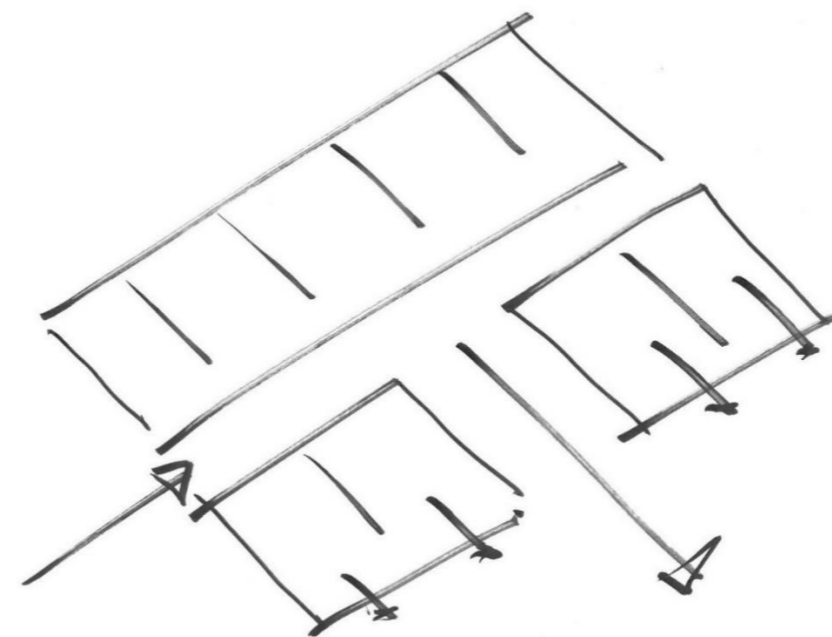
El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Hårde hvidevare kan genbruges fra eksisterende bygning.

Telefon/internet

Der etableres internet med Wi-fi hotspot.

Skitse af udformning, B-1197

NY UNDERVISNINGSBYGNING

Overordnet

Der opføres en ny bygning på en hidtil ubebygget grund. Bygningen opføres i 1 plan med kold krybekælder (eller terrændæk). Bygningens længde og bredde skal matche B-38.

Anvendelse og rumdisponering

Bygningen skal fungere som undervisningsbygning og skal indeholde 2 stk. undervisningslokaler, laboratorie, træ- og metalværksted, storrums kontor til lærerne, køkken og kantine, diverse lagerrum, indgangssluse og garderobe, WC-rum, rengøringsrum, teknikrum samt 2 stk. gæstelærerboliger med eget baderum.

Arkitektur og konstruktioner, udvendigt

Der udgraves og støbes et nyt fundament i in-situ beton. Der støbes direkte på fast fjeld.

Dækkonstruktion udføres som træbjælkelag.

Facade og byggestil skal udføres i stil med de eksisterende røde småhuse med træbeklædning på ydervægge. Tagkonstruktion etableres som saddeltag med en hanebåndskonstruktion beklædt med sort tagpap.

Arkitektur og konstruktioner, indvendigt

Der vil i bygningens hovedgeometri blive lagt vægt på optimale dagslysforhold til alle undervisningsrum samt en mulighed for fleksibilitet i indretningen af træ- og metalværksted som kan rumme forskellige undervisningssituationer. Laboratorier udføres i professionelle rammer for at kunne overholde nutidige krav. Der vil i skolens indretning af rum være mulighed for at undervise i alle gruppestørrelser; fra individet til den lille gruppe, klassen og hele skolen. Der vil i valget af indre overflader tages hensyn til optimeret akustik og overflader som reflekterer diffust lys samt naturlige materialer og forhold til et behageligt indlæringssted. Køkkenet udføres som stort moderne industrikøkken med arbejds- og rengøringsvenligt inventar. En tilhørende rummelig kantine til opholdsrum med udsigt til måltider. Storrums kontor til personalet vil blive tilpasset til den enkeltes forberedelse samt mulighed for gruppemøder. Udover det vil bygningen rumme lagerrum, teknikrum, toiletter samt indgangssluse og garderobe til både personale og elever. Et afsnit vil blive afsat til gæstelærerboliger.

Afløb og sanitet

Hvis muligt ønskes der etablering af en ny spildevandsledning med udløb til havet.

Vand

Der etableres vandtank.

Varme

Forsynes med fjernvarme fra elværket.

Der etableres radiatorer under vinduer i alle rum.

Ventilation

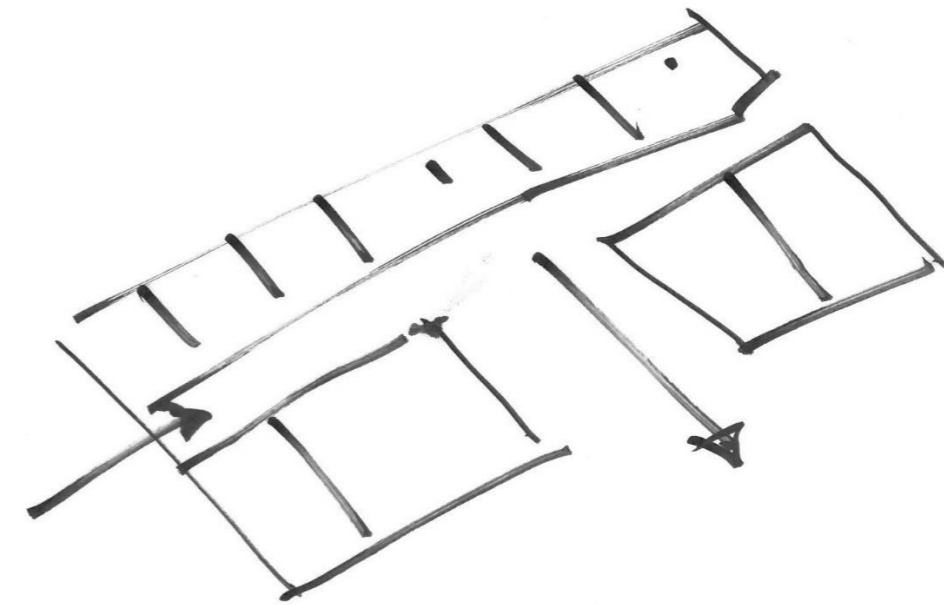
Bygningen skal ventileres ved behovsstyret mekanisk ventilation samt udsugning i toilet- og baderum. Der etableres procesventilation i laboratoriet samt i træ- og metalværkstedet. Der placeres en industriemhætte i køkkenet.

El-installationer og belysning

Forsynes med elektricitet fra elværket.

Telefon/internet

Der etableres internet med Wi-fi hotspot.

Skitse af udformning, undervisningsbygning

DUMPEN

Overordnet

Der foretages en oprydning og bortskaffelse af affald.

Jorden er højst sandsynligt forurenet pga. lækage fra batterier og olieholdige tanke, fortæring fra dæk osv.

Omfanget vurderes som værende lidt usikkert og vil kræve hjælp fra skolens personale, da ikke alt som står på dumpen synes at være skrald.

HAVNEN

Overordnet

Pontonen udvides med henblik på at større skibe kan ligge til.

De eksisterende stålstolper er brækkede og skal svejses fast.

Kæderne til pontonbroen skal byttes om.

AREALER

EKSISTERENDE SKOLEBYGNINGER SOM NEDRIVES OG GENOPFØRES

B-nr.	Bruttoareal
B-6	66 m ²
B-38	310 m ²
B-761	25 m ²
B-1197	248 m ²
Samlet areal	648 m²

FREMTIDIGE SKOLEBYGNINGER

B-nr.	Rumtype	Areal (netto)	Antal	Samlet
B-6	TV- og opholdsstue	52	1	52
	WC/teknik	6	1	6
	Køkken	8	1	8
Samlet areal				66

B-nr.	Rumtype	Areal	Antal	Samlet
B-38	Personalebolig (3 værelseslejlighed)	75	2	150
	Personalebolig (2 værelseslejlighed)	55	2	110
	Gæstelærerbolig (1 værelseslejlighed)	25	2	50
Samlet areal				310

B-nr.	Rumtype	Areal	Antal	Samlet
B-761	Fitnessrum	25	1	25
Samlet areal				25

B-nr.	Rumtype	Areal	Antal	Samlet
B-1197	Kollegieværelser m. bad	14	12	168
	4 mandsværelser m. bad	20	4	80
Samlet areal				248

B-nr.	Rumtype	Areal	Antal	Samlet
Ny undervisningsbygning	Undervisningslokale	35	1	35
	Undervisningslokale	20	1	20
	Laboratorie	25	1	25
	Træ- og metalværksted	28	1	28
	Kontorer	50	1	50
	Køkken	20	1	20
	Kantine	40	1	40
	Indgangssluse	12	1	12
	Lagerrum	10	1	10
	Gæstelærerværelser	14	2	28
	Toiletter/rengøringsrum	3	4	12
	Teknik	10	1	10
	Gangareal m.v.	30	1	30
Samlet areal				320

GENERELLE TEKNISKE KRAV TIL NYE BYGNINGER

Forsyningsmæssige forhold

Generelt

Alle fremtidige forsyningsledninger skal graves ned.

Varme

De eksisterende bygninger opvarmes ved olieafbrænding fra egne olietanke.

I fremtiden skal varme til nye bygninger leveres som fjernvarme fra elværket.

Vand

De eksisterende bygninger forsynes med vand fra egen vandtank. Dette skal de også i fremtiden.

Vand hentes fra en drikkevandsbrønd. Drikkevandsbrøndens kapacitet skal undersøges nærmere.

EI

Alle eksisterende bygninger i Upernaviarsuk på nær B-50 (Minkhuset) forsynes i dag fra elværket. I elværket findes to eksisterende generatorer på hhv. 24kW og 48kW. Elværket drives på olieafbrænding. Olien opbevares centralt i to olietanke som er placeret foran elværket. Tankene genopfyldes ca. 4-5 gange om året.

I fremtiden skal al elektricitet til eksisterende og nye bygninger forsat leveres fra elværket.

B-561 (gartnerboligen) skal fortsat være koblet til solceller.

Afløb

De eksisterende bygninger B-38 og B-1197 har vandskyllende toiletter. Spildevand fra hovedbygningen løber via et nedgravet rør ud til stranden. Spildevand fra skolen løber ud i et udgravet "bassin", hvor væsken siver ud i jorden. I fremtiden ønskes alt spildevand ført til stranden. Det udgravede "bassin" skal sløjfes.

Telefon og internet

2G- og 4G-netværk fra mast QAA_GSM_R1 i Qaqortoq, ca. 8km fra Upernaviarsuk.

Affaldshåndtering

Alt affald sorteres i Upernaviarsuk. Organisk affald benyttes til kompost. Brændbart materiale, dåser og glas komprimeres og sendes til Qaqortoq. Større metalaffald deponeres på dumpen i Upernaviarsuk.

Tilgængelighed

Adgangsveje og parkering

Eksisterende veje forbinder bygninger og anlæg – se situationsplaner.

Handicapforhold

Ikke relevant for projektet.

Lydkrav

Generelt udføres lydregulering og lydisolering svarende til BR 06.

Miljøbevidst projektering

Der skal generelt vælges bæredygtige og brandbare materialer.

Alle installationer skal være moderne og energivenlige.

Installationer som f.eks. ventilation og lys skal være automatiseret og indstillet efter behov og adfærd.

Bygningsdele skal udføres med en transmissionskoefficient U, der højst er følgende:

Bygningsdel	U-værdi [W/m ²]
Ydervægge med vægt under 100 kg/m ²	0,20
Ydervægge med vægt over 100 kg/m ² og kældervægge mod jord	0,30
Skillevægge mod rum, der er uopvarmede eller opvarmet til en temperatur, der er mere end 8 °C lavere end temperaturen i det aktuelle rum	0,40
Etageadskillelser mod rum, der er uopvarmede eller opvarmet til en temperatur, der er mere end 8 °C lavere end temperaturen i det aktuelle rum	0,30
Terrændæk, kældergulve mod jord og etageadskillelser over det fri eller ventileret kryberum	0,20
Terrændæk, kældergulve mod jord og etageadskillelser over det fri eller ventileret kryberum, hvor der er gulvvarme	0,15
Loft- og tagkonstruktioner, herunder skunkvægge	0,15
Flade tage og skråvægge direkte mod tag	0,20
Vinduer og yderdøre, herunder ovenlys, glasvægge, porte og lemme mod det fri eller mod rum, der er uopvarmede eller opvarmet til en temperatur, der er mere end 8 °C lavere end temperaturen i det aktuelle rum	1,80

Grundet Upernaviarsuks kulturarvsstatus vurderes det på nuværende tidspunkt ikke hensigtsmæssigt at etablere udvendige større, synlige, grønne energikilder som solceller, vindmøller eller lign.

Bygningsbasis

Jordbundsforhold

Området er kendetegnet ved delvist synligt fast fjeld samt områder med løsjord.

Fundamenter

Såfremt at de eksisterende fundamenter er i dårlig stand, skal renovering af disse medtages i projektet.

Alle krybekældre skal være ventilerede og skal have mulighed for at aflede vand.

Primære bygningsdele

Ydervægge

Alle nye ydervægge udføres som bindingsværk eller rammekonstruktion. Alle materialer inkl. facadebeklædning skal være i træ.

Tag

Alle nye tagkonstruktioner udføres som saddeltag med tagudhæng. Alt tag skal have tagpap.

Alle materialer udføres i træ. Inddækninger kan udføres i zink.

Dæk og gulv

I bygninger med eksisterende betondæk bevares dette. Hvor intet andet er nævnt udføres nye dæk som bjælkelag af træ med radonsikring.

Indervægge

Hvor intet andet er nævnt udføres lette skillevægge som stålprofiler med pladebeklædning og isolering.

Lofter

Hvor intet andet er nævnt udføres lofter som glatte gipsplader.

Trapper og ramper

Hvor intet andet er nævnt udføres trapper i træ.

Vinduer og yderdøre

Hvor intet andet er nævnt udføres vinduer og døre i træ.

Indvendige døre

Hvor intet andet er nævnt udføres indiv. døre i massivt træ.

Vådrum

Alle vådrum skal indrettes efter gældende bestemmelser og anvisninger. Der anvendes ikke let nedbrydelige materialer.

Loft- og skunkrum

Alle loft- og skunkrum skal være tilgængelige. Synlig loftisolering skal beskyttes med bræddegulv.

Ventilation og VVS

Generelt

Der skal vælges installationer, som medfører mindst muligt ressourceforbrug i driftsfasen, lang levetid og lave vedligeholdelsesomkostninger.

Føringsveje skal disponeres således, at der er god adgang til installationer for vedligeholdelse og reparation.

Afløb og sanitet

Fælles håndvask- og brusearmaturer udføres som berøringsfrit med sensor. Afløbsrør skal føres skjult i gulv/krybekælder.

Vandinstallationer

Vandrør føres synligt.

Varmeinstallationer

Rumopvarmningen sker via radiatorer med termostatventiler primært placeret under vinduer. Varmeanlæg er udføres som 2-strengede anlæg. Varmør føres synligt.

Ventilation

Ventilation udføres generelt som naturligt ventilation. I rum hvor der er et stort ventilationsbehov udføres der mekanisk ventilation. Kanaler og armaturer i ventilationsanlæg skal udføres, så lyddæmpningen svarer til den krævede dæmpning mellem rum. Det skal undgås, at der placeres aggregater i loftrum.

El-installationer

Der skal vælges installationer, som medfører mindst muligt ressourceforbrug i driftsfasen, lang levetid og lave vedligeholdelsesomkostninger. Føringsveje skal disponeres således, at der er god adgang til installationer for vedligeholdelse og reparation.

Belysning

Alle elpærer skal være LED.

Teknisk- og særligt inventar

Der leveres hårde hvidevarer til alle køkkener. Eksisterende tøjvaskemaskiner genanvendes.

Laboratorieudstyr, maskiner til værkstedet m.v. defineres i dispositionsforslaget.

Kunst

Der skal fra tidligt i projektering indtænkes kunst i form af unikke indiv. vægmalerier og/eller lign. Kunst skal placeres i fællesområder som f.eks. kantine, gangarealer m.v.

Der skal så vidt muligt bruges lokale grønlandske kunstnere.

Eksempel på vægmaleri

PRISOVERSLAG

B-nr.	Arbejde	Areal [m2]	Enhedspris [kr./m2]	Pris [kr.]
	Anstilling 16%			8.136.000 kr.
B-6	Nedrivning ekskl. fundament Ny bygning	66 66	3.500 kr. 30.000 kr.	230.000 kr. 1.980.000 kr.
B-30	Generatoranlæg Akkumuleringstank Fjernvarmeledninger i jord Diverse pumper, transmissionsledninger mv. Reparation af betonplade Udskiftning døre	- - - - - -	- - - - - -	1.000.000 kr. 250.000 kr. 450.000 kr. 300.000 kr. 80.000 kr. 20.000 kr.
B-38	Nedrivning ekskl. fundament Ny bygning	310 310	3.500 kr. 30.000 kr.	1.080.000 kr. 9.300.000 kr.
B-51	Tagreparationer m.v. Stenvægge Klimaskærm Maling betonvæg Gangbro	- - - - -	- - - - -	600.000 kr. 550.000 kr. 80.000 kr. 50.000 kr. 50.000 kr.
B-200	Nedrivning Ny bygning	15 15	2.000 kr. 20.000 kr.	30.000 kr. 300.000 kr.
Drivhus	Gulvvarmeslager	-	-	20.000 kr.
B-561	Nedrivning ekskl. fundament Ny bygning	124 124	3.500 kr. 30.000 kr.	430.000 kr. 3.720.000 kr.
B-761	Nedrivning inkl. fundament Ny bygning	25 25	3.500 kr. 35.000 kr.	90.000 kr. 880.000 kr.
B-768/	Nedrivning inkl. fundament	282	3.500 kr.	980.000 kr.
B-1424	Ny bygning	282	30.000 kr.	8.460.000 kr.
B-1024	Udskiftning tag Udskiftning facader Udskiftning døre og vinduer Delvis udskiftning gulv	- - - -	- - - -	600.000 kr. 600.000 kr. 300.000 kr. 200.000 kr.
B-1197	Nedrivning ekskl. fundament Ny bygning	214 214	3.500 kr. 30.000 kr.	750.000 kr. 6.420.000 kr.
B-X	Ny bygning	310	35.000 kr.	10.850.000 kr.
Dump	Oprydning	-	-	100.000 kr.
Havn	Udvidelse pontonbro m.m. Uforudsigelige udgifter 20%	- -	- -	100.000 kr. 11.800.000 kr.
	ANLÆGSUDGIFTER*			71.000.000 kr.

*Afrundet til nærmeste +/- 1.000.000 kr.

UDBUDSFORM

Projektet udbydes i offentligt udbud som hovedentreprise. Tildelingskriteriet som "laveste pris".

TIDSPLAN

Den overordnede tidsplan kunne lyde som følgende:

2022

- Byggeprogram revision 02.
- Interne drøftelser om byggeprogram og evt. revision
- Myndighedskommentering af byggeprogram
 - Kommune Kujalleq
 - Grønlands Nationalmuseum
 - Unesco
- Dispositionsforslag
 - Inkl. indsamling af bruger- og øvrige interessentønsker.
- Arealansøgning
- Myndighedsbehandling af dispositionsforslag
 - Kommune Kujalleq
 - Grønlands Nationalmuseum
 - Unesco
- Projektforslag

2023

- Hovedprojekt
- Myndighedsbehandling af hovedprojekt
 - Kommune Kujalleq
 - Grønlands Nationalmuseum
 - Unesco
- Avisannoncering
- Licitation
- Entreprisekontrakt

2023-2026

- Udførelsesperiode

PROJEKTORGANISATION

Bygherre

Grønlands Selvstyre, Renoverings Styrelsen

Postboks 1039, 3900 Nuuk

Niels P. Petersen, projektleder

Tlf.: +299 34 54 47

E-mail: npp@nanoq.gl

Totalrådgiver

Masanti A/S

Postboks 369, 3920 Qaqortoq

Mads Pedersen

Tlf.: +299 64 55 76

E-mail: map@masanti.gl

Brugere

Inuili – Fåreholderskolen Upernaviarsuk

Postboks 152, 3920 Qaqortoq

Lasse Bjerger, skoleleder

Tlf.: +299 49 21 03

E-mail: labj@inuili.gl

Konsulenttjenesten for Landbrug

Postboks 153, 3920 Qaqortoq

Hans Hansen, kontorchef

Tlf.: +299 64 23 06

E-mail: hans@nunalerineq.gl

Grønlands Selvstyre, Departementet for

Uddannelse, Kultur og Kirke

Postboks 1015, 3900 Nuuk

Ingrid Maria Möger / Kai Heilmann

E-mail: ikiin@nanoq.gl

Aarhus Universitet, Inst. for Agroøkologi

Blichers Allé 20, 8830 Tjele

Mogens Humlekrog Greve, sektionsleder

Tlf.: +45 20 72 67 34

E-mail: mogensh.greve@agro.au.dk

Grønlands Naturinstitut

Postboks 570, 3900 Nuuk

Katrine Raundrup, Afdeling for Miljø og Råstoffer

Tlf.: +299 36 12 00

E-mail: jonny@natur.gl

Myndigheder

Kommune Kujalleq, Teknik og Miljø

Postboks 514, 3920 Qaqortoq

Josef Kreutzmann, anlægschef

Tlf.: +299 64 54 05

E-mail: jokr@kujalleq.gl

Kommune Kujalleq, World Heritage Kujataa

Postboks 514, 3920 Qaqortoq

Else Bjerger

E-mail: ranger@kujalleq.gl

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Postboks 145, 3900 Nuuk

Inge Bisgaard, museumsinspektør

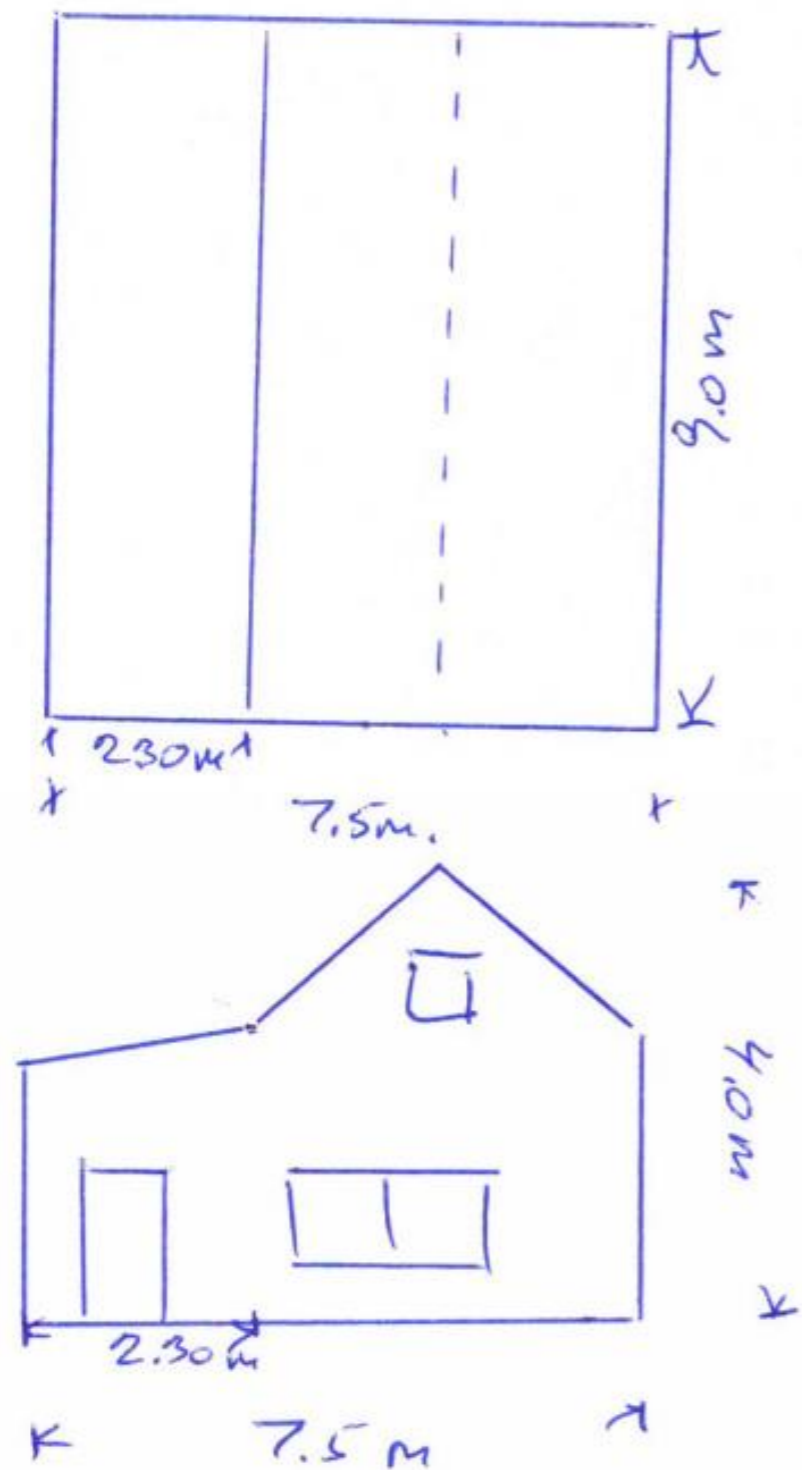
Tlf.: +299 38 22 30

E-mail: inge@natmus.gl

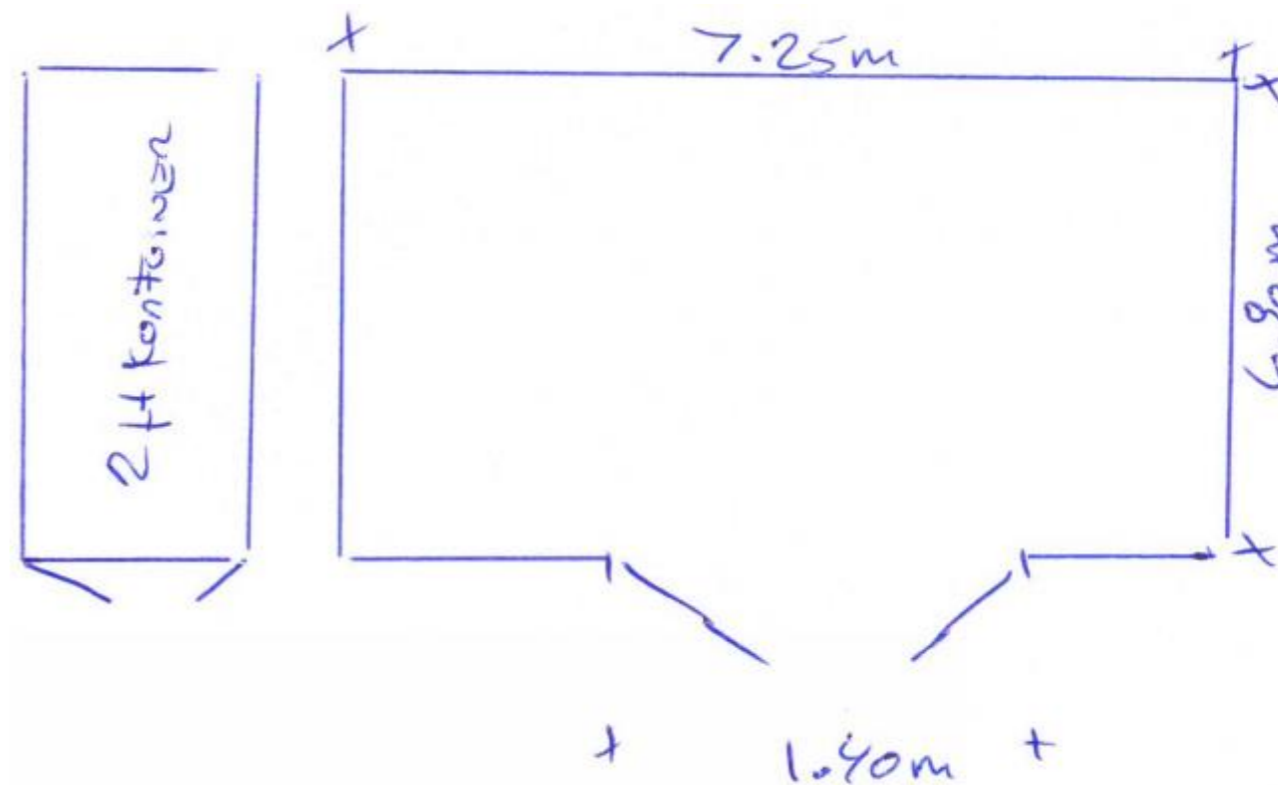
Alle ovenstående myndigheder skal inddrages løbende i projekteringsarbejdet.

BILAG 1 - PLANTEGNINGER FOR EKSISTERENDE BYGNINGER

B-6

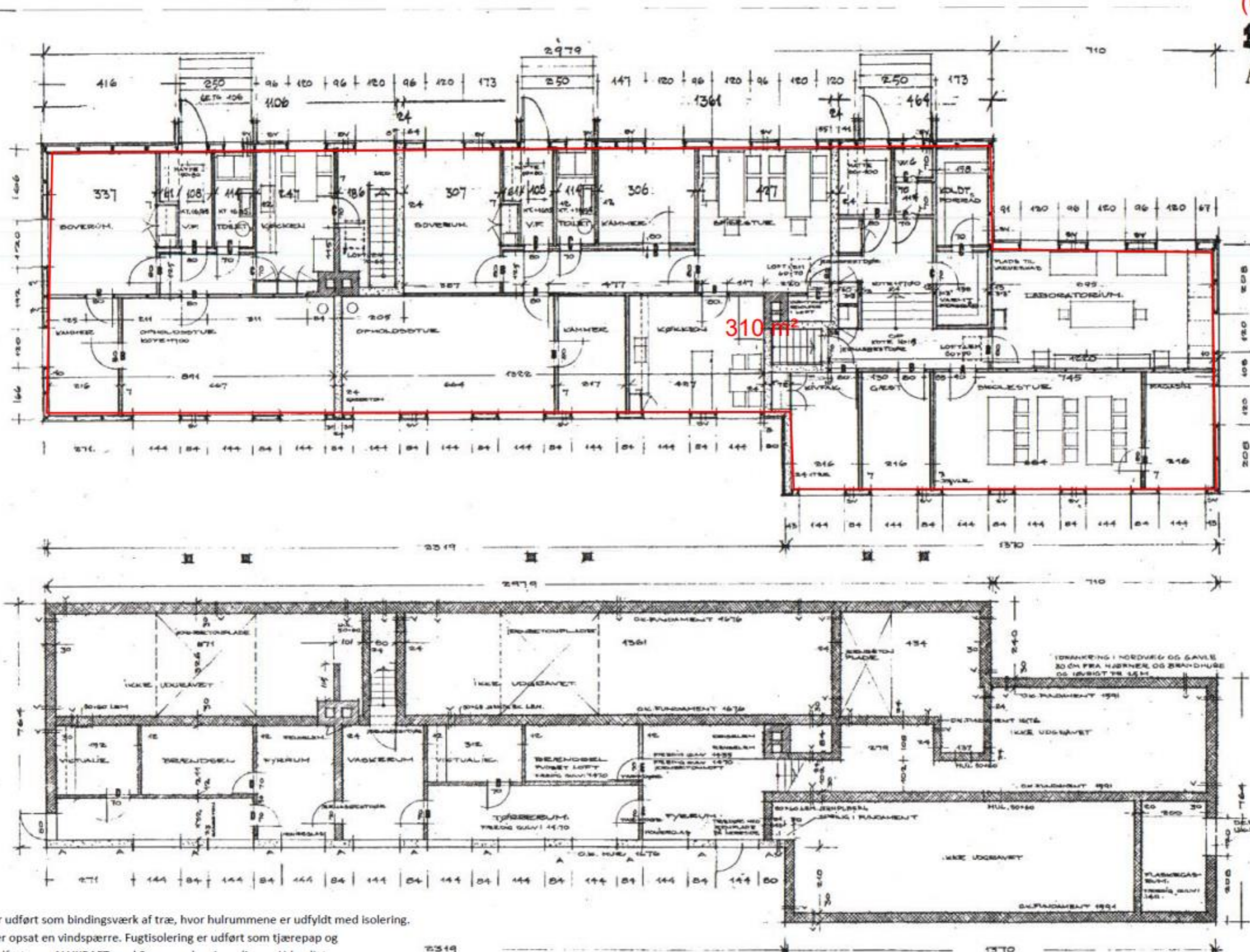

B-30

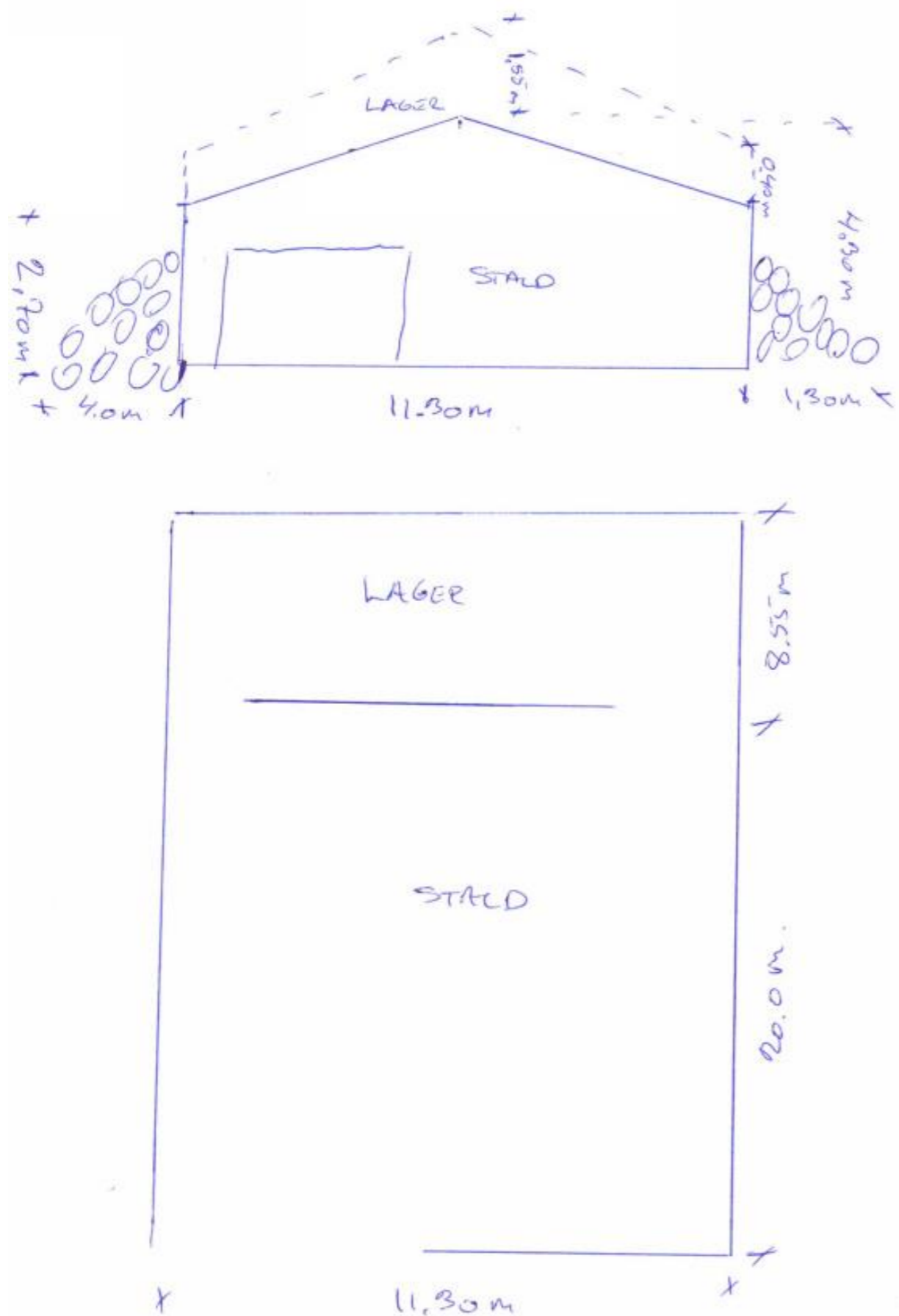
Upern
102
ABC

07.

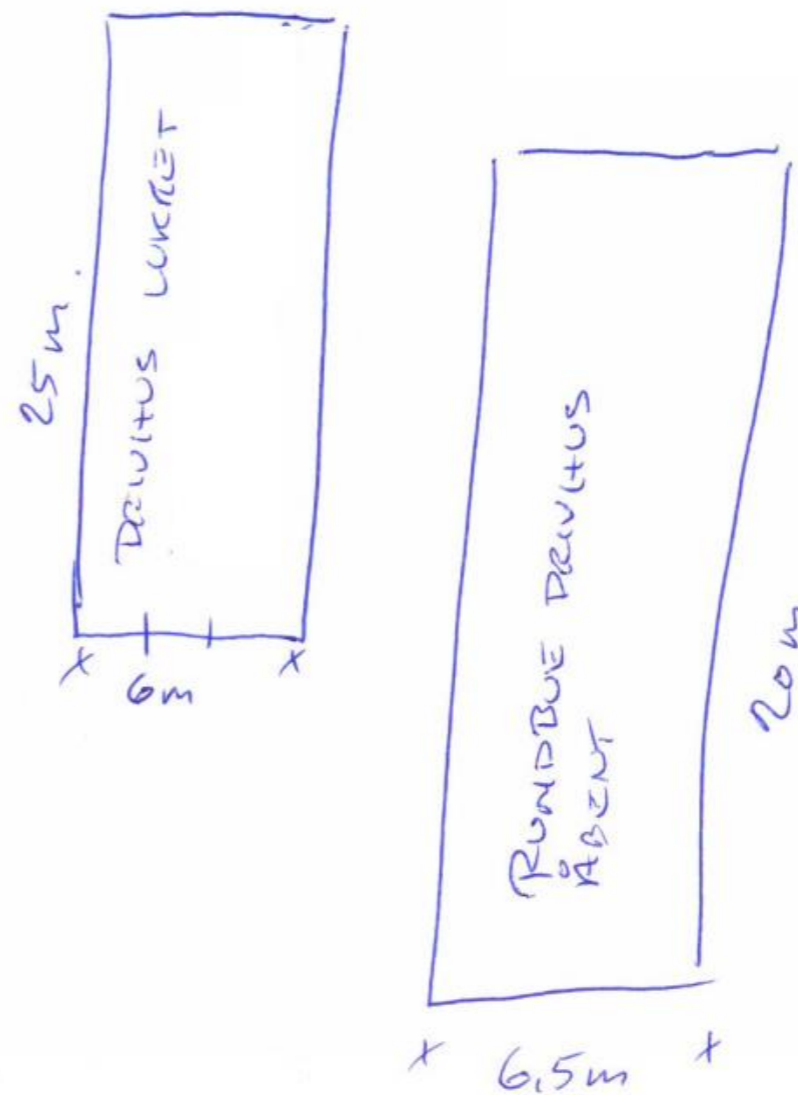

vægge er udført som bindingsværk af træ, hvor hulrummene er udfyldt med isolering.
 at der er opsat en vindspærre. Fugtisolering er udført som tjærepap og

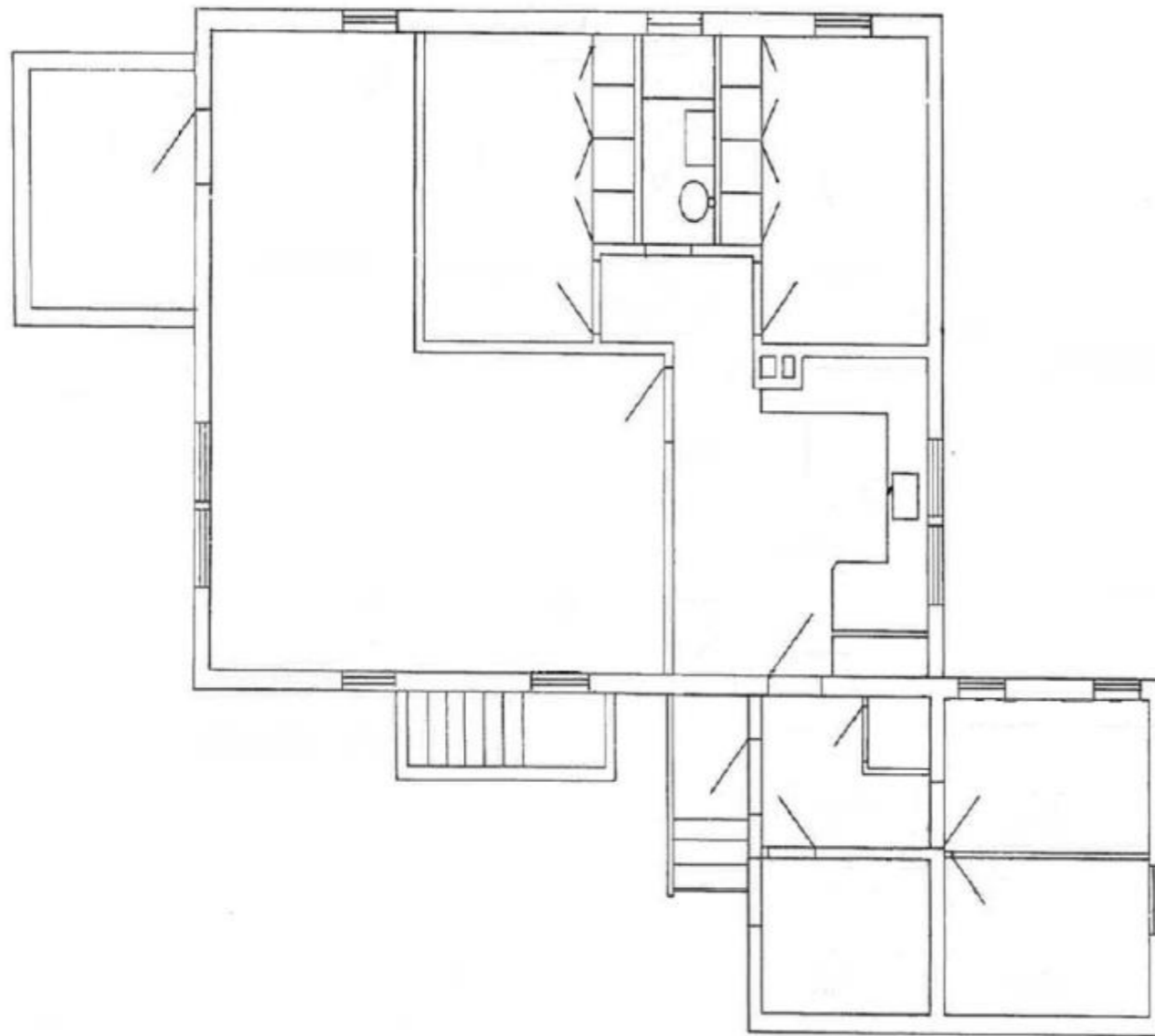
B-51

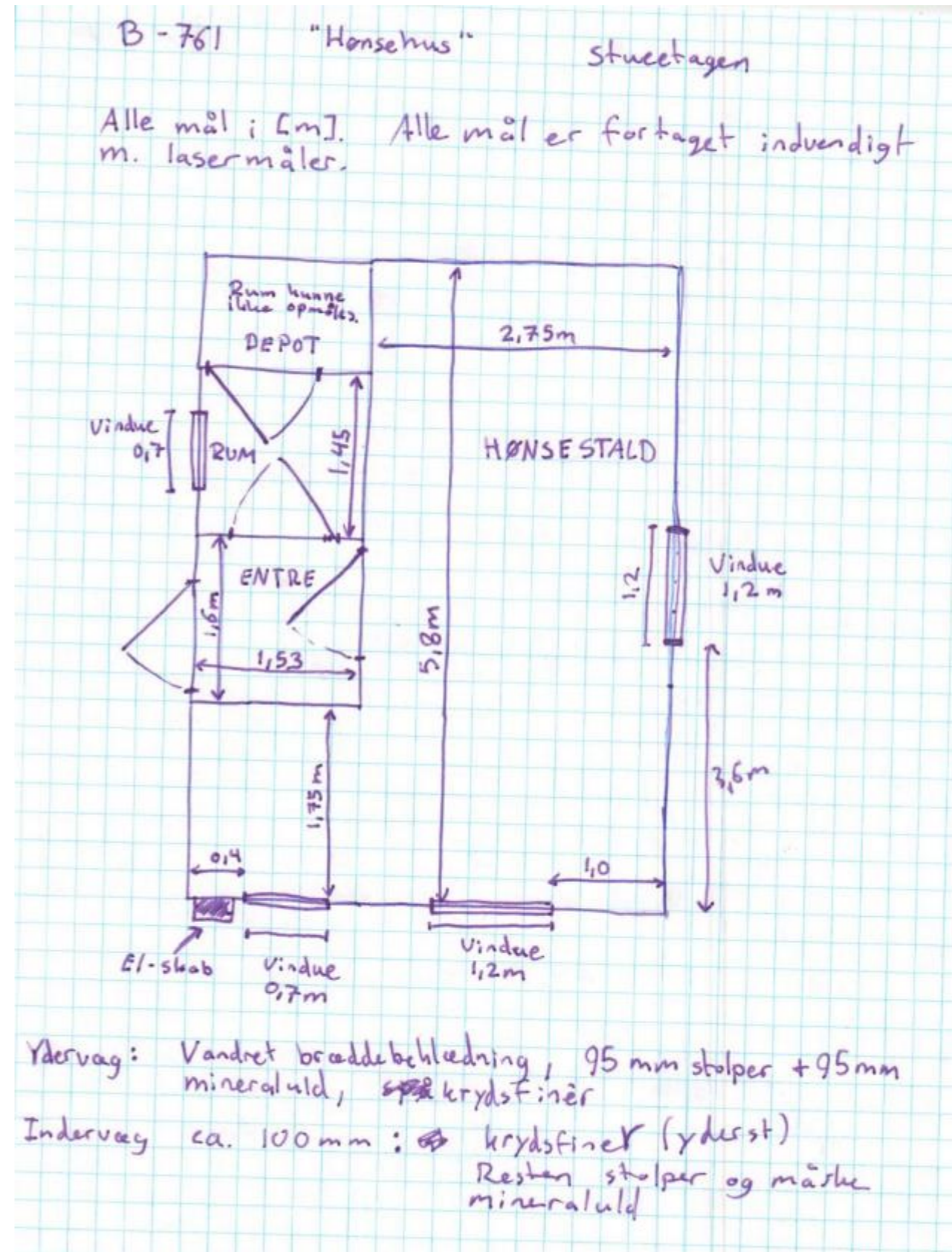
B-200

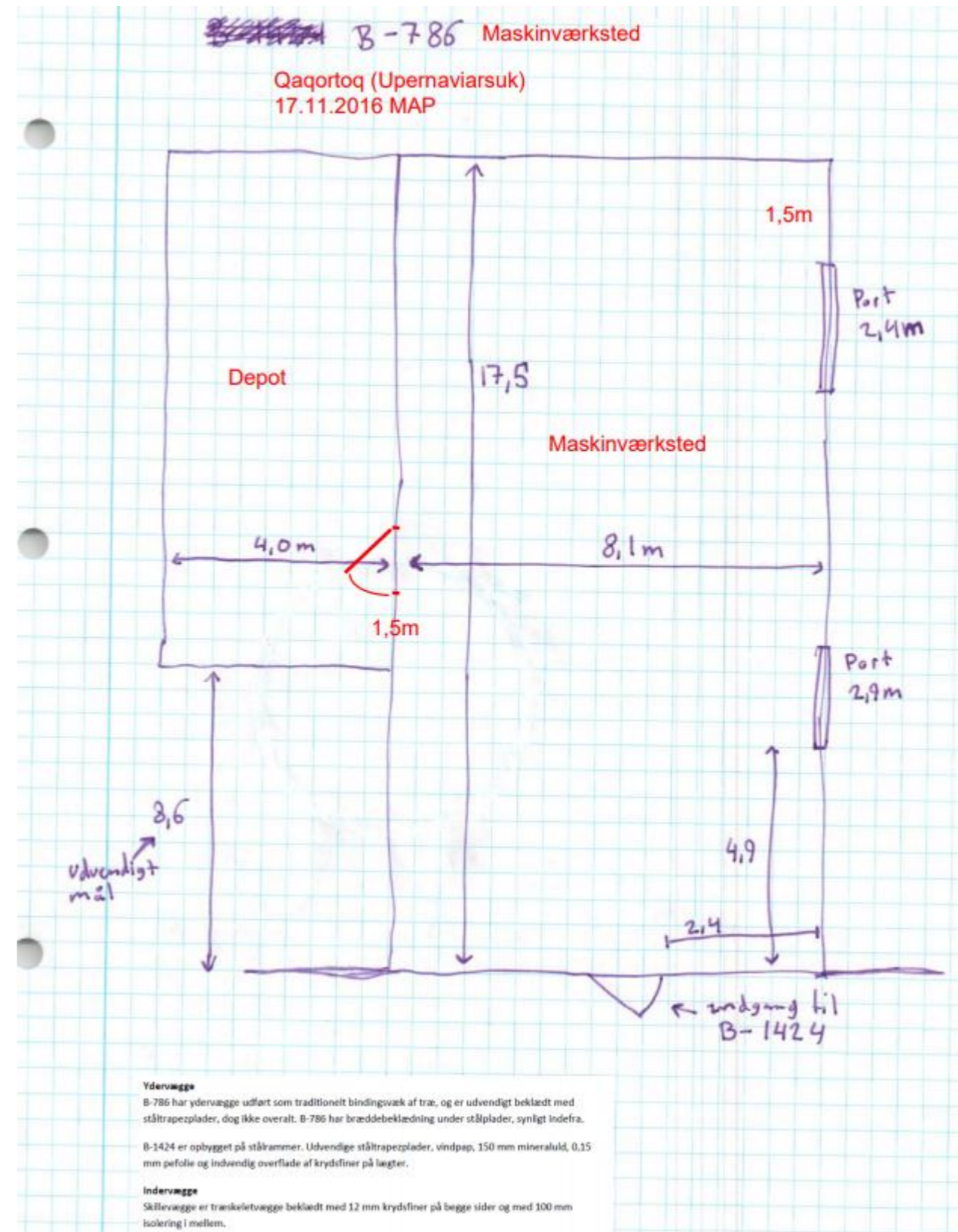
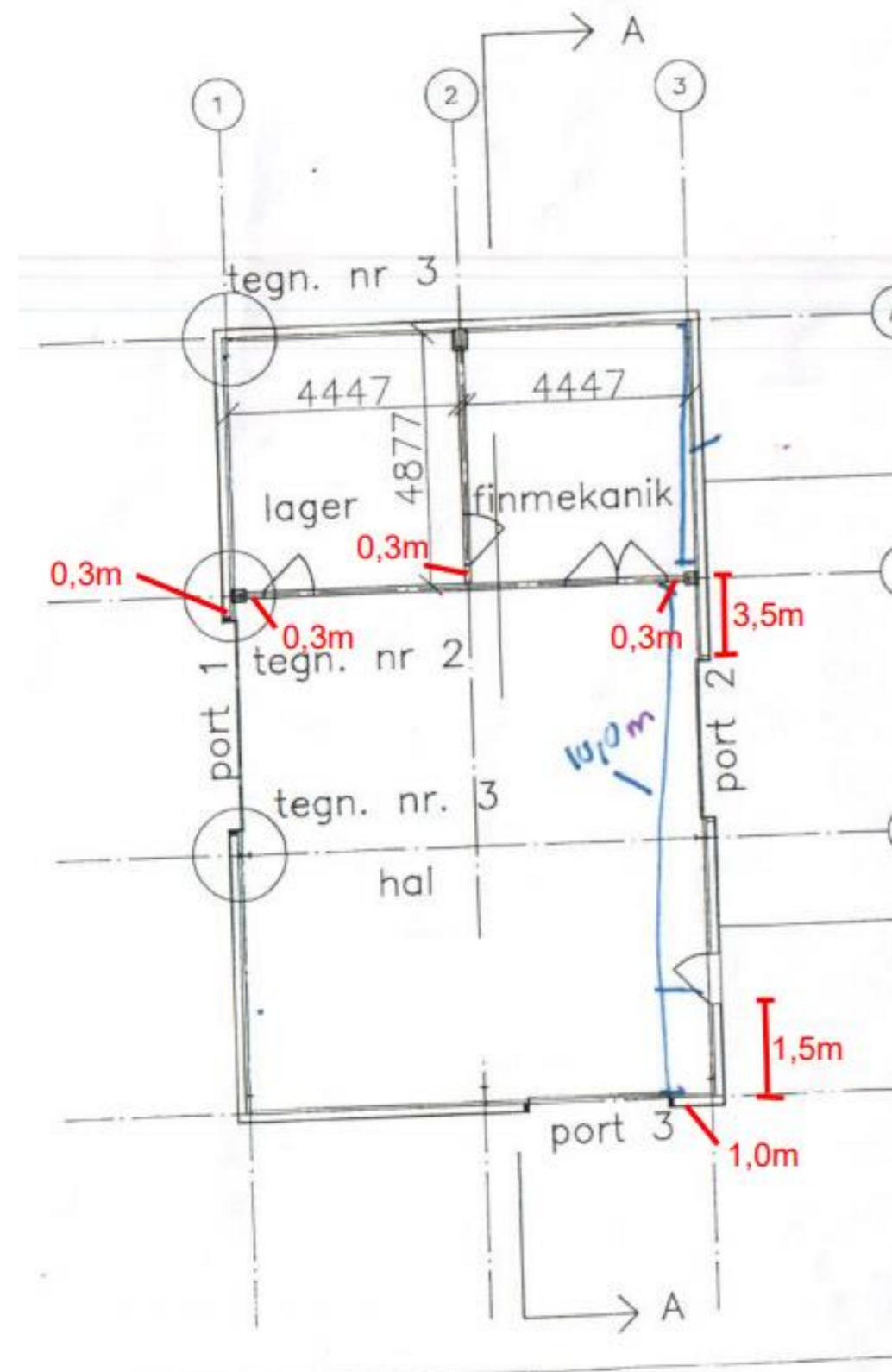
B-561

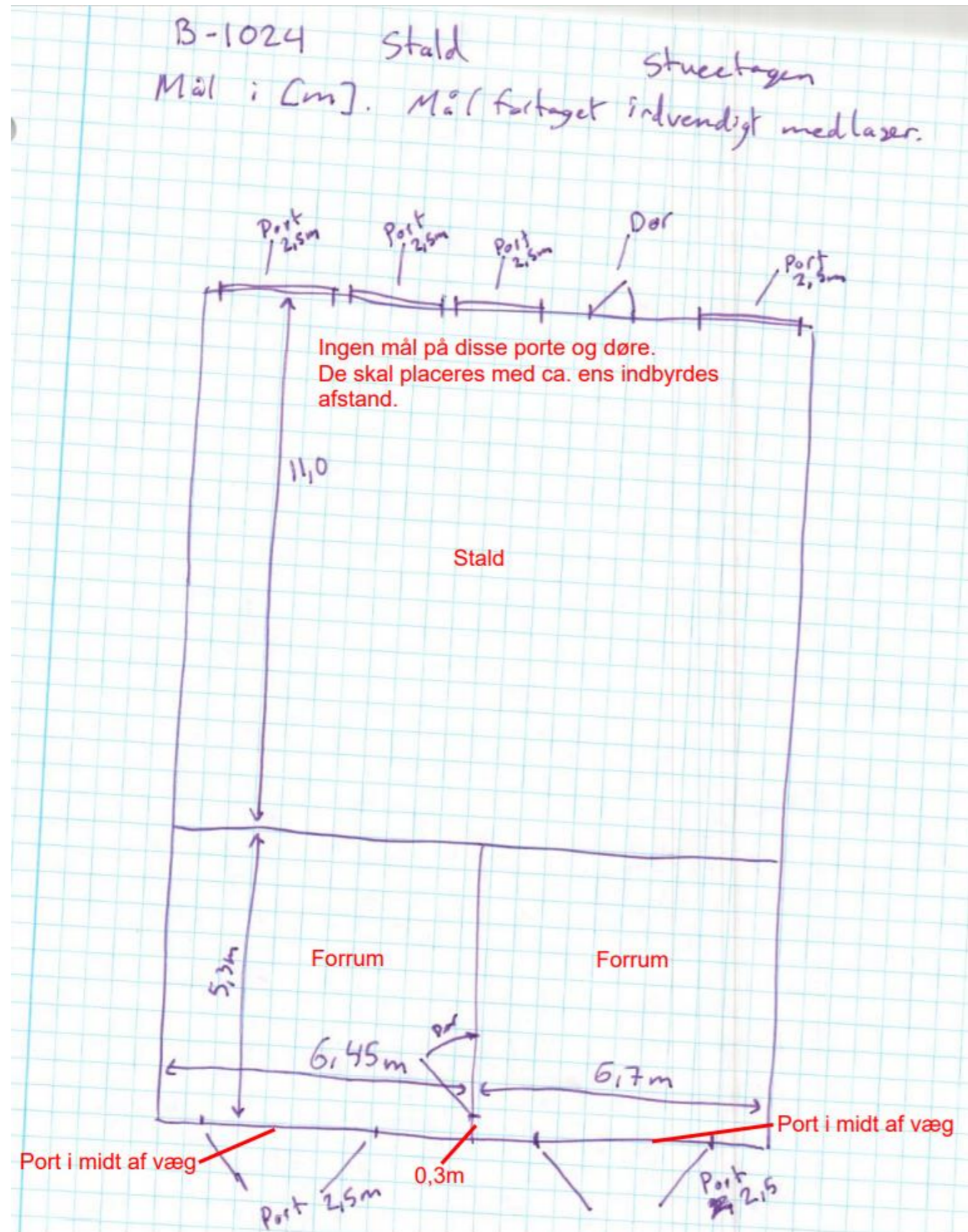
B-761

B-786 og B-1424

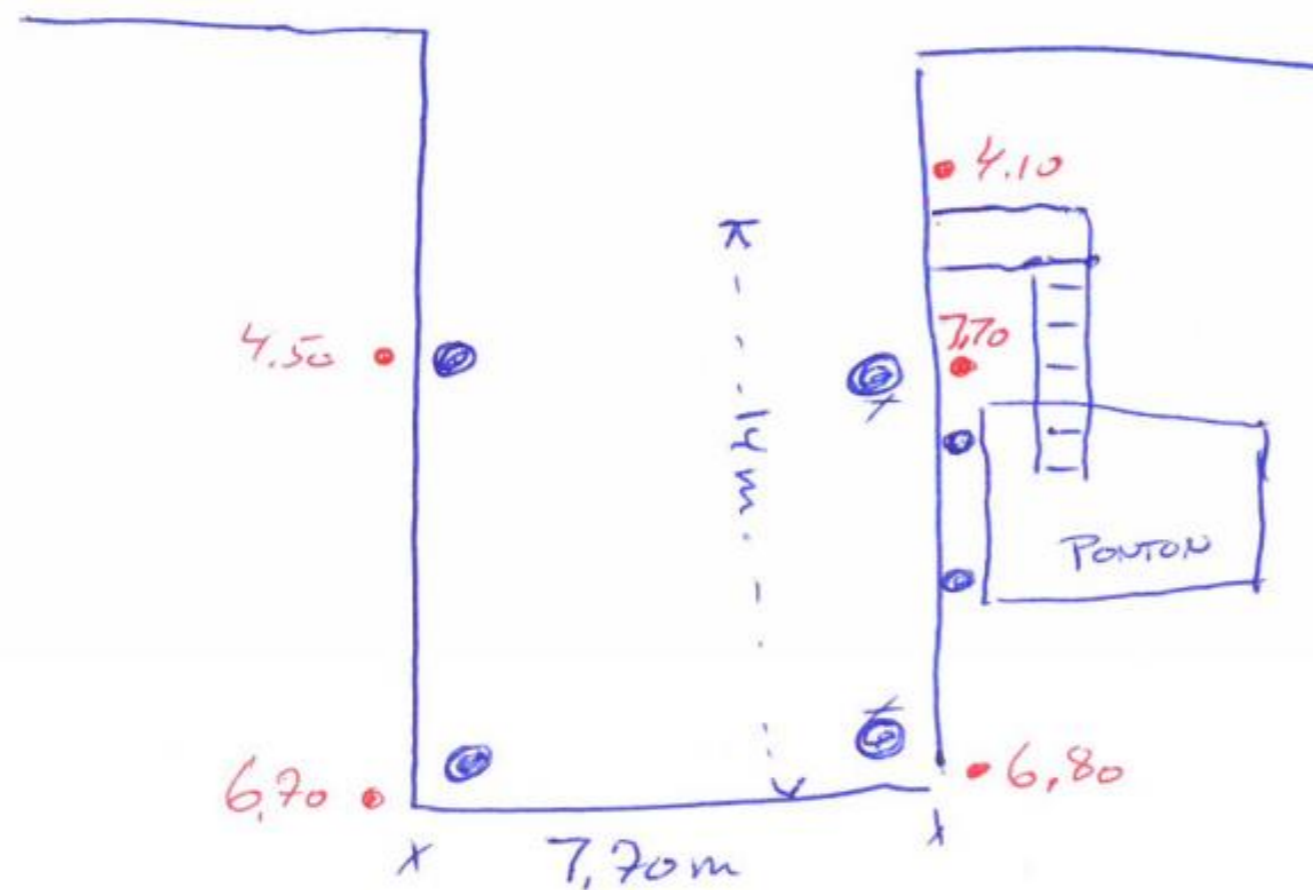
B-1024

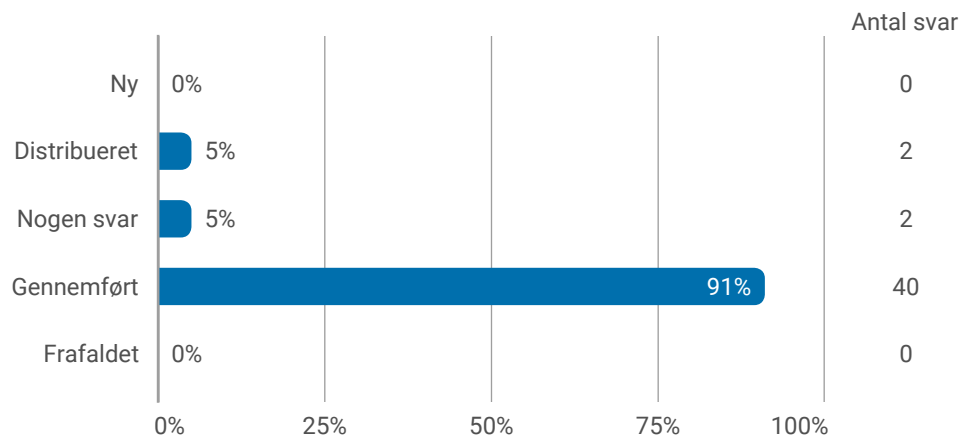
HAVNEN

HAVNE MOLE OG PONTON MED TRAPPE

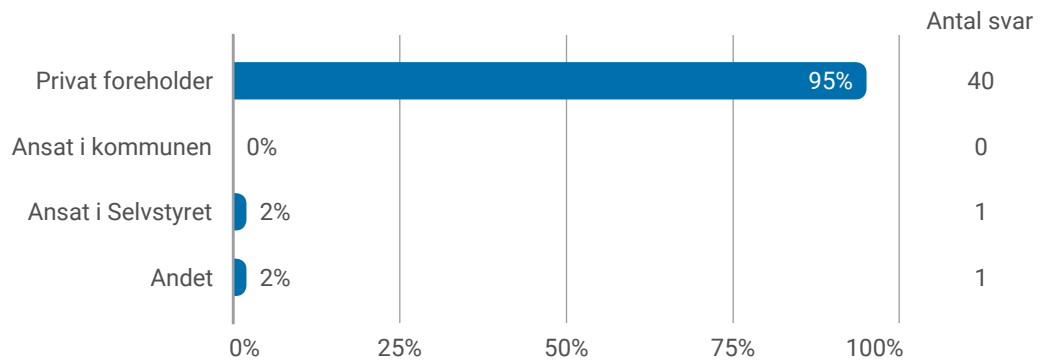

• DYBDER FRA MOLENS KANT, TIL BUNDEN AF HAVN 1 METER

Samlet status

Hvad er din stilling?

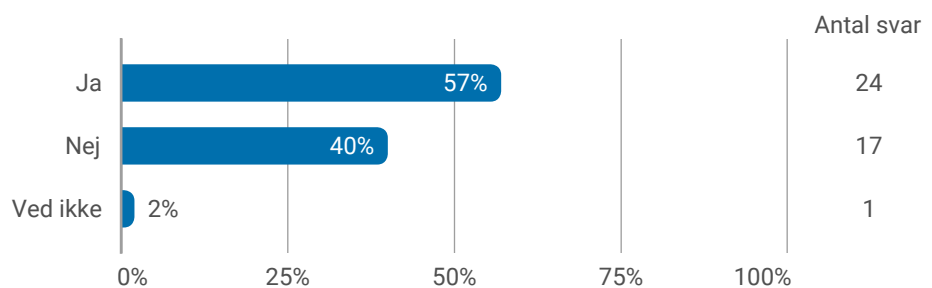

Hvad er din stilling?

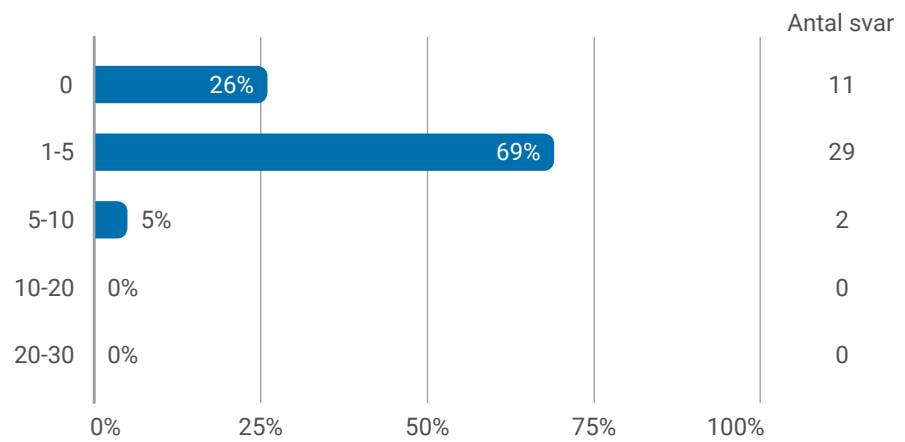
- Andet

Stoppet, på pension nu

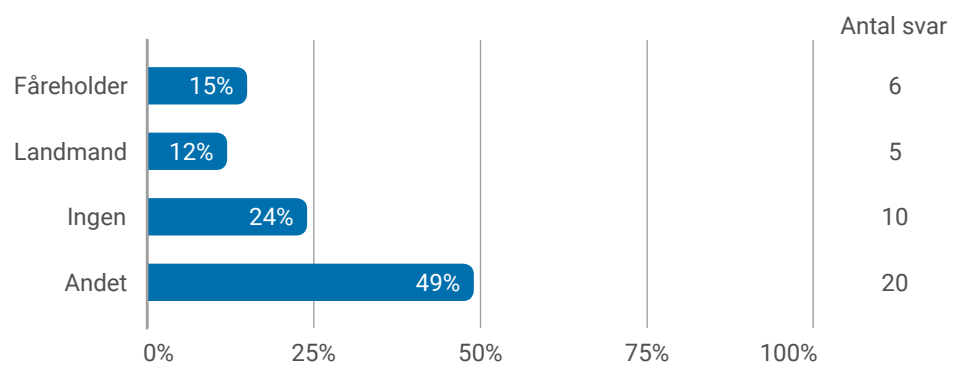
Oplever du mangel på arbejdskraft?

Hvor mange personer mangler du at ansætte?

Hvilke faglærte personer mangler du at ansætte?

Hvilke faglærte personer mangler du at ansætte?

- Andet

Landbrugsmekaniker, der er så meget teknisk og elektrisk i dag

Kunne tænke at der er mere faglærte, f.eks. med økonomiskrådgiver, så at man kan have bedre forudsætning

Kun til læmninger

Fåreholdere & landmænd

Det kommer ikke an på hvilket stilling, det er mere en der kan arbejde. Vi havde haft en der er færdiguddannet som er god til sit stykke.

Det kommer ikke an på hvilket stilling, det er mere en der kan arbejde.

Det er ikke vigtigt med om de er faglærte, bare de kan hvad de kan. Mekaniker er must også, men ikke altid tilgængelig eller svært at få fat i

Dem med viden omkring maskiner her i fåreholderestalderne. Det er ingen behov for en uddannet, men dem der har erfaring med avl.

Dem der har arbejdskraft, den der tager ansvar

Både fåreholder og landmand

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

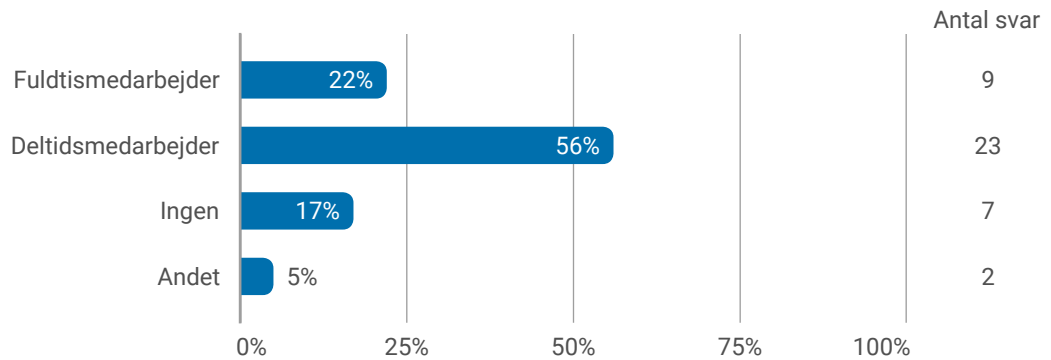
Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Bare medarbejderen har gode hænder

Hvilke ufaglærte personer mangler du at ansætte?

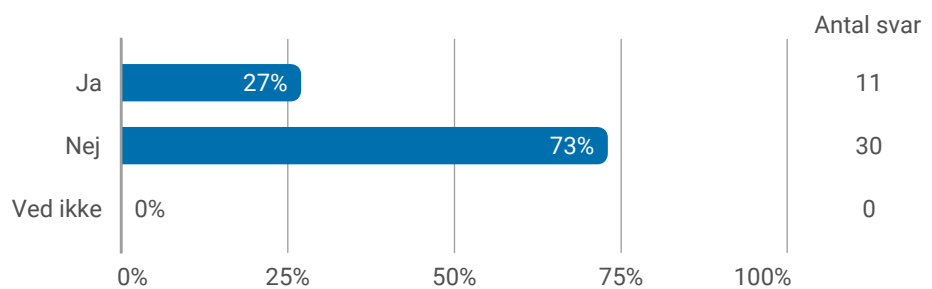
Hvilke ufaglærte personer mangler du at ansætte?

- Andet

Nat arbejdere

Maj måned, hvor man har brug for en eller to. Det kommer an på året

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på arbejdskraft?

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på arbejdskraft? - Ja

Samarbejdsaftaler prydelser er træls, fordi når vi fårerene avler, har vi hårdt brug for arbejder der ikke bryder aftalen.

Når dyrene avler

Mangel på arbejdskraft, 4-5 medarbejder

Kun når der er store projekter

Grund til der mangel på arbejdskraft; er der for mange der få sociale ydelser fra kommunen.

Før i tiden kom der flere der vil arbejde for os, men ikke i dag, da det er for nemt med at skaffe sociale ydelser.

Det er svært at få medarbejder. Det er alt for nemt at få sociale ydelser

Det er svært at få medarbejder. Det er alt for nemt at få sociale ydelser

Der er skiftende arbejdsområder, hvor det kommer an på hvilket sæson, når man mangler arbejdskraft.

De gode hænder vil være relevant, arbejdsomme hænder. Jeg savner den ansvar man havde ligesom i gamle dage, i dag har folk nemmere med sociale ydelser.

De gode hænder vil være relevant, arbejdsomme hænder

Tema 2: Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk

videre til næste

Videre til næste spørgsmål

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Tema 2: Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

Videre til næste

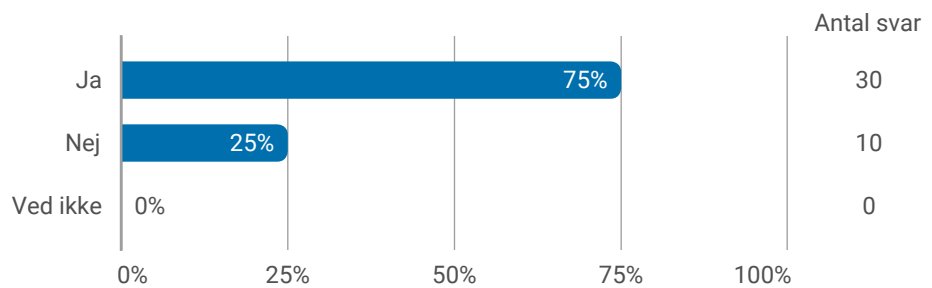
Videre til næste

Videre til næste

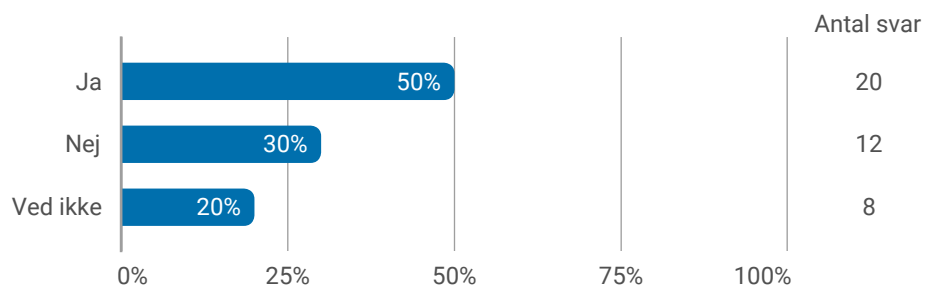
Videre til næste

Videre til næste

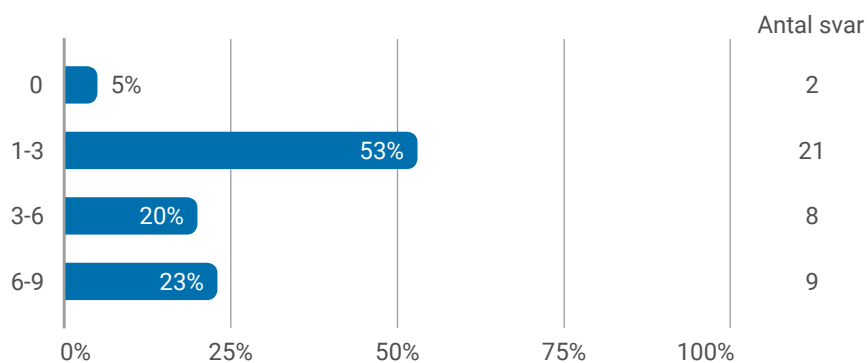
Benytter du muligheden for at rekruttere praktikanter fra fåreholderuddannelsen?

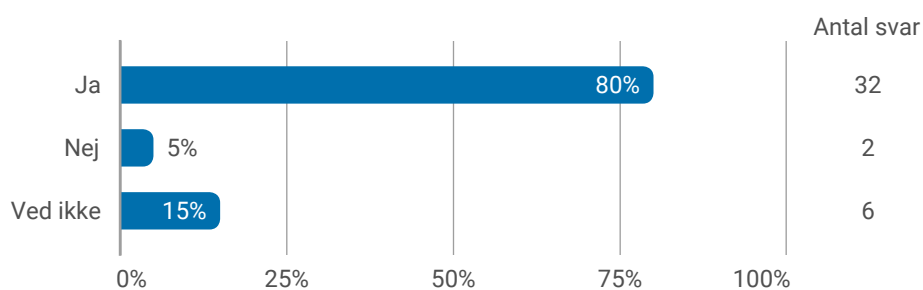
Er det svært at rekruttere kvalificerede lærlinge/praktikanter?

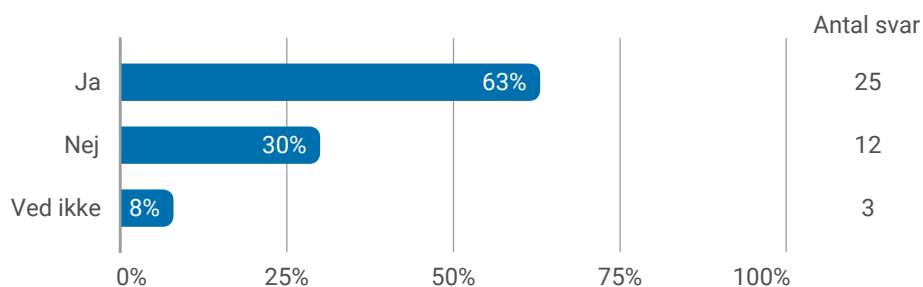
Hvor mange praktikanter har du haft i alt fra fåreholderuddannelsen?

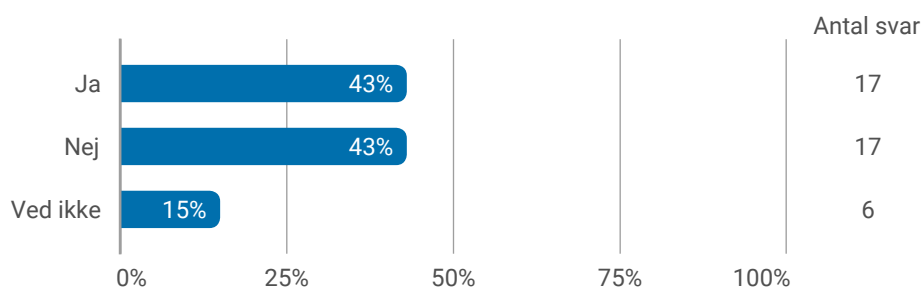
Hvis ja, foregår praktikopholdet i henhold til praktikplaner?

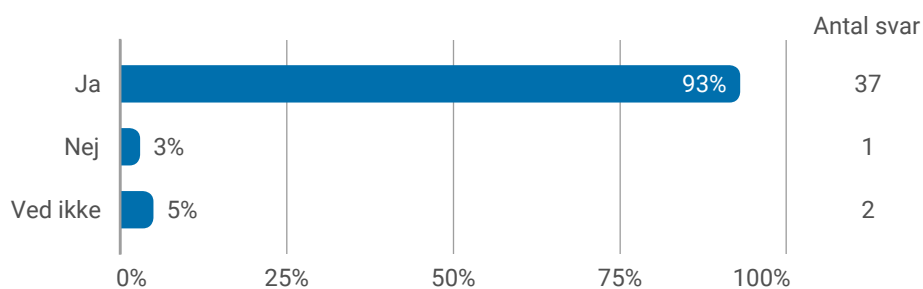
Er der samarbejde mellem dig og fåreholderuddannelsen?

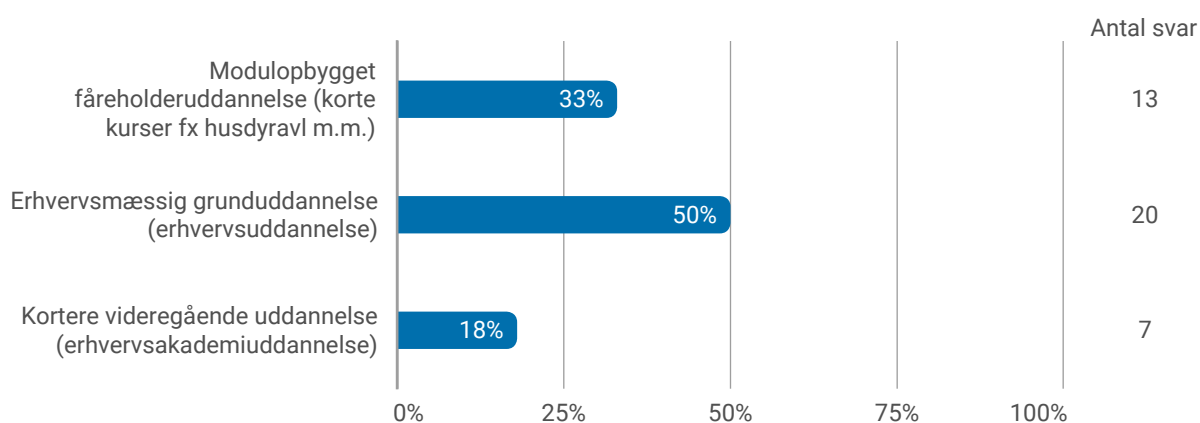
Er du tilfreds med kvaliteten af fåreholderuddannelsen?

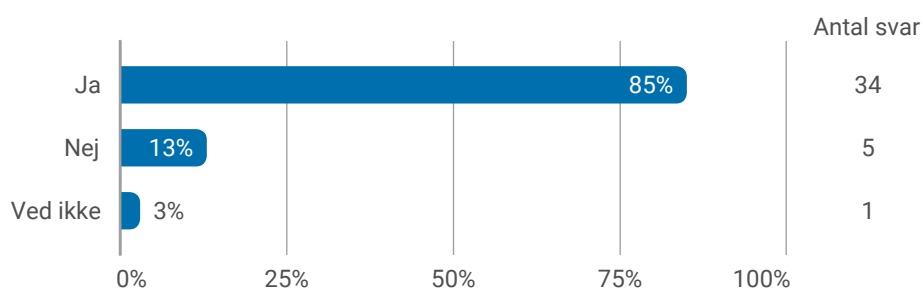
Er der fortsat behov for at udbyde fåreholderuddannelse i Grønland?

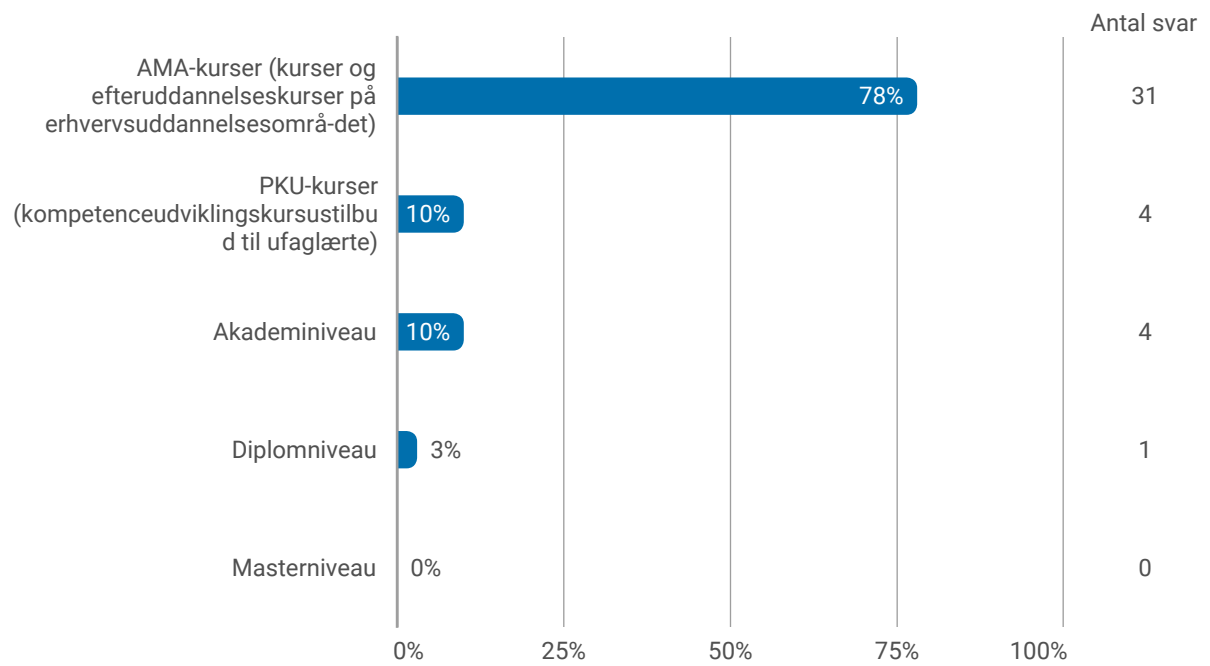
Hvordan bør fåreholderuddannelsen opbygges, såfremt at det besluttes, at uddannelsen bliver revideret?

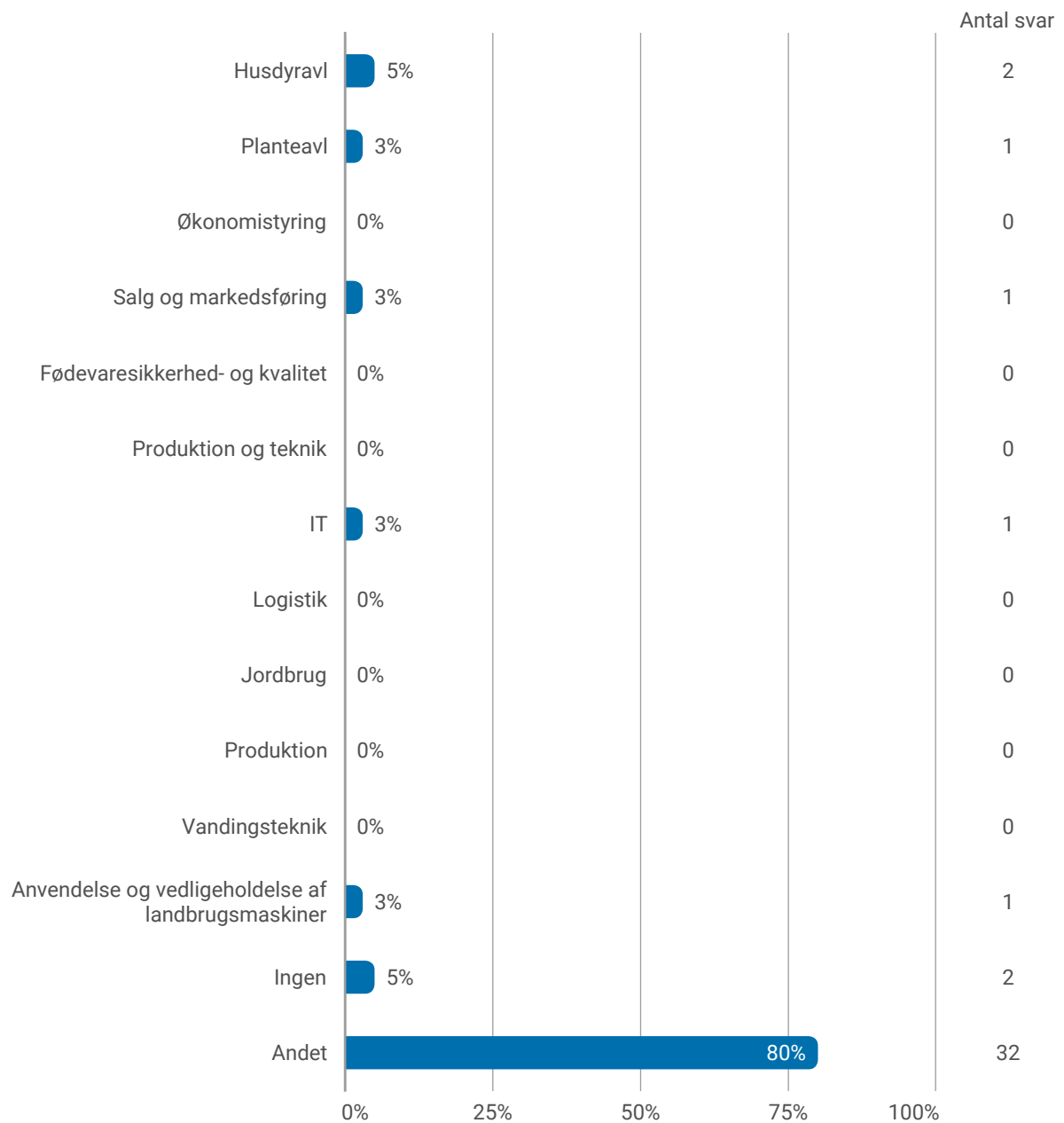
Oplever du mangel på kurser inden for landbrugsområdet?

Hvilke efteruddannelsestyper mangler du?

Hvilke kurser mangler du, at der udbydes?

Hvilke kurser mangler du, at der udbydes?

- Andet

Økonomistyring, IT & Anvendelse og vedligeholdelse af landbrugsmaskiner

Økonomistyring, Husdyravl udefrakommende lærer såsom fra Island.

Økonomistyring & IT

Økonomistyring & IT

Økonomistyring & Anvendelse og vedligeholdelse af landbrugsmaskiner, og Vanteknik

Regnskab

Regnskab

Regnskab

Planteavl, IT, vandingsteknik og,- anvendelse og vedligeholdelse af landbrugsmaskiner

Planteavl, IT, Jordbrug, Vandteknik

IT & Produktion og teknik

Husdyravl, økonomistyring, & IT

Husdyravl, planteavl, økonomistyring, Vandingsteknik og Anvendelse og vedligeholdelse af landbrugsmaskiner

Husdyravl, planteavl, Fødevarer sikkerhed,- og kvalitet, Jordbrug & Anvendelse og vedligeholdelse af landbrugsmaskiner

Alle dem

Alle dem

Alle af dem, specielt salg og markedsføring

Alle af dem, mere eller mindre

Alle af dem, ikke ligefrem alle, men stadig flere af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Hvilke kurser mangler du, at der udbydes?

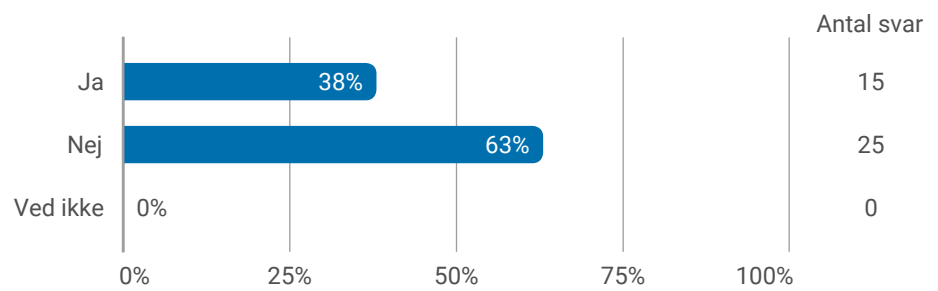
- Andet

Alle af dem

Alle af dem

Alle af dem

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på kurser?

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på kurser?

- Ja

Vi er interesseret indenfor at lave pomfritter produktion.

Sammenhold, sådan at man holde møder sammen, dem der er fåreholdere.

Rådgiver der kan komme til fåreholderestaldene. Vi savner virkelig at spare med nogen, sådan dem der har viden, for man føler sig alene.

Rådgiver der kan komme til fåreholderestaldene. Men de kommer først når vi inviterer. Før i tiden har de kommet til os uden invitation, det var de gode tider.

Regnskabsarbejde

Regnskabsarbejde

Om der kan være mere læring (qaartiterineq, spræning), selvom det er blevet ulovligt, vil det være godt at have den med igen

Kvalitetssikring af kødet, f.eks. med skanner.

Jordgødning

Hundetræning kan være med, plus hestetræning

Hundetræning kan være med, og andre end

Hundetræning kan være med, den kursus er der ikke så tit

Elektronik, generator

At der skal være bedre undervisning til at slagte. Til at forbedre give karakter for at man skal kunne vurder kvaliteten af kødet.

At arrangere møder med andre fåreholdere så man kan hører andres meninger

Har du andre kommentarer?

Upernaviarsumi uddannelse kører ikke som det skal, før hen var det meget bedre.

Upernaviarsuk uddannelsesintutionen er der problemer med alkohol, hvor unge forbruger mere i dag. De unge vægter lidt for meget for de sociale arrangementer indenfor det, der bør være nul tolerance for alkohol i uddannelsen. Det ser ud til at der en familie der er dominerende indenfor uddannelsesstedet i Upernaviarsuk, hvor de får hjælp af fra en bestemt familien. Hvor en familie indirekte fortæller hvad der skal til på stedet, at det lægger skævt med strukturen, at planlægningen kan forberedes på selve uddannelsesstedet.

Upernaviarsuk er ikke særligt tilretteligt til uddannelsen, alt mangles såsom; materialer. Alt hænger sammen med Inuili og det fungere ikke som det skal, det har det gjort før, men ikke i dag. Før har landbrugserhvervuddannelsen har haft styr på uddannelsen, før det Inuili, og det har været bedre sådan. Der skal tages højde for hvilken lærer der bliver valgt, en underviser som kender sin dannelse under sit uddannelsen. Man bør ikke vælge dem der ikke har taget fåreholderuddannelsen. Man kan også have dem med flere års erfaring med fåreholdereundervisere.

Regnskabsdygtighed er der behov i IT, selvom vi får kursus et par dage, det er ikke nok. Papirarbejde vil være godt. Hundetræning vil være rigtigt godt, få det vil være godt. Avl undervisning mere af det. Praktikstuderende skal kunne være god til at stå op om morgen, hvis man skal økonomi kørende. Når man tænker på Upernaviarsuk, synes jeg når man er færdiguddannede får man ikke "titlen" som udlært, hvor man bør sætte plads på dem. Der er flere som fåreholdere/landbrug der brug for grøntsagsproduktion undervisningsmoduler. De nye værktøjer i disse moderne tider har vi brug for nyere værktøjer, hvor de gamle værktøjer bliver for gamle

Regnskab kan være godt at tilføje. Det vil også være godt med vedligeholdelse af maskiner. Sundhed og trivsel for fårene. Jeg har også tanker omkring planteavl, f.eks. kartofler. Man kan også komme i tanke priforskellene mellem kartofler, sådan kartofler herfra fra Grønland er dyre end dem kommer fra udlandet.

Praktikken kan være i Upernaviarsuk, hvori selve læringen kan være i byen såsom Narsaq. De unge kræver en del være forældre for, hvor vi ikke burde tage stilling til, altså sådan fostre dem. De kan være mere ansvarlig.

Når naboen stopper, så tager man deres landet og deres regninger, det stort byrde. Der er mange ting der skal fornyes i de steder man tager over, og det er dyrt. F.eks., når de gamle stalder er for gamle, betaler det sig bedre med nye stalder. Hvis man tager et eksempel på hvordan man er fåreholdere, skal man tage hensyn på, hvordan man avler lam, hvor meget plads de har, for det kommer an på hvor stort areal de lever i. En Qassiarsuk eksempel.

Nutidens unge vilje er lav, de er ikke så interesseret i landbrug, de spiller måske for meget, at være fåreholdere er et livsstil med en konstant ansvar og vilje styrke til at kunne have et fåreholderestand. Det er svært i dag hvor alting er dyrt. Det er dyrt for mig at sælge stedet, da de vil sælge alt for billigt for os. Flytte uddannelsesstedet til et mere landbrugshøjskole med et tilgang, til et byen, hvor det ikke længere er godt i Upernaviarsuk. Maskinarbejder er der behov, hvor man lærer de unge med maskiner, det handler ikke kun om får, man skal også kunne de materiale arbejde såsom traktor. Maskiner er værdifulde, man kan ikke bare lige give ansvar til de unge således, for man vil ikke nødvendigt ødelægge maskiner.

Nu er det Inuili der har overtaget fåreholderskolen, det passer ikke sammen. Uddannelsesstedet bør være et andet sted, altså kontoret.

Neqi A/S hører vi det ikke går godt, det vil være godt hvis fåreholdere indtænkes med i selve produktionen, ikke kun Neqi A/S gøre det, men at fåreholderene. Det vil være godt hvis uddannelsesstedet flytter til Narsaq.

Maskine kurser er der brug for. Drone kurser, for der er flere fåreholdere der også kommer til at bruge droner mere, med holdbarhed. Det er også en god ide med landbrugsmesse. Lave mere reklamer for landbruger, såsom med vanding i landbrug. Når man er i Inuili med flere kundskabsarbejde; hvori kvindearbejde kan have mere flittig til at lærer, hvad man kan efterfølgende når man bliver fåreholdere.

Har du andre kommentarer?

Man få løn kun en gang om året, det kan være svært at få medarbejdere der kan løfte med for ansvar og hvordan man bør se på det. Dem der går på højskole, de kan være behjælpelig med at gennemføre de forskellige sæson på året. Socialydelser er for nemt i dag, at det er svært at skaffe arbejdskraft fra byen. At være fåreholdere er et arbejde, er et arbejde som hele tiden er på, der skal sættes mere spor på hvordan man ser fåreholderenes arbejdstilgange. Det kan ikke sammenligne 8-16 arbejdssituation.

Jeg synes uddannelsessystemet skal være bedre. Jeg tænker undervisningen bør ske mere med læsestof, hvori praktikforløbet er for lange. Når man tænker på de nye fåreholdere bør have en certifikat ikke kun som fåreholdere, jeg tænker på at der skal være flere felter indenfor fagene såsom økonomistyring. Upernaviarsuk er bagud med deres arbejde, der skal laves om med uddannelsesstedet. At flytte uddannelsesstedet til et sted hvor tingene er bedre til brug, fordi der er mange ting i Upernaviarsuk er gamle brugte materialer.

Jeg synes andre dyr kan avles, ikke kun får. Dyr som køer, gris, fugle. At man velkommer andre dyr.

Jeg synes Inuili ikke er oplagt uddannelsesstedet. Det vil være godt at den bliver flyttet til Narsaq. Der kan være får Narsaq omkring 50 stykker, bruge dem som træning.

Inuili bør skiftes med andet end Inuili, straks. Så vil tingene falde på plads.

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Ingen kommentarer

Hvis man tænker langsigtet, er landbrug vigtig med have mere muligheden for kunne åbne for mere viden, såsom infrastrukturen indenfor fåreholderestederne. Man kan også tænke fåernes uld, hvordan uld kan gavne til samfundet. Der skal være forbedring angående slagteri i Narsaq (Neqi A/S).

Fåreholdereuddannelsen skal man kunne være mere grundigt, at fårer skal kunne have mere kød i. Planteavl også. Også husdyravl. Maskine brug skal også kunne være meget bedre.

Det kommer vel an på lærer, men da uddannelsen er flyttet til Inuili er det ikke gået godt siden. Om der er lærer nok f.eks. med maskinlæring. Uddannelsesniveau kan være lav med maskine-læring. Prakticlæringer kan have lav kompetence for maskiner. Det er en anden form for livsstil med at være fåreholdere, i forhold til bygde borger. Ansvarsforhold som fåreholdere er 24/7 arbejde.

Det kan være svært ved at søge økonomiskramme indenfor at have medarbejdere.

Det er en livsstil at kunne være fåreholdere, der er flere der forsvinder i denne felt. Man skal kunne arbejde 24/7, det kan være hårdt. Måske er uddannelsen lidt for let, fordi vi mærker at der få der uddanner sig som fåreholdere.

Har du andre kommentarer?

Der skal altid være mulighed for uddannelse angående fåreholdere, at Upernaviarsuk er et godt sted med at uddanne sig som fåreholdere. Upernaviarsuk har fået kritik af at det bliver dyrt omkostning, men det er muligt gøre det billigere. Der er arbejdskraft der som vi har behov for.

Der mangles meget materialer i Upernaviarsuk, såsom elværk. Der brug for tilsyn. Der er hellere ingen traktor, man skal låne fra en fåreholdere.

Der mangles kursus om regnskab, der er altid opdatering indenfor regnskab, og det er ikke altid oplagt for os med at være med da vi ikke har altid tid. Der er forskel på kg pris på lammekød, at det er unfair hvor meget vi får i pris, og hvor meget der bliver givet til andre virksomheder.

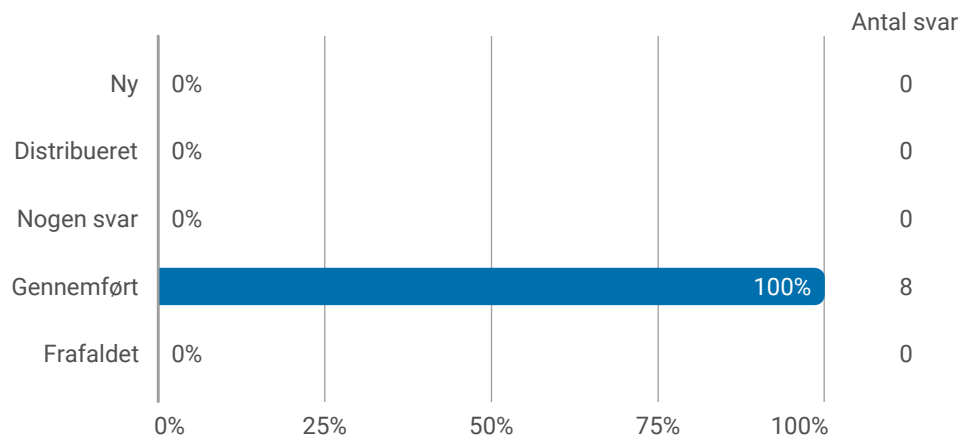
At man kan have mere end får som dyr. Man kan arbejde med andre dyr, såsom fisk, kylling, sådan alternativ kan mere end får.

At der skal laves om på hele fåre,- og landbrugsuddannelsen. Bedre rådgivning indenfor fåreholdere, for der kommer ikke nogen og hjælper til. Informaten siger har ikke snart flere får tilbage, da han har været sygemeldt på grund af stress. Stress af at være fåreholdere. To af hans naboer er stoppet som fåreholdere, dermed skal man tage ansvar for den del af landet som er efterladt, og det bliver til større område for ens naboer at tage ansvar.

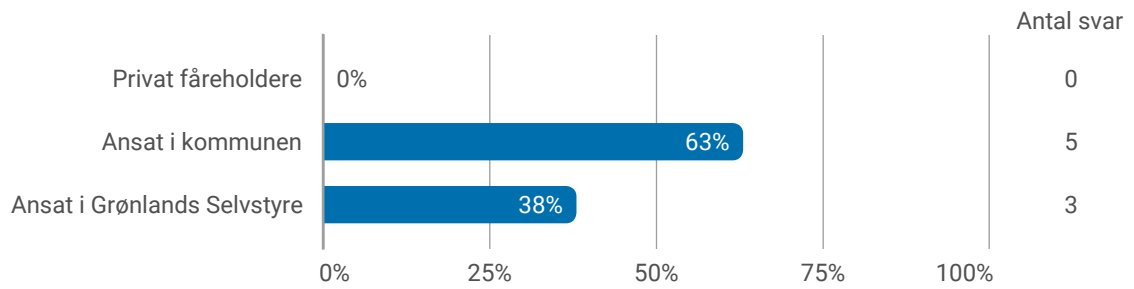
Angående praktikanter, jeg synes mange unge ikke har kompetence indenfor fåreholdere uddannelse, hvor unge ikke er moden nok til at udføre fåreholdere uddannelsen. At man skal have bedre valg til hvilken uddannelse man vælger, i stedet at man ikke bare vælger fåreholdere, da nu alle gøre det. Det er et livsstil hvor man bruger meget af tid at arbejde end et 8-16 arbejde.

Alting bliver simplificeret, at være fåreholdere i dag er det svært at forholde sig til, da medarbejdere ikke til at hente. Der mangles arbejdskræfter. Alting bliver så teknisk. Vi fåreholdere bliver mere mere få. Selvom landbrug er lidt blevet nemmere, men andet er mere problematisk. Før hen har det være skønt at starte op med at være fåreholdere, men i dag er det væsentligt svære.

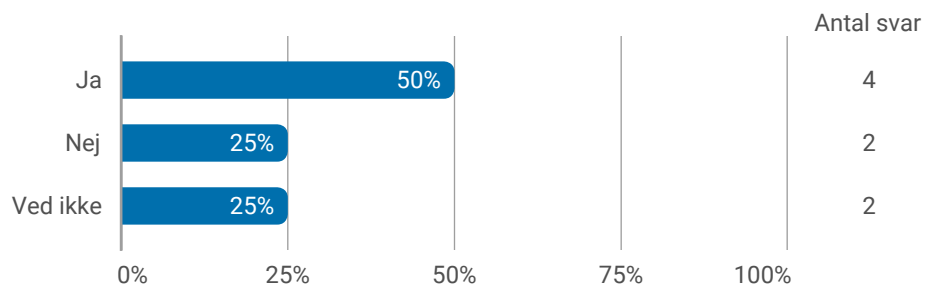
Samlet status

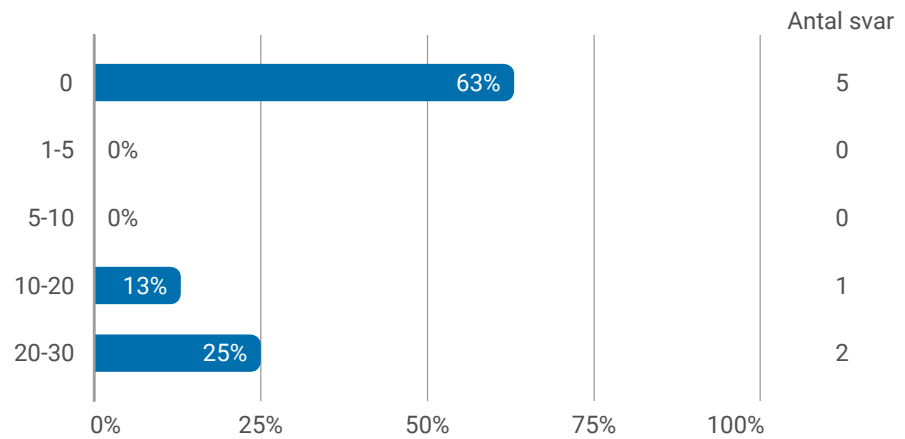
Hvad er din stilling?

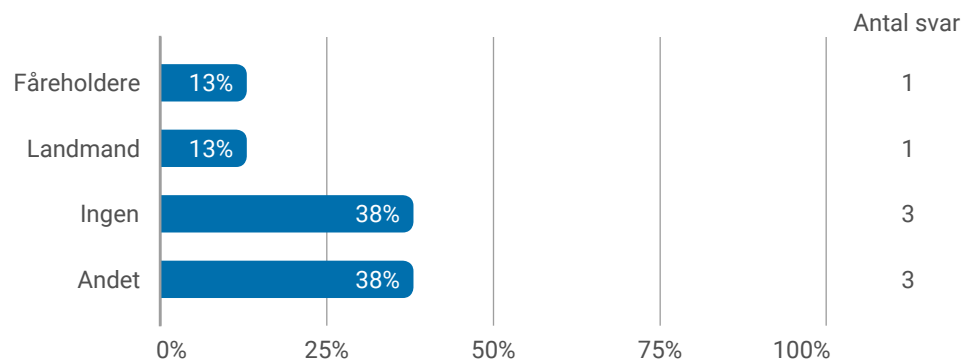
Oplever du mangel på arbejdskraft?

Hvor mange personer mangler du at ansætte?

Hvilke faglærte personer mangler du at ansætte?

Hvilke faglærte personer mangler du at ansætte?

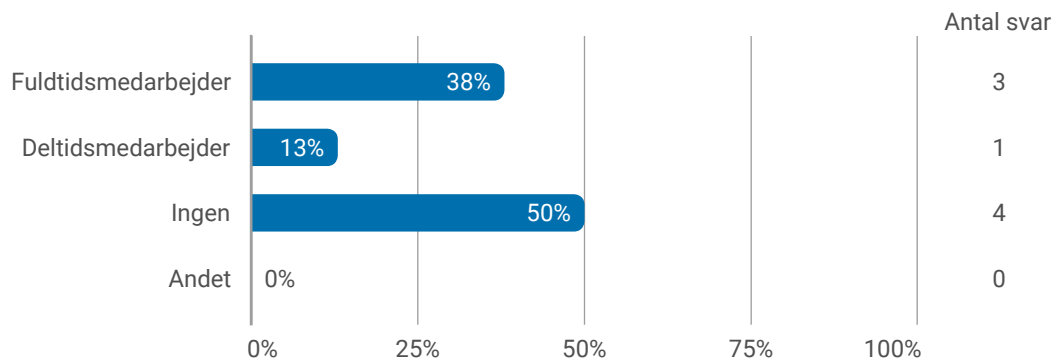
- Andet

Vi mangler butik slagter

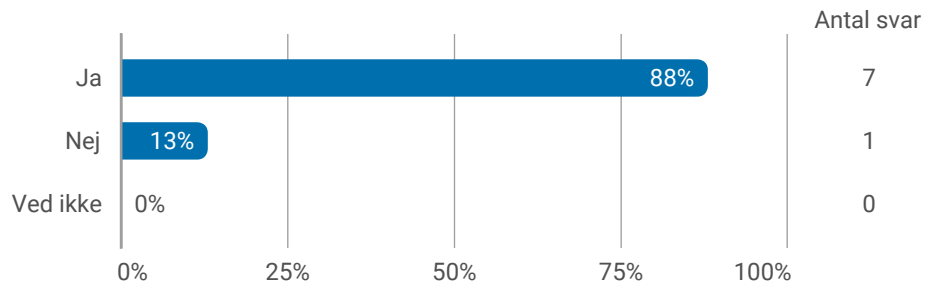
Ufaglært

Jordbrug teknolog, dem der står indenfor landbrug

Hvilke ufaglærte personer mangler du at ansætte?

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på arbejdskraft?

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på arbejdskraft?

- Ja

Vi mangler grønlandske faglærte

Salgschef.

Politisk ønske at landbruget skal være mere bred, f.eks.; Være avl af rensdyr, mokus, kylling. Hele decideret landbrug, såsom grøntsager. Indoorfarming

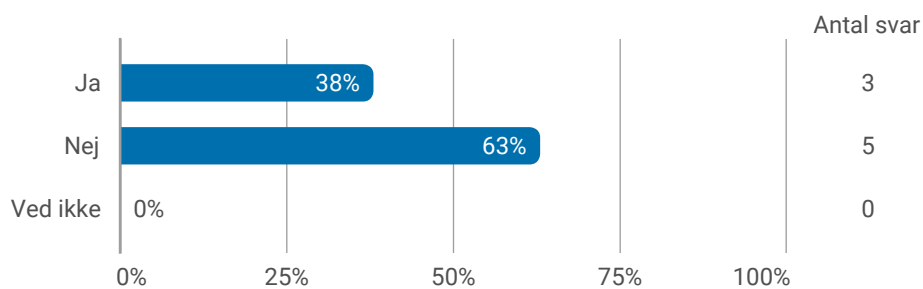
Kædechef for Pilersuisoq

Jeg er direktør i Innovation South Greenland

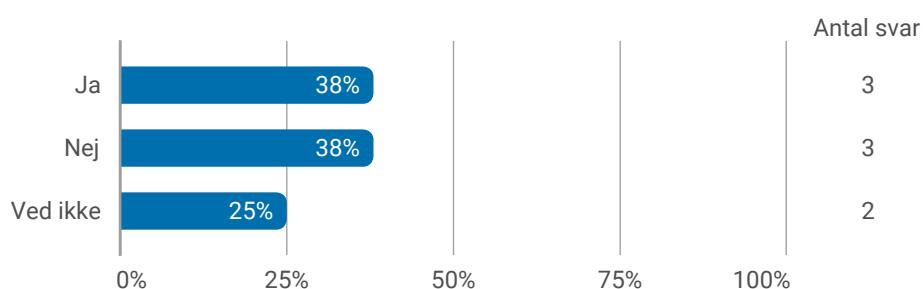
Ansæt i Neqi A/S.

Ansæt i Kommunen

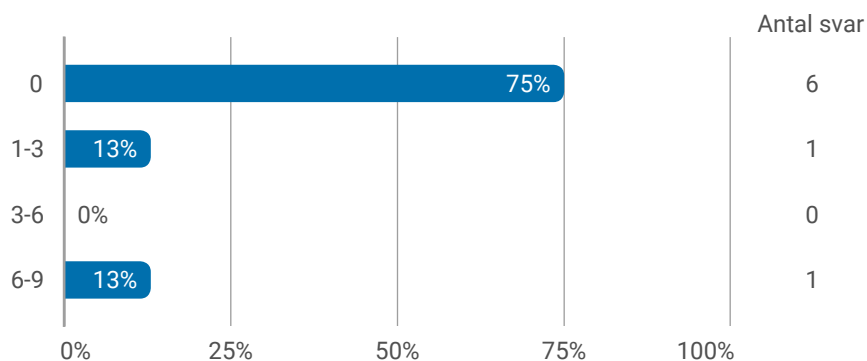
Benytter du muligheden for at rekruttere praktikanter fra fåreholderuddannelsen?

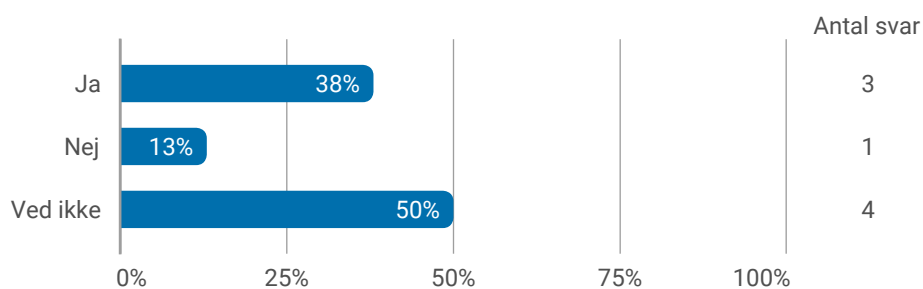
Er det svært at rekruttere kvalificerede lærlinge/praktikanter?

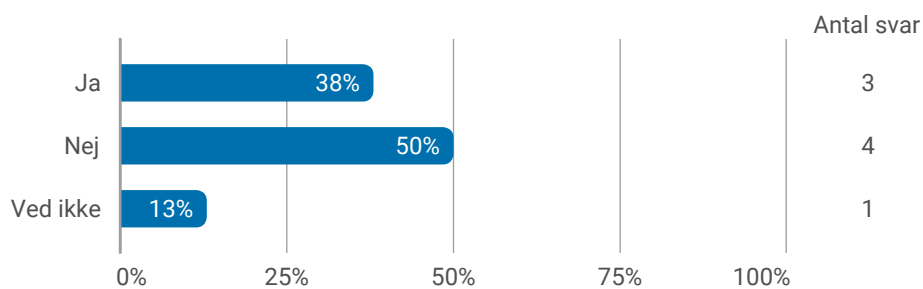
Hvor mange praktikanter har du haft i alt fra fåreholderuddannelsen?

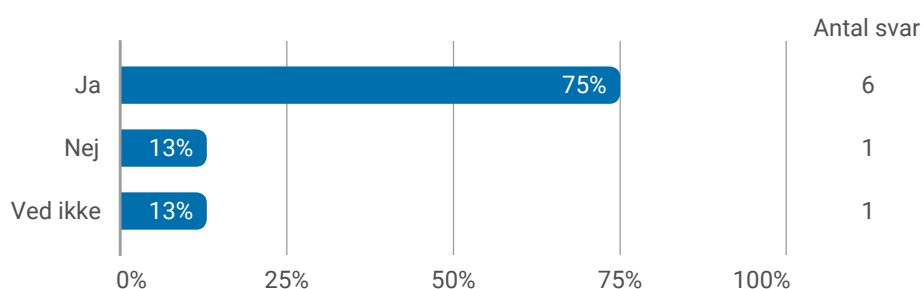
Hvis ja, foregår praktikopholdet i henhold til praktikplaner?

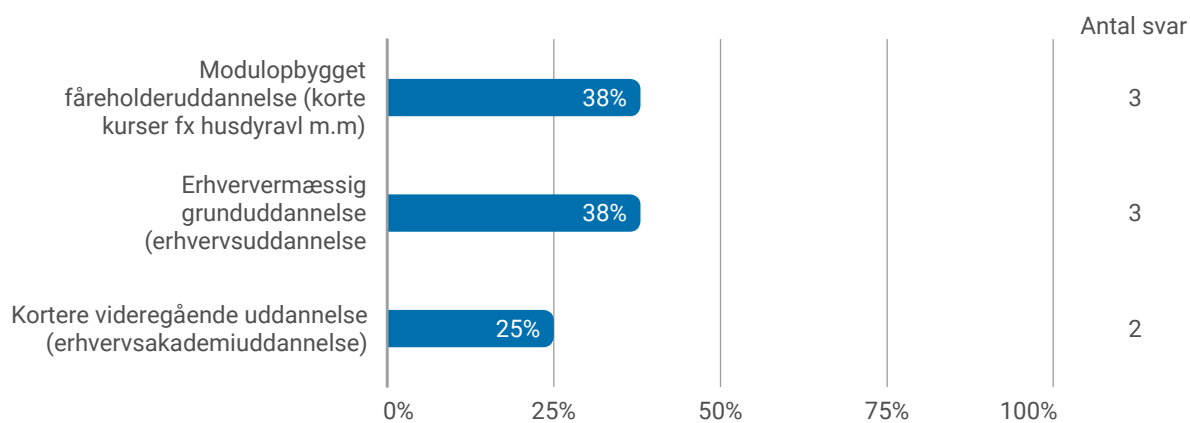
Er du tilfreds med kvaliteten af fåreholderuddannelsen?

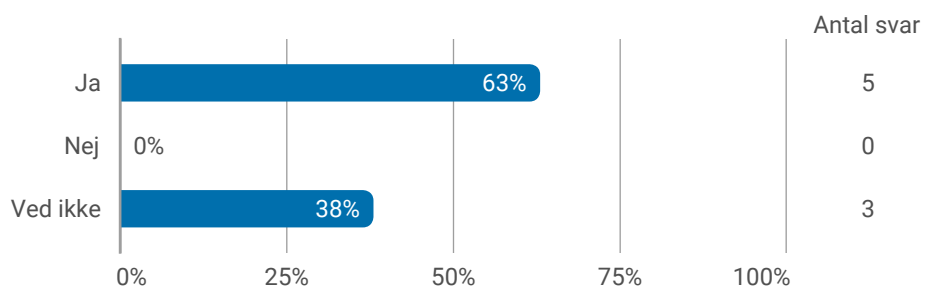
Er der fortsat behov for at udbyde fåreholderuddannelse i Grønland?

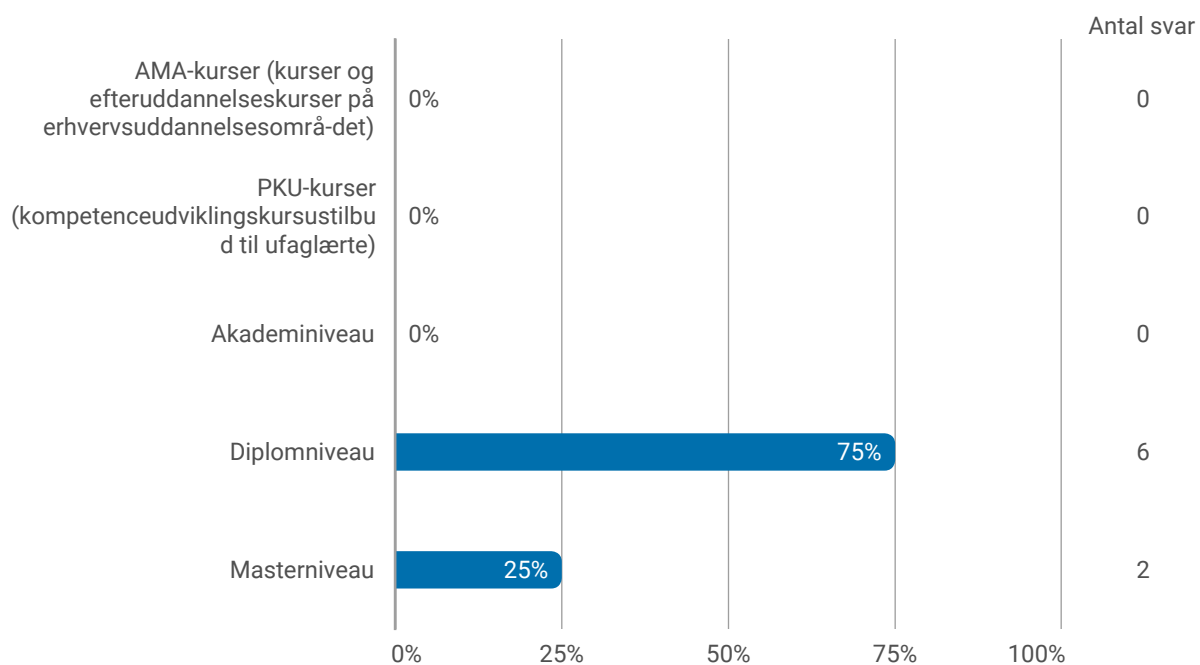
Hvordan bør fåreholderuddannelsen opbygges, såfremt at det besluttes, at uddannelsen bliver revideret?

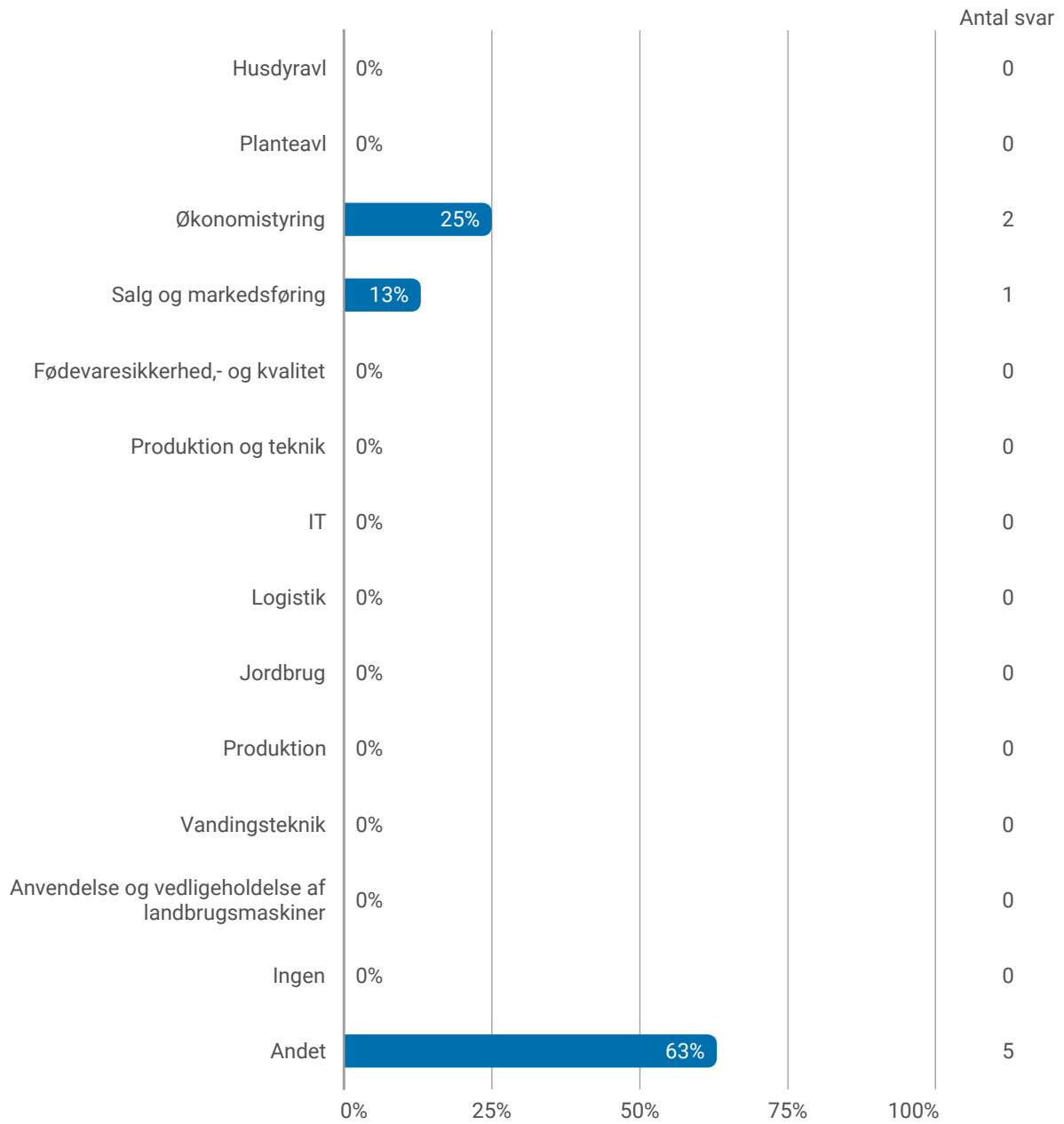
Oplever du mangel på kurser inden for landbrugsområdet?

Hvilke efteruddannelsesstyper mangler du?

Hvilke kurser mangler du, at der udbydes?

Hvilke kurser mangler du, at der udbydes?

- Andet

Økonomistyring, Planteavl, Logistik & Produktion

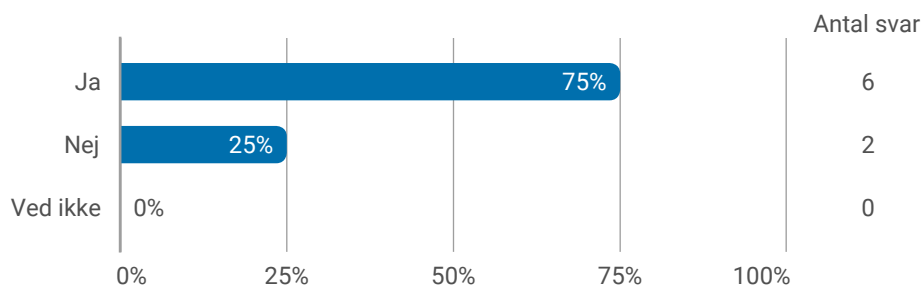
Økonomistyring & Fødevarerikkerhed,- og kvalitet

Alle dem

Alle dem

Alle dem

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på kurser?

Har du andre kommentarer vedrørende din mangel på kurser?

- Ja

Slagterkursusbevis, angående man har dyr velfærd.

Regnskab

Hvis man kan lave Upernaviarsuk til et mere selvforsynings institution. Så vil det være perfekt for Dep. Selvforsyning

Det kan være at sige ligefrem over, men fåreholdere har forskellige kompetence indenfor egne deres gren.

Der er flere af kurserne der er nødvendige og mangler

Agro turisme - at flere og flere spørger indenfor den område.

Har du andre kommentarer?

Vi søger midler til Upernaviarsuk, omkring renovering af bygninger i Upernaviarsuk. Vi spørger udenlandske fonde. I samarbejde med fåreholdere forening. Vi etablere samarbejde med Inuili og Campus Kujalleq i forhold til agro turisme.

Vi mangler kort uddannelse i fødevarer sikkerhed og hygiejne håndtering. Flere sprog; engelsk.

Vi mangler fagliglærte personale, dem der har fået videregående uddannelse. Der bør være bedre samarbejde mellem Upernaviarsuk og Inuili. Før hen har der været god samarbejde mellem uddannelsesinstitution og Upernaviarsuk, ikke så meget i dag.

Landbrug kan gøre Grl mere selvforsynende af meget vi importerer, fx kvæg, grøntsager osv.

Jeg synes det er godt at Upernaviarsuk er et godt praktiksted, der er gode klima, da klimaet kan være varmt. Inuili skal tænkes mere om, fordi der brug for opkvalificering indenfor produktion og fødevarer sikkerhed. Inuili skal tænkes således at fåreholdereuddannelsen har bedre kommunikation angående samarbejde med hinanden. Upernaviarsuk lokalitet er gjort klart til landbrug i forvejen.

Jeg har skrevet til Inuili angående slagterkursusbevis, fordi det et krav fra den danske stat, da det handler om dyre velfærd.

Ingen kommentar

Der kan i Grønland ikke tilbydes en uddannelse til fåreholder på det niveau der er nødvendigt for at opretholde en rentabel drift i landbrugserhvervet. Det ville være bedre med samarbejde med Island om uddannelsen og så opkvalificering af de landbrugere vi har i dag.

Kommissorium for udvalg vedrørende undersøgelse af muligheden for at opgradere fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk til en landbrugsskole og om opgradering af Inuili

Naalakkersuisut prioriterer øget selvforsyning. For at fremme dette formål oprettes der et udvalg med deltagelse af de relevante departementer og Inuili – Food College Greenland. Udvalget skal analysere behovet for at etablere en landbrugsskole med fokus på selvforsyning samt hvorvidt Inuili kan moderniseres for at øge fødevarerproduktionen.

05-04-2023
Sagsnr.
Akt nr. 22150919

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Baggrunden for undersøgelsen fremgår af vedlagte bilag.

Udvalgets opgaver

Det er udvalgets opgave at forholde sig til nedenstående problemstillinger vedrørende opgradering af fåreholderuddannelsen til en egentlig landbrugsskole:

- om der reelt er behov for at etablere en landbrugsskole med fokus på selvforsyning herunder om der reelt findes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse
- hvorvidt fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk kan omdannes til en egentlig landbrugsskole
- hvilke uddannelser og fag, der som minimum skal kunne udbydes
- forventet optag på landbrugsskolen
- om der er mulighed for at udbyde undervisningen på landbrugsskolen på grønlandsk
- hvilken organisering landbrugsskolen vil være bedst tjent med
- hvilken eller hvilke uddannelses typer det vil være hensigtsmæssigt at have (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse eller begge dele)
- omtrentlige omkostninger til etablering af en landbrugsskole
- omtrentlige omkostninger til drift af landbrugsskolen
- om eksisterende faciliteter, udstyr m.m. i Upernaviarsuk kan anvendes eller om der er behov for nye faciliteter, udstyr m.m.

Det er udvalgets opgave at forholde sig til følgende problemstillinger vedrørende modernisering af levnedsmiddelskolen Inuili:

- om der reelt er behov for at modernisere Inuili med fokus på fødevarerproduktion herunder om der reelt findes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse
- hvorvidt Inuili kan moderniseres, således uddannelsesinstitutionen får mere fokus på selvforsyning inden for produktion af kød, fødevarer og grøntsager
- om eksisterende faciliteter, udstyr m.m. kan anvendes eller om der er behov for nye

- om Inuilis sammenslutning med fåreholderuddannelsen er tilstrækkelig, samt om det har givet den ønskede effekt

Udvalget skal i forlængelse af sine analyser af de nævnte problemstillinger afgive begrundede anbefalinger. Heri kan også indgå anbefalinger om relevante forhold, som ikke er nævnt i opregningen af opgaver ovenfor.

Udvalgets sammensætning

Udvalgets medlemmer udpeges af Naalakkersuisoq Peter Olsen i overensstemmelse med det nedenfor anførte. Udvalgets formand udpeges af Naalakkersuisoq Peter Olsen.

Udvalget sammensættes således:

- 1 repræsentant for Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
- 1 repræsentant for Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø
- 1 repræsentant for Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender
- 1 repræsentant for bestyrelsen for Inuili – Food College Greenland

Sekretariat

Udvalgets sekretariatsfunktioner varetages af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke i samarbejde med udvalgets formand.

Tids- og handleplan

Udvalgets arbejde i form af en rapport skal være afsluttet medio august 2023. Udvalget skal herudover udarbejde en tids- og handleplan for sit arbejde.

Nuuk den 05/04-2023

Peter Olsen

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Bilag

til kommissorium for udvalg vedrørende undersøgelse af muligheden for at opgraderefåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk til en landbrugsskole og om opgradering af Inuili

25-02-2023
Sagsnr.
Akt nr. 22150919

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Baggrund

Naalakkersuisut har i besvarelse af § 37-spørgsmål 127/2022 om, hvorvidt Naalakkersuisut har intentioner om at gøre forsøgsstationen Upernaviarsuk tidssvarende både med hensyn til bygninger og andet materiel, således flere unge finder det attraktivt at tage en landbrugsuddannelse, svaret følgende:

Det kan indledningsvis nævnes, at der i finansloven for 2021 er blevet afsat en totalbevilling på kr. 3 mio. til registrering af bygninger i Upernaviarsuk samt udarbejdelse af et nyt byggeprogram. Det forventes, at byggeprogrammet for Upernaviarsuk afleveres til Naalakkersuisut i løbet af 2022.

Jeg kan derudover nævne, at Naalakkersuisut har for nyligt igangsat et redegørelsesarbejde, der skal undersøge muligheden for at opgradere Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk til en egentlig landbrugsskole samt undersøge hvorvidt Inuili – Food College Greenland kan opgrades. Jeg forventer, at disse redegørelser afleveres til Naalakkersuisut i løbet af 2023. Bestyrelse for Inuili – Food College Greenland vil inddrages i denne proces.

Det skal bemærkes, at Fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk hører under brancheskolen Inuili – Food College Greenland, som har en bestyrelse som den øverste myndighed. Bestyrelsen fastlægger bl.a. det årlige program for skolens virksomhed og er i øvrigt ansvarlig for skolens uddannelsesvirksomhed.

Der findes p.t. ingen landbrugsuddannelse i Grønland, idet der alene udbydes Fåreholderuddannelse.”

Under Inatsisartuts efterårsmøde 2022 blev der fremsat et beslutningsforslag om etablering af landbrugsuddannelse, EM 2022/34: "Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at afdække behovet for og udarbejde en redegørelse om etablering af en landbrugsuddannelse i Narsaq med fokus på selvforsyning- landbrug og madproduktion. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut til EM 2023."

Naalakkersuisut oplyste i sit svarnotat til 1. behandlingen følgende:

"Der findes på nuværende tidspunkt ingen landbrugsskole i Grønland, idet der alene udbydes en fåreholderuddannelse i Upernaviarsuk. Fåreholderuddannelsen uddanner gennemsnitligt 3 fåreholdere om året og har siden 1974 uddannet i alt 130 fåreholdere.

Inuillis bestyrelse er skolens øverste myndighed og er over for Naalakkersuisut ansvarlig for skolens virke, herunder i henhold til Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Det kan også nævnes, at forsøgsstationen herunder gartneriet i Upernaviarsuk varetages af Konsulenttjenesten for Landbrug under Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.

Naalakkersuisut har i forbindelse med besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 127/2022 vedrørende forsøgsstationen og fåreholderuddannelsen i Upernaviarsuk oplyst, at der er igangsat et redegørelsesarbejde, der skal undersøge muligheden for at opgradere fåreholderuddannelsen til en egentlig landbrugsskole og om Inuili kan opgraderes. Dette arbejde pågår. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at inkludere det af forslagsstiller foreslåede redegørelsesarbejde i redegørelsen om fåreholderuddannelsen og Inuili samt at redegørelsen forventes at foreligge i august 2023. Med disse bemærkninger fremsætter jeg følgende ændringsforslag: "Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at afdække behovet for etablering af en landbrugsuddannelse med fokus på selvforsyning og fødevarerproduktion. Afdækningen inkluderes i den af Naalakkersuisut igangsatte undersøgelse vedrørende muligheden for at omdanne og modernisere fåreholderuddannelsen og Inuili. Redegørelsen forelægges Inatsisartut i forbindelse med EM 2023."

2. behandlingen af beslutningsforslaget blev udsat til FM 2023, og der er således på nuværende tidspunkt ikke truffet beslutning om forslaget, herunder heller ikke om det af Naalakkersuisut fremsatte ændringsforslag.

Undersøgelsesarbejdet er allerede igangsat, og Naalakkersuisut finder det derfor som nævnt i svarnotatet hensigtsmæssigt i undersøgelsen at medtage en afdækning af behovet for etablering af en landbrugsuddannelse med fokus på selvforsyning og fødevarerproduktion. Som følge af den hermed foretagne justering af undersøgelsen, forekommer det hensigtsmæssigt at udstikke dette kommissorium for et udvalg, der skal færdiggøre undersøgelsesarbejdet på baggrund af det forarbejde, der allerede er foretaget i undersøgelsesarbejdet.

Udvalget nedsættes i henhold til § 4 i Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet, som senest ændret ved Inatsisartutlov nr. 15 af 12. juni 2019 (Erhvervsuddannelsesloven). Det er fastsat i bestemmelsen, at medlemmet af Naalakkersuisut for erhvervsuddannelser efter behov kan nedsætte råd og udvalg til behandling af emner vedrørende erhvervsuddannelsesområdet og den tilhørende arbejdsmarkeds- og erhvervsudvikling.